VĚČNÍ CIZINCI

KRITICKÉ POHLEDY NA ŽIDY A ŽIDOVSTVÍ V PRŮBĚHU DĚJIN

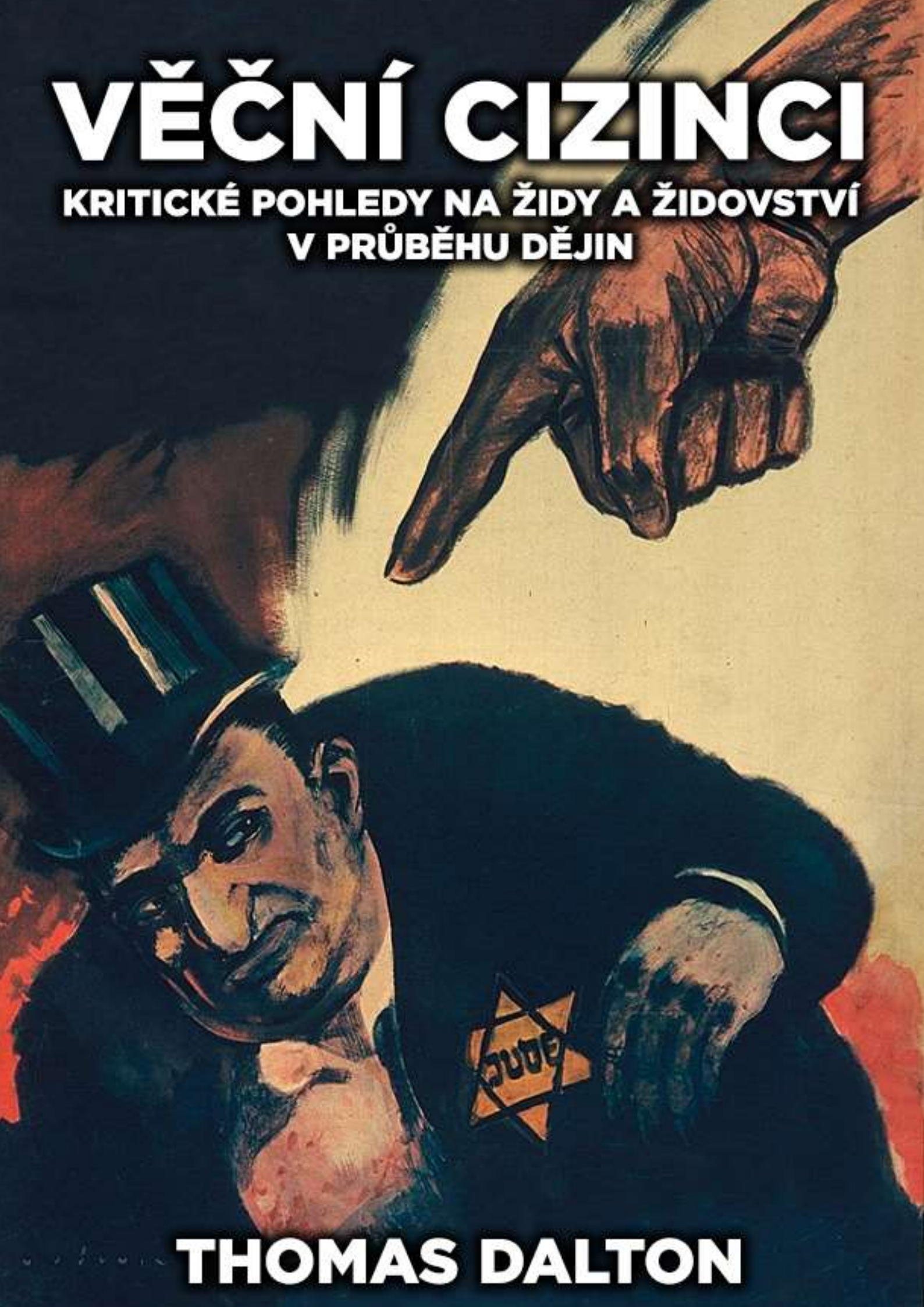

THOMAS DALTON

PhD. Thomas Dalton – Věční cizinci

Kritické pohledy na Židy a židovství v průběhu dějin

Vydavatel: Castle Hill Publishers, Uckfield

PŘELOŽENO Z PŮVODNÍHO VYDÁNÍ Z ROKU 2020, DOSTUPNÉ Z: https://library.frenschan.org/book/1976

Překlady podstupují průběžnou revizí, není tedy zaručena absolutní správnost překladu - i v rovině pravopisné a formátové.

OBSAH

ČÁST PRVNÍ: KRITIKA Z ANTICKÉHO SVĚTA 4

5 KAPITOLA 1: PROTIŽIDOVSKÉ ÚVAHY Z PŘEDKŘESŤANSKÉ ÉRY

27 KAPITOLA 2: ŘÍMANÉ A KŘESŤANÉ

46 KAPITOLA 3: PŘECHOD KE KŘESŤANSKÉMU SVĚTONÁZORU

ČÁST DRUHÁ: MODERNÍ ÉRA 68

69 KAPITOLA 4: RANÁ KRITIKA V BRITÁNII

82 KAPITOLA 5: MODERNÍ „ANTISEMITISMUS“ VE FRANCII A NĚMECKU

105 KAPITOLA 6: NĚMECKÁ KRITIKA POZDNÍHO 19. STOLETÍ

ČÁST TŘETÍ: SOUČASNÉ NÁZORY 126

127 KAPITOLA 7: VSTUP DO 20. STOLETÍ

147 KAPITOLA 8: JUDAICA AMERICANA

168 KAPITOLA 9: ANGLO-AMERICKÉ NÁZORY BĚHEM VÁLEČNÉHO OBDOBÍ

197 KAPITOLA 10: SOUČASNOST

BIBLIOGRAFIE 218

ČÁST PRVNÍ: KRITIKA Z ANTICKÉHO SVĚTA

KAPITOLA 1: PROTIŽIDOVSKÉ ÚVAHY Z PŘEDKŘESŤANSKÉ ÉRY

„Tento téměř univerzální negativní postoj... je třeba dále zkoumat. Jeho hlavní zdroj je třeba hledat v základní skutečnosti, že Židé, přestože byli po tolik staletí Evropany, byli stále považováni, dokonce i jimi samotnými, za naprosté cizince.“

I. Barzilay (1956: 253)

Nebozí Židé! Odsouzeni Bohem a osudem k tomu, aby byli navždy nepochopeni, přehlíženi, uráženi, zneužíváni, záviděni, litováni - vlastně nenáviděni celým lidstvem. Předmětem urážek, pomluv, hanobení, ba dokonce bití, mučení a všemožného fyzického týrání. Takový nemilý osud. Jak k tomu došlo? Jak se stalo, že Židé byli v průběhu dějin nenáviděni, biti a ubíjeni? Je to snad něco v židovské kultuře? Náboženství? Etnická příslušnost? Hodnoty? A jak tato dlouhá historie souvisí s dnešním zneužíváním a nenávistí, které se valí na Židy po celém světě a na židovský stát?

To jsou důležité otázky vzhledem k současnému stavu světa a moci a vlivu, který má židovská komunita obecně. Část současné nevraživosti je bezpochyby založena na samotné skutečnosti, že Židé, kteří jsou ve všech zemích světa kromě Izraele malou menšinou, mají v rukou moc hrubě neúměrnou svému počtu.[1] Působením Spojených států mají Židé dominantnější postavení než kdykoli předtím; stačí

[1] Pět národů s nejvyšším podílem Židů kromě Izraele je: (1) USA (1,8 %), (2) Kanada (1,1 %), (3) Francie (0,74 %), (4) Uruguay (0,51 %) a (5) Austrálie (0,49 %). Spojené království je na sedmém místě s 0,45 %.

připomenout výrok malajského prezidenta Mahathira Mohamada, který řekl: „Židé dnes nepřímo vládnou světu. Přimějí ostatní, aby za ně bojovali a umírali.“[2] Lidé všude na světě, bez ohledu na náboženské nebo politické souvislosti, chápou základní fakt demokracie: malá, bohatá menšina lidí by neměla mít nepřiměřený vliv na život národa. Že to Židé dělají, je nepopiratelné a už jen z tohoto důvodu by byli neoblíbení.

Příběh je však mnohem obsáhlejší. Jejich současný vliv je bezprecedentní, ale Židé měli přístup k moci po tisíciletí. V této souvislosti docházelo k četným pogromům, vyháněním a přímým masakrům. Nebyl to tedy výhradně jejich vliv, který vedl ostatní k jejich nenávisti, ale působily i jiné faktory. Připomenutím této historie a postřehů významných osobností můžeme lépe pochopit židovský fenomén, a tak se naučit, jak lépe jednat s touto nejvlivnější menšinou.

V této práci budu sledovat historii negativních postojů vůči Židům a židovské společnosti, počínaje starověkem. Nejde o to, abychom se vyžívali v hanobení, nýbrž abychom dali slovo nejvýmluvnějším a nejpronikavějším kritikům Židů - a vyvodili z toho věrohodné závěry.

V odborné literatuře by se taková studie zařadila pod pojem „dějiny antisemitismu“. Takových prací je celá řada; knihovní databáze WorldCat uvádí více než 800 anglicky psaných knih na toto téma vydaných jen za posledních 10 let. Tyto knihy - v naprosté většině od židovských autorů - však

[2] Jak uvedl server FoxNews (16. října 2003). Celosvětově představují Židé pouhých 0,19 % planety. To, že tak malá skupina mohla „vládnout světu“, byť nepřímo, bude nepochybně důvodem k údivu budoucích historiků.

odrážejí silně prožidovskou zaujatost. V důsledku toho jsou téměř vždy zdrojem problému kritici, nikdy ne Židé nebo jejich počínání. Židé sami jsou téměř shodně líčeni jako nevinný a obklíčený národ, na který se vrhly kruté a pomstychtivé síly. Různí „antisemité“ jsou vykreslováni jako nemocní jedinci, sadistické povahy, ba přímo zlí. Přinejmenším jsou těžce duševně nemocní. Vezměme si toto působivé prohlášení z nedávné „anatomie antisemitismu“:

> Ve čtyřicátých a padesátých letech 20. století studenti antisemitismu tento jev široce považovali ... za odnož vážné emocionální nebo sociální poruchy. Uvědomovali si, že křesťanské předsudky. nemohou vysvětlit ohnivou bouři, která téměř vyhladila evropské Židy dvacátého století. ... V agonickém přehodnocování po holocaustu se ... psychohistorici, psychiatři a psychoanalytici zaměřovali spíše na nedostatky v argumentaci, že antisemitismus pramení z christologických zdrojů. . [Americké poválečné studie] popisují antisemitismus jako emocionální poruchu vyvolanou intrapsychickým napětím a sexuálními a sociálními úzkostmi a frustracemi. . Nenávist k Židům podle toho vykazuje vážné poruchy osobnosti. Jsou asociální nebo antisociální, odcizení, izolovaní, inhibovaní, úzkostní, potlačení, rigidní, regresivní, infantilní, narcistní, nepřátelští, trestající, konformní, závislí, bludní, s pocitem viny, paranoidní, iracionální, agresivní a náchylní k násilí. (Jaher 1994: 10-12)

Frederic Jaher téměř vyčerpal svůj tezaurus při hledání hanlivých označení pro šílené „nenávistníky Židů“. A přesto se

musíme ptát sami sebe: Je to racionální? Neexistovaly snad jiné příčiny, které by mohly kritiky Židů motivovat? Byli všichni významní „antisemité“ v dějinách - a bylo jich mnoho, jak ještě ukážu - skutečně šílení? Byli všichni ti významní a geniální jedinci, podle všech ostatních názorů geniální lidé, duševně nemocní? Nebo je problém jinde? Je to snad psychóza židovské osobnosti, židovské psychiky, židovské rasy? Je to obranný mechanismus, který odráží vlastní nedostatky na nepřátelích?

V následujícím hodnocení historických postojů budu hledat společná a univerzální témata. Postoje, kritika a další negativní postřehy, které přetrvávají po staletí a napříč kulturami, jsou významnými ukazateli; naznačují soubor robustních a trvalých rysů, které jsou zřejmě zakotveny v židovské povaze. Je poučné zkoumat tyto rysy otevřeně a objektivně.

Kritika z antického světa

Tradičně se židovská národnost odvozuje od Abraháma, který žil asi 1500 let před naším letopočtem. Židé se rozšířili po celém Blízkém východě, kde se stýkali se sousedními kmeny a kulturami a zároveň si zachovali silný smysl pro rasovou jednotu. Během dvou století se dostali do Egypta, rozmnožili se a „země se jimi naplnila“ (Ex 1,7). Jak vypráví příběh, faraon usoudil, že „izraelský národ je příliš početný a mocný“, a proto s ním musel „chytře jednat“. Obával se, že v případě nějaké války by se Židé mohli „přidat k našim nepřátelům a bojovat proti nám“ - i když není jasné, proč by měli zradit svůj

hostitelský národ. Začalo jakési potlačování, ale Židé se zřejmě bránili; „Egypťané měli strach z izraelského národa“. Kvůli Židům pak na Egypt udeřila série pohrom, načež faraon ustoupil a Židé byli vyhnáni.[3] Pokud je to pravda, jednalo se o první „antisemitský“ čin v zaznamenané historii.

Překvapivě máme nezávislé fyzické důkazy o konfliktech mezi Egypťany a Židy. Amarnské dopisy jsou sérií 380 hliněných tabulek obsahujících dopisy dvěma faraonům, Amenhotepovi III. a Achnatonovi, datované zhruba mezi lety 1360 a 1332 př. n. l.. Devět z dopisů se týká jistého „Labayu“ jako známého rebela a nájezdnického potížisty ze Sichemu[4] v oblasti dnešního Izraele; tři další dopisy jsou od samotného Labayu. V dopise EA 244 si jistý Biridiya z Megidy stěžuje Achnatonovi následujícím způsobem:

> Ať král, můj pán, ví. Labayu proti mně vedl válku. Kvůli Labayuovi tak nemůžeme provádět [sklizeň] .... Kéž král zachrání [Megidu], aby se jí Labayu nezmocnil. . Labayu nemá žádný jiný cíl; usiluje pouze o to, aby se zmocnil Megidy. (Moran 1987: 298)

Důležité je, že Labayu a jeho dva synové zjevně spolupracovali s „Habiru“ (nebo ‚Apiru‘), které někteří badatelé označují jako „Hebrejce“. Paul Johnson (1987: 23) se domnívá, že Labayu a jeho synové byli „souvěrci a rasově

[3] Skupina údajně čítala „šest set tisíc mužů“ a ženy a děti (Ex 12,37). Toto absurdně vysoké číslo vyvolává zajímavé srovnání se stejně absurdním číslem „6 milionů“ údajně zabitých během holocaustu. Obě čísla jsou čistě symbolická a nelze je brát doslova.

[4] Zmínka ve Starém zákoně; viz 1 Kr 12,1.

spříznění“ Židů zotročených v Egyptě. Labayu „působil egyptským úřadům a jejich spojencům velké potíže; stejně jako všichni ostatní Habiruové byl na obtíž“. A drzý; v EA 252 Labayu hrozí, že „kousne do ruky“ Achnatona; „jak mohu projevit úctu?“ stěžuje si. Dále se neustále snaží vyvrátit svůj obraz rebela. Zdá se, že díky takové drzosti si Habiruové/hebrejci získali brzy poněkud ošklivou pověst.

I kdyby byl Exodus pouhou fikcí, máme konkrétní důkazy o tom, že v roce 1200 př. n. l. existoval národ zvaný „Izrael“. Objev kamene s rytinou ve východním a středním Egyptě, známého jako Merneptahova stéla, z roku 1896 vynesl na světlo záhadný, ale výmluvný řádek: „Izrael je zpustošen a jeho sémě není.“ Neznáme kontext, ale zřejmě se jistí Egypťané dostali do konfliktu s „Izraelem“ a těžce ho porazili - do té míry, že byl prakticky vyhuben (alespoň místně). Tuto událost bychom mohli považovat za druhou historickou akci proti Židům a první, kterou lze definitivně datovat. V každém případě se Židé zřejmě usadili v Palestině a do roku 1000 př. n. l. vytvořili jednotné Davidovo království. Krátce poté si v Jeruzalémě postavili svůj první chrám (Šalomounův chrám).[5]

Kolem roku 850 př. n. l. došlo k dalšímu negativnímu incidentu, který byl zaznamenán na stéle Tel Dan, nedávno objevené v severním Izraeli. Na tomto kameni se král Hazael chlubí svým vítězstvím nad izraelskými králi a „Davidovým domem“. Židé zřejmě napadli zemi jeho otce a Hazael se

[5] Tento chrám byl zničen v roce 586 př. n. l. babylonským králem Nabukadnezarem. V roce 516 př. n. l. byl postaven Druhý chrám, který byl zase zničen Římany v roce 70 n. l.; dnes z něj zbyla pouze západní zeď („nářků“).

následně pomstil. Stejně jako předtím zjevně agresivní a nepřátelský židovský národ napadl své sousedy a za svou bojovnost zaplatil.

Další podrobný popis „nenávisti vůči Židům“ je doložen později ve Starém zákoně, v knize Ester. Ester byla židovská královna perského krále Xerxa (Achašveróše), asi 475 př. n. l.. Králův zástupce Haman začal Židy nenávidět kvůli jejich drzosti, zejména kvůli Esterině bratranci Mordechajovi. V důsledku toho se „Haman snažil vyhladit všechny Židy“ (Ester 3,6). Vydal nařízení „všechny Židy zničit, pobít a vyhladit“ a postavil obludnou šibenici vysokou 50 loktů (asi 25 m, tedy asi 80 stop), jen aby na ní mohl pověsit Mordechaje. Různými lstmi se Ester podařilo zvrátit situaci a na šibenici skončil sám Haman.[6] To je samozřejmě židovská verze událostí a nemáme o tomto příběhu žádné nezávislé svědectví, ale přesto je rozumné předpokládat, že má v jádru nějaký faktický základ. A ukazuje, že Židé si po tisíciletí dokázali mocné postavy znepřátelit.

K dalšímu protižidovskému incidentu došlo v roce 410 př. n. l., kdy egyptský vojevůdce Vidranga napadl a zničil židovský chrám v Elefantině.[7] V souvislosti s těmito ranými událostmi se začíná rýsovat trend: zdá se, že tam, kde se Židé usadili mezi jinými národy, si nadělali nepřátele.

Přibližně po celé první tisíciletí jejich existence si žádný cizí spisovatel nevšiml hebrejského kmene - nebo se alespoň

[6] Židé pak začali běsnit a s královou podporou zabili přes 75 000 svých „nepřátel“ (9,16). Tato šťastná událost se slaví v židovském svátku Purim.
[7] Podrobný popis této události viz Schafer (1997: 132-138).

žádné spisy nedochovaly. Máme pouze interní, starozákonní popis věcí, který je nepochybně glorifikován a zase zveličován. zajímavé je, jak se na ně dívali cizinci, nežidé, když si jich začali všímat.

Jako první to komentovali Řekové. Díky námořnímu obchodu a imperiální expanzi se dostali do kontaktu s mnoha skupinami východního Středomoří, včetně Egypťanů, Féničanů, Syřanů a Židů. Nejstarší přímé zmínky pocházejí od Theofrasta a Hekatéa z Abdéry, ale existují dvě předchozí a sugestivní pasáže od Platóna. První se nachází v knize Republika, datované kolem roku 375 př. n. l. Uprostřed diskuse o spravedlnosti v polis Platón identifikuje tři společenské třídy: vládce, pomocné síly (vojsko) a „tvůrce peněz“ (obchodníky). Tyto vlastnosti pak srovnává se sousedními kulturami a poznamenává, že „lásku k penězům ... nápadně projevují Féničané a Egypťané“ (436a). Nevíme, zda pod pojmem „Féničané“ Platón myslí i Židy; rozhodně je nezmiňuje jmenovitě. V té době panoval všeobecný zmatek ohledně různých kmenů této oblasti.[8] Přesto je nápadné, že tamní obyvatelé byli všeobecně známí jako milovníci peněz.

Druhý související odkaz pochází z Platónova posledního díla (asi 350 př. n. l.) Zákony. V páté knize pojednává o ctnosti a hodnotě matematiky pod podmínkou, že „vyženeme ducha malichernosti a chamtivosti“ (747c), který by jinak vybízel ke

[8] Emilio Gabba poznamenává, že v té době se „rozdíly mezi jednotlivými národy syrské a fénické oblasti“ teprve objevovaly. Hérodotos (484-425 př. n. l.) označuje „Féničany“ a „Syřany v Palestině“ za kmeny, které přijaly praxi obřízky. A židovský spisovatel Josefus (asi 37-100 n. l.) poznamenává, že Židé „mluvili fénickým jazykem“. Viz Gabba (1984: 615, 618).

zneužití této dovednosti. Pokud se to učiteli nepodaří, nechtěně vychová „zvrhlíka“, nebezpečně zkaženého člověka - jak se to stalo „v případě Egypťanů a Féničanů a mnoha dalších ras, jejichž přístup k bohatství a životu vůbec ukazuje na úzkoprsý pohled“. To by mohlo odrážet obecný pocit athénského elitářství, ale je zajímavé, že Platón opět uvádí konkrétně tyto dvě skupiny.

První výslovnou zmínku o Židech však nacházíme až zhruba v roce 310 př. n. l., a to u Aristotelova hlavního žáka Theofrasta. Zdá se, že mu vadil jeden z jejich zvyků: „Syřané, k nimž Židé (Ioudaiot) patří, nyní také obětují živé oběti. ... Jako první zavedli obětování jak jiných živých bytostí, tak sebe samých.“ Řekové, jak dodal, by se „od celé záležitosti odrazovali“.[9] Oběti - zvířecí i lidské - se nejedly, ale pálily se jako „celé oběti“ jejich Bohu a byly „rychle zničeny“. Filozofa tato židovská tradice zjevně odpuzovala.

A Theofrastův výraz pro „celou zápalnou oběť“? „Zápalná oběť“ (holokautountes) - což znamená úplné spálení (holos-kaustos). Je neuvěřitelné, že první řecká zmínka o Židech obsahuje také první zmínku o „holocaustu“. Osud pracuje vskutku zvláštními způsoby.

V té době se vlády v Egyptě ujal makedonský vojevůdce Ptolemaios I. Jeho armáda nemohla z různých důvodů povolávat egyptské občany, a tak bylo nutné vytvořit žoldnéřskou armádu. Ptolemaios měl po ruce pohotovou zásobu Židů. Gabba (1984: 635) uvádí, že král zaměstnal 30 000 Židů,

[9] Ve Stern (1974: 10).

které vybral z mnoha svých válečných zajatců. „Dobře placení a vysoce důvěryhodní sloužili k udržení domorodého obyvatelstva na uzdě a domorodci se jim zřejmě čas od času mstili.“

To byl vedle kulturních a náboženských zvláštností další základ domorodé nevraživosti vůči Židům. Předjímá podobné využití Židů budoucími vůdci Evropy a Ruska - se srovnatelnými výsledky. V průběhu dějin se Židé mnohokrát dostali do role prostředníků mezi těmi, kdo byli u moci, a masami; to jim umožnilo jak získat značné bohatství, tak vykonávat vlastní moc. Tato událost je však opět objevná. Je pochopitelné, že se člověk chce dostat z vězení, ale musí se podivovat nad zjevnou ochotou Židů postavit se na stranu svých nepřátel, za úplatu, a to s nadšením a bez jakýchkoli skrupulí.

První text věnovaný tomuto tématu napsal Hekateus, který pracoval o něco později než Theofrastos: O Židech.[10] Dochovaly se dva zlomky, jeden od židovského spisovatele Josefa a druhý od Diodora. Obecně lze říci, že oba zlomky jsou Židům vstřícné, a proto je pozoruhodné, že druhý z nich obsahuje tuto poznámku k příběhu Exodu: „v důsledku toho, že byl Mojžíš vyhnán [z Egypta], zavedl způsob života, který byl do jisté míry misantropický a nepřátelský vůči cizincům“ (apanthropon tina kai mixoxenon bion).[11] Lze jistě pochopit hněv každého národa, který byl vyhnán z místa svého bydliště. Proč by se to však mělo promítnout do misantropie - tedy nenávisti k lidstvu obecně? Je to, jako by si Židé vylévali svůj

[10] Podle Josefus, Contra Apionem, I.183.
[11] Podle Gabba (1984: 629).

hněv na zbytku lidstva. Možná šlo o extrémní zášť spojenou s extrémní tvrdohlavostí. Nebo to možná byl již charakteristický rys; to zatím nedokážeme říci.

Je tu však ještě jedna otázka: Proč byli Židé vyhnáni? Egyptský velekněz Manetho (asi 250 př. n. l.) vypráví o skupině „malomocných a jiných poskvrněných“, kterých bylo 80 000 a kteří byli vyhnáni z Egypta a našli si bydliště v Judsku. Tam založili Jeruzalém a postavili velký chrám. Manetho poznamenává, že Židé se drželi stranou, protože jejich zákonem bylo „nestýkat se s nikým jiným než s těmi, kdo patří k jejich vlastnímu spolku“. Jak příběh pokračuje, Židé („Solymité“) shromáždili spojence z řad jiných „znečištěných“ osob, vrátili se do Egypta a dočasně dobyli rozsáhlé území. Když se dostali k moci, chovali se k domorodcům „bezbožně a divoce“, „zapalovali města a vesnice, plenili chrámy a bez zábran mrzačili obrazy bohů“ a spékali („holocaustovali“) zvířata, která místní obyvatelé považovali za posvátná.[12] Míra pravdivosti je zde nejistá, ale opět lze předpokládat určitý faktický základ.

V době římské

Seleukovský (makedonský) král Antiochos IV Epifanés vládl území Judska na počátku 2. století př. n. l. Vnitřní židovské spory přerostly ve všeobecné povstání, které ho rozzlobilo. Jeho vojsko v roce 168 př. n. l. vtrhlo do Jeruzaléma, zabilo mnoho Židů a vyplenilo jejich velký (druhý) chrám. Řecký filozof

[12] Ve Stern (1974: 82-83).

Posidonius dodává, že po obsazení chrámu Epifanés osvobodil řeckého občana, který byl držen v zajetí, jen aby byl vykrmen pro obětování a sněden. Jednalo se údajně o každoroční rituál.[13] Dále podotýká, že Židé uctívali hlavu osla, neboť si do chrámu umístili hlavu z ryzího zlata. Nicméně během několika let Židé zvítězili v takzvaném makabejském povstání a obnovili židovskou vládu nad Judskem - situace, která trvala až do vpádu Římanů v roce 63 př. n. l.

Úpadek Seleukovců se časově shodoval s nástupem Římanů. Řím byl ve 2. století př. n. l. technicky stále republikou, ale jeho moc a vliv rychle rostly. Židy přitahovalo sídlo moci a do Říma se stěhovali ve značném počtu. Stejně jako dříve se stali terčem nenávisti. V roce 139 př. n. l. považoval římský prétor Hispalus za nutné je z města vyhostit: „Tentýž Hispalus vykázal z Říma Židy, kteří se pokoušeli předat Římanům své vlastní obřady, a z veřejných míst svrhl jejich soukromé oltáře.“[14] I z tohoto krátkého úryvku je cítit, že římští Židé byli neúměrně nápadní, neodbytní, dokonce „dotěrní“.

Snad částečně kvůli této události a ve světle makabejského povstání o 30 let dříve bylo seleukovskému králi Antiochovi VII Sidetovi v roce 134 př. n. l. doporučeno Židy vyhladit. Gabba (1984: 645) s odkazem na Posidoniovo vyprávění vysvětluje, že král byl vyzván k tomu, aby

> zničil Židy, protože jako jediní ze všech národů odmítali jakékoliv vztahy s ostatními rasami a všechny považovali

[13] Josephus, Contra Apionem, II.79, 91-97. Viz také Stern (1974: 146-147).
[14] Citováno podle Valerius Maximus, Facta et Dicta (1.3.3). V jiném popisu byli Židé pouze uzavřeni ve svých domovech, nikoliv vyhnáni.

> za své nepřátele; jejich předkové, bezbožní a prokletí bohy, byli vyhnáni z Egypta. Rádcové [citovali] nenávist Židů k celému lidstvu, posvěcenou samotnými jejich zákony, které jim zakazovaly sdílet stůl s pohanem nebo dát najevo jakoukoli vstřícnost.
>
> Netřeba dodávat, že Sidetes nedbal rad svých rádců.

Dvě nebo tři desetiletí po Posidoniovi, kolem roku 75 př. n. l., napsal významný řečník a učitel Apollonius Molon první knihu, v níž se výslovně postavil proti hebrejskému kmeni, Proti Židům. Od svých raných let v Kárii a na Rhodu s nimi pravděpodobně přicházel do přímého kontaktu, a mohl tak psát z vlastní zkušenosti. Molon označil Mojžíše za „šarlatána“ a „podvodníka“ a Židy považoval za „nejodpornější z lidstva“.[15] Josefus k tomu dodává následující[16]:

> [Molon] roztrousil [svá obvinění] tu a tam po celém svém díle, na jednom místě nás pranýřuje jako ateisty a misantropy, na jiném jako zbabělce, zatímco jinde nás naopak obviňuje z troufalosti a bezohledného šílenství. Dodává, že jsme nejbezduší ze všech barbarů, a tudíž jsme jediný národ, který nepřispěl k civilizaci žádným užitečným vynálezem.

Židé jsou „ateisté“ v tom smyslu, že odmítají římské bohy. Znovu se objevuje obvinění z „misantropie“, které se poprvé objevilo asi o dvě století dříve u Hekatéa. Stížnosti na zbabělost, ničemnost a bezohlednost jsou však nové, stejně jako

[15] Ve Stern (1974: 155-156).
[16] Ve Stern (1974: 155). Srov. Contra Apionem, II.148.

tvrzení, že Židé nepřispěli k civilizaci ničím hodnotným. Rétorika se zjevně vyhrocuje.

V roce 63 př. n. l. dochází k významné události: Římský generál Pompeius dobývá Palestinu. Pro většinu obyvatel regionu to nebylo nic, čeho by se měli obávat, a ve skutečnosti to slibovalo výrazné zlepšení v mnoha oblastech života. Koneckonců Římané udělovali občanství těm, které dobyli, a přinesli mnoho pokroků v životní úrovni. Ale Židé, kteří byli dříve v Judsku dominantní silou, byli obzvláště rozhořčeni. A nyní museli Římané čelit jejich hněvu přímo, v podobě probíhajícího povstání.

Proto nepřekvapí, že se v rychlém sledu objevují protižidovské výroky významných Římanů. Pět z nich je zajímavých, počínaje Ciceronem. V roce 59 př. n. l. pronesl Cicero řeč, nyní nazvanou Pro Flacco, která nabízela obhajobu L. V. Flaca, římského propraetora v Asii. Flaccus byl obviněn ze zpronevěry židovského zlata určeného pro Jeruzalém. Cicero začíná pozoruhodně tím, že si všímá moci a vlivu Židů[17]:

> Víš, jak velký je to dav, jak drží pohromadě, jaký mají vliv na neformálních shromážděních. Budu tedy mluvit tichým hlasem, aby to slyšeli jen porotci, neboť není nouze o ty, kdo by je podněcovali proti mně a proti každému slušnému člověku.

[17] Ve Stern (1974: 197).

Stíny izraelské lobby! Je poněkud šokující, že Cicero, hovořící v blízkosti vrcholu římské moci, vyslovil tuto obavu - byť jen jako posměšnou obavu.

Dále uvádí, že senát dlouhodobě omezoval vývoz zlata a že Flaccus toto pravidlo pouze prosazoval, nikoli zadržoval zlato pro sebe. V tom spočíval jeho pád: „Ale vzdorovat této barbarské pověře (barbarae superstitioni) bylo činem pevnosti, vzdorovat davu Židů (ludaeorum), když někdy na našich shromážděních vzplanuli vášní.“ Všechno to zlato se počítá, spěchá dodat Cicero. Celý proces „je jen pokusem připoutat na něj odium“ (připomíná dnešní pokusy očernit „antisemity“). Židovské náboženství je „v rozporu se slávou naší říše, důstojností našeho jména a zvyky našich předků“. To, že bohové stojí proti tomuto kmeni, „dokazuje skutečnost, že byl podmaněn, propuštěn za daně, učiněn otrokem“ - tolik o „vyvoleném národě“ Božím.[18]

O deset let později napsal Diodorus Siculus svou Historickou knihovnu. Mimo jiné v něm líčí Exodus:

> [P]ředkové Židů byli vyhnáni z celého Egypta jako lidé bezbožní a bohy nenávidění. Neboť aby očistili zemi od všech osob, které měly na těle bílé nebo leprové skvrny, byli shromážděni a vyhnáni za hranice jako osoby pod kletbou; uprchlíci obsadili území kolem Jeruzaléma a poté, co uspořádali židovský národ, učinili ze své nenávisti k lidstvu tradici... (HL 34,1).

[18] V jiném díle, De Provinciis Consularibus, Cicero dodává, že Židé jsou „lidé zrození k otroctví“; viz Stern, s. 203.

Knihovna pak obsahuje vyprávění o dobytí židovského chrámu Antiochem Epifanem v roce 168 - stejnou událost, kterou najdeme v dřívějším Posidoniově díle. Nejedná se však o pouhé opakování, nýbrž o důkaz přijetí a potvrzení tohoto vyprávění. Zde je to však Antiochos Epifanés, nikoliv jeho nástupce Sidetes, kdo byl vyzván, „aby zcela vyhladil židovskou rasu, protože oni jediní ze všech národů se vyhýbali jednání s jakýmkoliv jiným národem a na všechny lidi pohlíželi jako na své nepřátele (polemious hypolambaneinpantas)“.[19] To je pozoruhodný a vypovídající výrok: „oni jediní ze všech národů“. Nejde o to, že by Římané hledali vinu u všech. Spíše byli ze všech etnik, s nimiž se Římané setkali, vyčleněni Židé; zdálo se, že pouze Židé jsou jedinečně náchylní k nenávisti vůči svým sousedům.

Při vstupu do chrámu najde Antiochos sochu vousatého muže na oslu - Mojžíše, toho, „který Židům nařídil jejich mizerné a bezprávné zvyky“. Antiochovi rádci byli „šokováni takovou nenávistí namířenou proti celému lidstvu“, a proto „důrazně [ho] nabádali, aby s tímto rodem úplně skoncoval“. Ve své velkorysosti to odmítl.

Velký lyrický básník Horác (65-8 př. n. l.) napsal v roce 35 př. n. l. své Satiry (latinsky Sermones), v nichž zkoumal epikurejskou filozofii a smysl štěstí. Na jednom místě se však letmo vyjadřuje ke zřejmě pověstné proselytské schopnosti římských Židů - zejména k jejich houževnatosti při získávání si druhých. Horác se uprostřed toho pokouší přesvědčit čtenáře o

[19] Srov. Stern, s. 183.

svém názoru: „a nechceš-li ustoupit, pak mi přijde na pomoc velká skupina básníků ... a stejně jako Židé tě donutíme, abys ustoupil našemu davu“ (Satira I.4.143). Jejich moc musela být pověstná, jinak by takovou aluzi neučinil.

Čtvrtá zmínka pochází od Ptolemaia Historika z roku 25 př. n. l. Ve svých Dějinách Herodových pojednává o různých etnických skupinách v Palestině a zmiňuje se o lidech známých jako „Idumejci“ (nebo „Edomité“), kmeni žijícím v jižní pouštní oblasti dnešního Izraele. V roce 125 př. n. l. byli poraženi Hebrejci a začleněni do židovského národa. Ptolemaios poznamenává, že původní Židé jsou etnicky odlišní. To je v pozoruhodném kontrastu s „konvertovanými“ Idumejci, kteří byli na znamení svého začlenění podrobeni mrzačení pohlavních orgánů[20]:

> Židé a Idumejci se liší... Židé jsou ti, kteří jsou takoví svým původem a povahou. Idumejci naproti tomu nebyli původně Židé, ale Féničané a Syřané - ti byli Židy podrobeni a museli se podrobit obřízce, aby mohli být počítáni mezi židovský národ…

Jestliže se Židé liší „původem“ (arches) a „povahou“ (physichoi), pak to vedle zřejmého náboženského označení jasně ukazuje na rasové vymezení. Debata o náboženské vs. etnické charakteristice Židů je vskutku prastará.[21]

---

[20] Ve Stern (1974: 356).

[21] Židovská rasová identita se vytvářela po staletí díky kvazi-eugenické strategii příbuzenské plemenitby, kdy nejvzdělanější muži měli přednostní reprodukční práva. Páření mimo rasovou skupinu bylo vždy minimální, což vedlo k relativně „čisté“ etnicitě. V důsledku toho tvoří Židé samostatnou a geneticky

Ptolemaios byl jedním z prvních, kdo se mimo Bibli vyjádřil k židovské praxi obřízky. Svůj názor na ni nepředkládá, ale zjevně ji považuje za brutalitu, pokud je prováděna na nedobrovolně obřezaných mužích, pravděpodobně i dospívajících a dospělých.[22]

Posledním komentátorem předkřesťanské doby je Lysimachos. Ten píše kolem roku 20 př. n. l. a nabízí další variantu příběhu o Exodu, který klade do doby vlády faraona Bocchorise (nebo Bakenranefa) v roce 720 př. n. l.. Podle jeho verze Židé „postižení leprou, kurdějemi a jinými neduhy“ hledali útočiště v egyptských chrámech. Věštci Bocchorisovi poradili, aby chrámy vyčistil, bezbožné a nečisté vyhnal a „leprou postižené zabalil do olověných plátů a potopil je v oceánu“ - což také učinil. Vyhnanci v čele s Mojžíšem dostali

identifikovatelnou podskupinu - tedy skutečnou „rasu“. To platí pro aškenázské (asi 75 % všech Židů), sefardské a mizrahijské Židy. Některé relevantní genetické studie viz Seldin et al. (2006), Atzmon et al. (2010) a Carmi et al. (2014). Také Harry Ostrer (2012) tvrdí, že Židé mají charakteristický genetický znak, a že tedy existuje „biologický základ židovství“. Kromě toho, že vznikla genetická jedinečnost, vedlo příbuzenská plemenitba k řadě dědičných „židovských“ chorob. Židovský novinář Jon Entine píše, že „dnes jsou Židé stále do značné míry identifikovatelní podle zhruba 40 chorob, které neúměrně přenášíme, což je nevyhnutelný důsledek příbuzenské plemenitby“. Taková situace může také pomoci vysvětlit všudypřítomné psychologické patologie, které mohou být u Židů jedinečně rozšířené. Pokud jde o biblický základ pro příbuzenskou plemenitbu a proti sňatkům s jinými etniky, viz Ex (34, 11-16), Dt (7, 1-3), Ezdráš (10, 2) a Kniha Jubileí (30, 7).

[22] Jedná se o starodávný zvyk, který zřejmě pochází z Egypta a sousedních kmenů ve východním Středomoří. V Novém zákoně je uváděn jako rozlišovací znak mezi obřezanými Židy a neobřezanými pohany (nežidy. Technicky se samozřejmě jedná o mrzačení mužských pohlavních orgánů, které je rovnocenné (i když méně škodlivé než) s nenáviděnou ženskou verzí. Obřízka je dodnes velmi rozšířená. Ve Spojených státech se tradičně pohybuje kolem 55 %, i když v posledních letech prudce klesla - asi na 33 % všech mužů.

pokyn „neprojevovat nikomu dobrou vůli“, dávat ostatním „ty nejhorší rady“ a vyvracet všechny chrámy a svatyně, na které narazí. Po příchodu do Judska „zle nakládali s obyvatelstvem, plenili a zapalovali [místní] chrámy“. Poté vybudovali město zvané Hierosolym (Jeruzalém) a sami sebe označovali za Hierosolymity.[23] Pokud skutečně pronásledovali původní obyvatelstvo, lze v tom spatřovat vzdáleného předchůdce současných izraelských zvěrstev v Palestině.

Obvinění z misantropie neboli nenávisti k lidstvu je významné a zaslouží si další diskusi. Objevilo se již několikrát - u Hekatéa, Posidonia, Molona, Diodora a nyní u Lysimacha. Je to nápadné, protože Římané byli pozoruhodně tolerantní k jiným sektám a náboženstvím, což bylo částečně dáno jejich polyteistickým světonázorem. Společnost mnoha bohů implicitně uznává náboženskou rozmanitost; existuje-li mnoho takových bytostí, kdo si může nárokovat úplné poznání božské říše? Monoteismus naproti tomu tvrdí, že jde o výlučné a absolutní poznání; jeden Bůh znamená jedinou konečnou pravdu a ostatní náboženství s jinými bohy jsou nutně falešná. Lze tedy předpokládat, že Židé jako první monoteisté na Blízkém východě neopětovali římskou toleranci. Ve skutečnosti se zdá, že to bylo v průběhu dějin obecné pravidlo: náboženská nesnášenlivost pochází od monoteistických fundamentalistů (Židů, křesťanů, muslimů), nikoli od polyteistů nebo náboženských pluralistů.

[23] Stern (1974: 384-385).

V případě Židů se však monoteistická arogance spojila s rasovou odlišností a dalšími kulturními charakteristikami, což vedlo k hluboce zakořeněnému misantropismu. Zdá se, že mají jen malý zájem nebo skutečný soucit s jinými rasami - pokud to samozřejmě neslouží k jejich prospěchu. Zdá se, že autentický altruismus jim téměř chybí. Dokonce ani vůči těm, kteří jim projevili dobrou vůli, se jim dobrá vůle nevrací. Židé v minulosti spíše zneužívali a utlačovali kohokoli, jakéhokoli nežida, pokud to bylo v jejich zájmu. Po staletí byli Židé ochotni sloužit jako vykonavatelé nebo prosazovatelé státní moci (když žádnou vlastní neměli), a to bez zjevného ohledu na nepříznivé dopady na ostatní. V jednom z nejstarších biblických příběhů Josef, syn Jákobův, nachází přízeň egyptského faraona, jen aby využil své moci k vykořisťování místních zemědělců, když nastane hladomor.[24] Později čteme o bezohledném vyvražďování Kanaánců Židy a o jejich brutální podpoře Ptolemaia I. v Egyptě (citováno výše).

Tento problém se opakuje i v dnešní době, kdy se poněkud zjednodušeně, ale v podstatě oprávněně tvrdí, že otázka „Je to dobré pro Židy?“ je rozhodujícím faktorem při rozhodování Židů. Ostatní jsou hodnoceni pouze v instrumentálním smyslu, aby sloužili židovským cílům. někdy se to objevuje explicitně, jako v nedávném prohlášení předního ortodoxního rabína Josefa, který řekl: „Gójové [nežidé] se narodili pouze proto, aby nám sloužili. Bez toho nemají na světě místo - jen proto, aby sloužili izraelskému národu. Budou pracovat, budou orat,

[24] Viz Genesis 47.

budou sklízet. My budeme sedět jako effendi a jíst.“[25] Těžko bychom našli hrubší výrok židovské misantropie.

Mohlo by to mít biblický základ? Pokud se Židé považují za „vyvolené“, je jasné, že všichni ostatní jsou přinejlepším druhořadí. Jestliže Bůh dal Židům vládu, mohou se cítit oprávněni vnucovat ji ostatním. V knize Exodus se píše: „My jsme odlišní... od všech ostatních lidí, kteří jsou na povrchu země“ (33,16). Podobně je hebrejský kmen „národem, který bydlí sám a nepočítá se mezi národy“ (Num 23,9). V Deuteronomiu (15,6) Mojžíš říká Židům: „budeš vládnout nad mnoha národy“; „budou se tě bát“ (28,10). Rabín Josef pak cituje Genesis: „Ať ti slouží národy a národy se ti klaní“ (27,29); nebo Deuteronomium, kde Bůh Židům slibuje „domy plné všeho dobrého, které [oni] nenaplnili, a cisterny vytesané, které [oni] nevytesali, a vinice a olivovníky, které [oni] nevysázeli“ (6,11). A mimo Pentateuch můžeme číst v Izajášovi: „Cizinci budou stavět tvé hradby a jejich králové ti budou sloužit, aby ti lidé přinášeli bohatství národů“ (60,10-11); nebo opět: „Cizinci budou stát a pást tvá stáda, cizinci budou tvými oráči a vinaři, budeš jíst bohatství národů“ (61,5-6). Není to snad výslovná misantropie? A nevyjadřují tyto texty základní židovský světonázor?

Jak uvidíme, židovská nenávist k lidstvu je nejen jednou z prvních, ale také nejvytrvalejších výtek. Tohoto obzvláště zhoubného rysu si v průběhu staletí všimlo mnoho významných

[25] *Jerusalem Post*, 18. října 2010.

komentátorů. A vysvětluje velkou část židovského chování až do dnešních dnů.

KAPITOLA 2: ŘÍMANÉ A KŘESŤANÉ

Přelom tisíciletí byl významný z několika důvodů. Řím se pod Augustem v roce 27 př. n. l. formálně stal říší. Ježíš z Nazaretu se (údajně) narodil v roce 3 př. n. l. V této době působil židovský filozof Filón, stejně jako snad nejznámější „antisemita“ té doby, Apion. Jeho proslulost nepocházela ani tak z jeho obvinění – která byla z větší části již dříve známá –, ale spíše z jeho renomé mezi vyššími vrstvami alexandrijské společnosti a také proto, že židovský spisovatel Josephus se rozhodl pojmenovat jednu ze svých knih Proti Apionovi („Contra Apionem“). Jak říká Stern (1974: 390), „Apion byl poměrně populární spisovatel“, a proto není divu, „že si Josephus ze všech antisemitských řecko-egyptských spisovatelů vybral právě Apiona jako svůj hlavní cíl“. Ukázka kritiky, kterou Apion ve své knize Proti Židům vyslovil, zahrnuje:

- Příběh o malomocných v Exodu.
- Etymologie židovského termínu „šábes“, který pochází z výrazu „nádory v rozkroku“.
- Četné příběhy o židovské pošetilosti nebo naivitě.
- Zasloužené špatné zacházení ze strany Kleopatry (zadržování obilí během regionálního hladomoru a různé konflikty s židovským králem Herodem).
- Neschopnost Židů postavit sochy císařů.
- Tendence „neprojevovat žádnou dobrou vůli vůči jedinému cizinci, především Řekům“. Nespravedlivé zákony.
- „Bludné“ náboženské praktiky.

- Neschopnost vychovat žádné génie v umění nebo řemeslech.
- Nekonzumování vepřového masa.
- Obřízka.

Apion zjevně poskytl jakýsi katalog stížností proti Židům a přidal několik vlastních. To opět naznačuje dlouhou a trvalou historii zasloužené kritiky.

Kromě toho existovaly v prvním století solidní, objektivní důvody, proč měla římská veřejnost být opatrná. Po připojení Judeje k Římské říši v roce 63 př. n. l. se Židé hrnuli do císařského hlavního města ve stále větším počtu. Úřady opět zasáhly. Císař Tiberius je v roce 19 n. l. vyhostil:[26]

> Zrušil cizí kulty, zejména egyptské a židovské obřady, a přinutil všechny, kdo byli závislí na takových pověrách, aby spálili své náboženské oděvy... [Ostatní Židé] byli vyhnáni z města, pod hrozbou doživotního otroctví, pokud neuposlechnou.

Vyhnání netrvalo dlouho. O jedenáct let později našel velitel prétoriánské gardy Sejanus důvod, proč se proti nim znovu postavit. Podle židovského spisovatele Filóna vznesl Sejanus řadu „obvinění proti Židům, kteří žili v Římě“, protože „[on] chtěl zničit náš národ“.[27] Známe jen málo podrobností, ale zdá se, že ani tato akce neměla trvalý účinek.

O pouhé tři roky později, v roce 33, byl ukřižován mladý Žid jménem Ježíš. To mělo monumentální důsledky pro vztahy

[26] Jak zaznamenal Suetonius; viz Stern (1974: 112-113).
[27] Filón, „O vyslání k Gaiovi“, XXIV, 159.

Židů s ostatním světem, i když trvalo několik desetiletí, než se začaly projevovat.[28]

V roce 38 zahájil A. A. Flaccus v Alexandrii další pogrom, který byl údajně horší než ten Sejanův.[29] Filón tuto událost podrobně popisuje ve svém díle Proti Flaccusovi. Jeho četní poradci naléhali na Flacca, aby si získal přízeň Říma „tím, že opustí a odsoudí všechny Židy“ v Alexandrii, aby nezískali přílišnou moc. Poradci podporovali náhodné útoky na synagogy a židovský majetek v naději, že se pogrom rozšíří i do jiných zemí. Flaccus zrušil židovské výsady a degradoval je na bezdomovce, „cizince a přistěhovalce“. Zrušil jejich právo podnikat a lichváři přišli o to, co půjčili. Jeho muži vyhnali Židy z většiny částí města a uzavřeli je do jedné malé čtvrti, čímž fakticky vytvořili první židovské ghetto v historii. Nakonec Flaccus „dovolil každému, kdo měl chuť, pokračovat ve vyvražďování Židů jako válečných zajatců“.

Takto uvězněni byli napadeni vražedným davem. V dlouhé pasáži, která se řadí k nejlepším příběhům o holocaustu, Filón popisuje masakr:

> A pak byli [Židé] okamžitě zajati těmi, kteří proti nim pobouřili vzbouřený dav, zrádně popraveni, poté vláčeni a pošlapáni celým městem a zcela zničeni, aniž by zbyla sebemenší část z nich, která by mohla být pohřbena; a tak je jejich nepřátelé, kteří se ve svém divokém šílenství proměnili v divoká zvířata, zabili a tisíce dalších všemi

[28] Nietzsche nabízí obzvláště fascinující popis židovských kořenů křesťanství; viz Dalton (2010).
[29] Není v žádném vztahu k L. V. Flaccusovi, kterého hájil Cicero.

druhy mučení a nově vynalezenými krutostmi, neboť kdekoli potkali nebo zahlédli Žida, ukamenovali ho nebo ho bili holemi, přičemž nezasazovali rány smrtelné, aby nezemřeli příliš rychle a tak rychle neunikli utrpení, které jim chtěli způsobit.

Někteří lidé dokonce zašli ještě dál ve své bezbožnosti a barbarství, pohrdali všemi tupými zbraněmi a uchýlili se k nejúčinnějším zbraním ze všech, ohni a železu, a mnoho lidí zabili mečem a nemalé množství zničili plameny. A ti nejnemilosrdnější z jejich pronásledovatelů v některých případech upálili celé rodiny, manžele s manželkami a malé děti s rodiči, uprostřed města, nešetříce ani staré, ani mladé, ani nevinnou bezmocnost kojenců. A když jim docházelo palivo, sbírali svazky zeleného dřeva a *zabíjeli je spíše kouřem* než ohněm, vymýšlejíce pro tyto nešťastné lidi ještě mizernější a zdlouhavější smrt, takže jejich těla ležela roztroušeně ve všech směrech napůl spálená, což byl bolestný a nejmizernější pohled.

A pokud někteří z těch, kteří byli zaměstnáni sběrem klacků, byli příliš pomalí, vzali jejich vlastní nábytek, který jim uloupili, aby je upálili, okradli je o jejich nejdražší věci a spálili s nimi věci největší užitnosti a hodnoty, které použili jako palivo místo běžného dřeva.

Mnoho mužů, kteří byli naživu, svázali za jednu nohu, přivázali je za kotník, a tak je táhli a zmlátili, skákali na ně, s úmyslem způsobit jim nejbarbarštější smrt, a když byli mrtví, zuřili proti nim neméně s nekonečným nepřátelstvím a způsobili jim ještě těžší urážky, táhli je,

málem bych řekl, všemi uličkami a uličkami města, až byla mrtvola, roztrhaná po celé kůži, mase a svalech z nerovností a drsnosti terénu, všechny dříve spojené části jejího těla roztrhány a odděleny od sebe, skutečně roztrhána na kusy. (Flaccus, IX, 65-71)

Všimněte si pasáže psané kurzívou; jedná se o první zaznamenaný případ plynování Židů v historii.[30]

Flaccus však nebyl schopen svůj zlý čin dokončit. V souladu s tradicí židovského národa se alexandrijští Židé obrátili na vyšší autority v Římě a podařilo se jim dosáhnout Flaccusova zatčení, vyhnanství a nakonec i popravy. To vše však podle Filóna, který nebyl nestranným pozorovatelem. Skutečnost, že nemáme žádné objektivní potvrzení tohoto příběhu, naznačuje, že je přehnaný a příliš dramatický.

Ať už se alexandrijský pogrom odehrál tak, jak je popsán, nebo ne, není pochyb o tom, že to byla doba neustálých třenic mezi Židy na jedné straně a Řeky a Egypťany na straně druhé. O tři roky později, v roce 41, vydal císař Claudius svůj třetí edikt, Dopis Alexandrijcům, ve kterém napomíná všechny strany za sváry, ale Židé jsou vybráni k výtce. Bylo jim umožněno žít „ve městě, které není jejich vlastní“, a „mají hojnost všeho dobrého“, ale nesmějí situaci zhoršovat tím, že neustále zvou další Židy. Židé, kteří zneužívají svých privilegií a zasévají svár, mohou být obviněni z „podněcování obecné epidemie, která sužuje celý svět“ (koinen teina tes oikoumenes noson exegeirontas).

[30] Více o historii těchto plynování viz Dalton (2015).

Samotná hrozba není tak krutá, ale co je zde pozoruhodné, je poprvé použité notoricky známé „biologické“ přirovnání vůči Židům. Naznačit, že jsou morem, který zamořuje celý svět, znamená naznačit, že jsou podlidmi, kteří potenciálně potřebují „dezinfekci“. Takové řeči se v následujících stoletích opakují a předznamenávají mnohem zlověstnější jazyk 19. a 20. století.

V Římě pokračovaly protižidovské akce. V roce 49 je Claudius musel opět vyhnat. Ve fascinující pasáži od Suetonia z roku 120 se setkáváme se zmínkou o jistém „Chrestovi“ (latinsky: Chresto) jako vůdci chátry; toto je (pravděpodobně) jedna z prvních nežidovských zmínek o Ježíši. „Jelikož Židé podněcováni Chrestem neustále vyvolávali nepokoje, [Claudius] je vyhnal z Říma“ (Divus Claudius, 25:4).[31] Toto je první důležité rozlišení mezi takzvanými křesťanskými Židy – všichni raní křesťané byli Židé – a tradičními Židy.

Navzdory tomu všemu si tento pronásledovaný kmen stále nezískal žádné sympatie. Velký filozof Seneca se o nich zmínil ve svém díle O pověrách, které napsal kolem roku 60. Byl zděšen nejen jejich „pověrčivými“ náboženskými vírami, ale spíše pragmaticky jejich úžasným vlivem v Římě a ve známém světě, a to navzdory opakovaným pogromům a vyhnanstvím. Seneca nejprve zesměšňuje Židy jako líné, protože každý sedmý den věnují Bohu: „jejich zvyk [šabatu] je nevhodný, protože zavedením jednoho dne odpočinku za sedm dní ztrácejí

[31] Ve Stern (1974: 113).

v nečinnosti téměř sedminu svého života...“[32] „Zatímco,“ dodává,

> zvyky tohoto prokletého rodu (sceleratissima gens) získaly takový vliv, že jsou nyní přijímány po celém světě. Poražení dali vítězům zákony.

Seneca je zjevně rozhořčený – a možná dokonce žárlivý – na jejich vliv. Tento malý národ, tento prokletý národ, si získal vliv v rozsáhlých oblastech civilizovaného světa. Nezdá se, že by to byla nějaká velká hrozba, spíše to vypadá jako známka postupného úpadku imperium Romanum.

Petronius, který psal ve stejné době jako Seneca, se krátce zmínil o dvou židovských zvycích: zdržení se vepřového masa a obřízce. Ve svém díle Satyricon píše: „Žid může uctívat svého prasečího boha a křičet do uší vysokého nebe, ale pokud si také nožem neodstraní předkožku, nebude [skutečně žít jako Žid]“ (frag. 37).[33]

Poté přišlo historické židovské povstání v Judeji v letech 66 až 70. Nebudu zde popisovat podrobnosti, pouze poznamenám, že skončilo vítězstvím Římanů a zničením druhého chrámu v Jeruzalémě. Pro Hebrejce to byla velká porážka, ale i nadále pokračovali v odporu po celá desetiletí. K dalším dvěma významným povstáním došlo v letech 115 a 130, která rovněž skončila porážkou. Židovský vliv a rodící se židovsko-křesťanská teologie však nadále rostly a oslabovaly filozofické základy říše.

---

[32] Ve Stern (1974: 431).
[33] Ve Stern (1974: 444).

Tacitus a druhé století našeho letopočtu

Ve druhém století křesťanské éry se objevila řada kritických komentářů, které byly z větší části opakováním dřívějších stížností. Quintillian (kolem roku 100) poznamenal, že stejně jako města mohou sdružovat a zhoršovat problém sociálně nežádoucích osob, tak i Mojžíš spojil rozptýlené jednotlivce do jediného židovského kmene: „zakladatelé měst jsou nenáviděni [když] sdružují rasu, která je pro ostatní prokletím (perniciosam – tj. zhoubná), jako například zakladatel židovské pověry“.[34] Damokritos ve své knize Peri Ioudaion (O Židech) tvrdil, že „uctívali hloupou zlatou hlavu a každých sedm let chytili cizince a obětovali ho“[35] – na rozdíl od příběhu Manetha, ve kterém byla oběť každoroční událostí.

Nová kritika přišla z pera římského básníka Martiala (alias Marcuse Martialis). Ve čtvrté knize svých Epigramů se pustil do kritiky svého známého Bassy, když upozornil na jeho zjevně odporný tělesný pach. Aby svůj názor podtrhl, Martial porovnává Bassův zápach s řadou věcí, které jsou proslulé svou pronikavou vůní: zápachem vyschlého močálu, „sírovými vodami Albuly“, „hnilobným zápachem mořského rybníka“, něčími starými botami a... „dechem postících se Židů“ (quod ieiunia sabbatariarum).[36] I dnes je všeobecně známo, že půst může způsobit nebo zhoršit zápach z úst, a starověcí Židé byli proslulí půstem v sobotu; proto je tato souvislost zcela pochopitelná. Martialův názor je však zcela jasný: židovský

[34] Ve Stern (1974: 513).
[35] Ve Stern (1974: 531).
[36] Martial (1897)

dech byl měřítkem zápachu. Ještě důležitější je, že Martial vytvořil historický precedens pro takzvaný foetor Judaicus – kritiku „židovského zápachu“, která se v průběhu historie opakovala v různých obdobích.

Renomovaný spisovatel a filozof Plútarchos se několikrát vyjádřil k Židům, většinou neutrálně, ale občas se v jeho komentářích objevovaly zmínky o jejich „pověrách“ a podivném zvyku dodržovat šabat. V dialogu Morálka (IV, 4) se zabývá povahou židovského Boha a otázkou, „zda se Židé zdržují konzumace vepřového masa z úcty k praseti, nebo z odporu k němu“. (Dospívá k závěru, že kromě osla uctívají také prase.)

To nás přivádí k Tacitovi – jednomu z největších historiků starověkého světa a jednomu z nejvýznamnějších kritiků kmene z Judeje. Jeho hlavní dílo, Historie, je neocenitelnou historickou studií, ale první postřeh pochází z jeho jiného hlavního díla, Letopisů (kolem roku 115 n. l.). V rámci zkoumání velkého požáru Říma, který se odehrál v roce 64, Tacitus komentuje Židy a nový židovský kult, křesťanství:[37]

> Nero... potrestán s nejvyšší rafinovaností. Skupina mužů, nenáviděných pro své neřesti, které dav nazýval křesťany (Chrestianos). Christus, zakladatel tohoto jména, byl za vlády Tiberia odsouzen k trestu smrti prokurátorem Pontiem Pilátem a zhoubná pověra byla na chvíli potlačena, aby však vzápětí znovu propukla – a to nejen v Judeji, kolébce této nemoci, ale i v samotném hlavním

[37] Ve Stern (1980: 89).

městě [Římě], kde se shromažďuje a je v módě vše, co je na světě odporné a hanebné. (XV, 44)

Židé, pokračuje, byli pronásledováni ne tolik kvůli účasti na požáru, jako spíše kvůli své misantropii, své „nenávisti k lidskému pokolení“ (odio humanigeneris). Nero byl tak přísný, že v některých případech byli Židé „upáleni, aby sloužili jako lampy v noci“. Tacitovy komentáře jasně ukazují nízké postavení Židů: byli nenávidění, zkažení, zhoubní, pověrčiví a dokonce i zlověstní, jako „nemoc“ – což je výrazná biologická metafora, která připomíná Claudia. Odkaz na „Christuse“ je významný; předchází Suetoniovu komentáři o asi 20 let a představuje nejranější římské uznání zakladatele nového náboženství.

Ale právě Historie – napsaná kolem roku 100 – obsahuje rozsáhlou kritiku Židů. V knize V. Tacitus vypráví o historických událostech z roku 70 n. l. Římský generál Titus byl vyslán, aby jednou provždy podrobil Judeu. Našel spojence v domorodých Arabech, „kteří nenáviděli Židy s veškerou nenávistí, která je běžná mezi sousedy“ (5.1). Nepřátelství v této oblasti je skutečně hluboce zakořeněné. Tacitus pak přerušuje vyprávění, aby podal zprávu o původu Židů – „rodu lidí nenáviděných bohy“ (genus hominum invisium deis). Nabízí dvě nebo tři varianty, zjevně se přiklánějící k Manethovi. Náboženství Mojžíše, dodává, je diametrálně odlišné od náboženství Římanů: „Židé považují za profánní vše, co my považujeme za posvátné; na druhé straně povolují vše, co my nenávidíme.“ Pokračuje:

> Ať už je jejich původ jakýkoli, tyto obřady se zachovaly díky své starobylosti: ostatní zvyky Židů jsou nízké a ohavné (sinistra foeda) a své trvání vděčí své zkaženosti. Nejhorší lotři z jiných národů... vždy posílali Jeruzalému daně a příspěvky, čímž zvyšovali bohatství Židů; navíc jsou Židé navzájem velmi loajální a vždy připraveni projevit soucit, ale vůči všem ostatním národům cítí pouze nenávist a nepřátelství (hostile odium).

„Jako rod“ dodává, „jsou náchylní k chtíči“ a „přijali obřízku, aby se odlišili od jiných národů“ (5.5). Tacitus poukazuje na jejich abstraktní monoteismus a naznačuje, že to je další příčina třenic. Tuto část uzavírá poznámkou, že „zvyky Židů jsou absurdní (absurdus) a podlé (sordidus).“

Při obléhání Jeruzaléma a později mocného židovského chrámu Titus uvěznil Židy, vysvětluje Tacitus. Uvažovalo se o ušetření chrámu, ale Římané byli proti této možnosti. Pro Tita „bylo zničení tohoto chrámu nezbytnou nutností, aby bylo možné úplně vymýtit (tolleretur) náboženství Židů a křesťanů“. Tyto dvě náboženství, „ačkoli si navzájem nepřátelská, přesto vycházela ze stejných zdrojů; křesťané vzešli z Židů: pokud by byl zničen kořen, snadno by zahynul i kmen“ (Fragmenty z Historie). Pasáž končí poznámkou, že ve válce bylo zabito 600 000 Židů.

Takové jsou Tacitovy komentáře k „odpornému a pověrčivému rodu“ (gens superstitioni obnoxia; 5.13) – skupině, která je „nejvíce opovrhovanou“ (despectissima) ze všech poddaných a „nejnižším z národů“ (taeterrimam gentum; 5.8). Díky své jasné výřečnosti a obecné autoritě je Tacitus

nejčastěji citovanou starověkou autoritou, pokud jde o kritiku Židů. Mnoho pozdějších učenců, včetně Gibbona, Schopenhauera a Nietzscheho, ho v této souvislosti cituje.

Naopak současní židovští autoři mají potíže s takovým negativním hodnocením; bylo by například opravdu obtížné vykreslit Tacita jako duševně nemocného. Nejčastěji se setkáváme s pokusy celou záležitost zlehčovat a Tacitovy výroky připisovat „duchu doby“ nebo je považovat za pouhé reakcionářské. Typickým příkladem je Erich Gruen (2011). Na několika stránkách argumentuje, že Tacitus nevyjadřoval svůj osobní názor, ale spíše sarkasticky komentoval společnost, aby čtenáře „provokoval“ a „vyzýval“. Historie nám podle Gruena nepředkládají názor historika, ale „sarkastický komentář k zjednodušujícím stereotypům“. Tacitus opomíjí „mnohem tvrdší hodnocení“ Manetha a Apiona a „nevyjadřuje svůj vlastní názor“. Stručně řečeno, „slyšíme hlas sarkastického historika, nikoli nenávistníka Židů“ (2011: 190, 192). To je přinejmenším nepravděpodobné.

Druhé židovské povstání v roce 115 dalo další důvod ke kritice. Cassius Dio popisuje tuto událost velmi názorně ve své Římské historii:

> Mezitím Židé v oblasti Cyrene postavili do čela jistého Andrease a ničili jak Římany, tak Řeky. Jedli maso svých obětí, z jejich vnitřností si vyráběli opasky, mazali se jejich krví a nosili jejich kůže jako oděvy; mnohé rozřezali na dvě části od hlavy dolů, jiné předhodili divokým zvířatům a další donutili bojovat jako gladiátoři. (Kniha 68.32)

Zde máme problém Filóna v opačném pojetí: Měli bychom věřit Dioovým extrémním tvrzením o krutosti Židů, nebo přehání? Nemáme žádný přímo srovnatelný popis, ale zhruba to odpovídá příběhům o exodu od Manetha a Lysimacha a doprovodným židovským brutalitám. Otázka zůstává otevřená.

Ale možná právě takové události vedly Juvenala a Suetonia k tomu, aby se k nim vyjádřili. Ve svých slavných Satirách se Juvenal (ca. 120) nejméně třikrát zmiňuje o Židech. První je narážka na údajný incestní vztah mezi židovským králem Agrippou II. a jeho sestrou Berenikou, vládci „té barbarské země... kde prasata mohou žít do vysokého věku“ (6.153-160). Později se zmiňuje o chudé židovské věštkyni, která žebrá o mince:

> Tato velekněžka musí žít pod stromem, ale zná všechna tajemství nebes. I ona naplní svou dlaň, ale ne příliš: pár měďáků koupí, pokud jde o Židy, splnění snů a fantazií. (6.542-547)

Nakonec ve 14. satiře Juvenal zesměšňuje židovské zvyky, jako je obřízka, uctívání „boha nebes“, vyhýbání se vepřovému masu, dodržování šabatu a obecně nepříznivé účinky na jejich děti (14.96-106):

> Ti, jejichž osudem bylo, že jejich otcové uctívali šabat, se nyní modlí pouze k mrakům a duchu v nebi; protože se jejich otcové zdržovali vepřového masa, raději by se stali kanibaly, než aby porušili toto tabu. Obřezaní, ne jako pohané, pohrdají římským právem, ale učí se, dodržují a ctí izraelský zákoník, a to vše z posvátné knihy Mojžíšovy.

Kde cesta není ukázána nikomu kromě pravých věřících, kde neobřezaní nejsou nikdy vedeni k prameni.

Pamatujte na den šabatu, abyste ho dodržovali. Otec, který tento den odděluje od života, je příčinou a viníkem.

Suetonius, který píše o vládě Domitiana (81–96 n. l.), se krátce zmiňuje o „židovské dani“ (Iudaicus fiscus), která byla uvalena po zničení chrámu v roce 70 n. l. „Kromě jiných daní byla daň uvalená na Židy vybírána s nejvyšší přísností...“.[38] Mnoho Židů se pokoušelo skrýt svou rasu, aby se dani vyhnuli, a někdy bylo nutné, jak píše, svléknout muže donaha a zkontrolovat, zda jsou obřezáni. Tato daň se vybírala až do 200. let.

Třetí a poslední židovské povstání se odehrálo jen o několik let později, v roce 132. Důvodů bylo mnoho, ale dva z nich vynikají: výstavba římského města na troskách Jeruzaléma a zákaz obřízky císařem Hadriánem: „V této době Židé zahájili válku, protože jim bylo zakázáno provádět genitální mutilaci (mutilare genitalia)“.[39]

Dio popisuje tento konflikt podrobně. „Židé všude projevovali nepřátelství vůči Římanům, částečně tajnými a částečně otevřenými činy“ (Římské dějiny 69.13). Dokázali podplatit ostatní, aby se připojili k povstání: „mnoho cizích národů se k nim připojilo z touhy po zisku a dalo by se téměř říci, že celá země byla touto záležitostí rozrušena.“ Pro ty, kteří dnes tvrdí, že Židé byli trvalou příčinou válek, by to mohlo být

[38] Ve Stern (1980: 128).
[39] Historiae Augustae, 14. Ve Stern (1980: 619).

raným důkazem. Hadrian vyslal jednoho ze svých nejlepších generálů, Severa, aby potlačil povstání. Pomocí pomalé války na vyčerpání „se mu podařilo... je rozdrtit, vyčerpat a vyhladit (ekkophai). Ve skutečnosti přežilo jen velmi málo z nich.“ Mary Boatwright odhaduje, že bylo zabito 580 000 Židů.[40]

Na závěr této části uvádíme dvě poslední čísla z druhého století. Slavný astronom Ptolemaios byl také trochu astrolog a používal hvězdy k vysvětlení pozemských podmínek. Ve svém díle Apotelesmatica z roku 150 n. l. Ptolemaios pozoruje, že kmeny Palestiny, včetně Idumeje, Sýrie, Judeje a Fénicie, mají některé společné charakteristiky.

> Tito lidé... mají větší talent pro obchod a výměnu; jsou bezohlednější, jsou to opovrženíhodní zbabělci, zrádní, servilní a obecně nestálí, a to kvůli zmíněným hvězdám. [Zejména Judejci] jsou obecně smělí, bezbožní a intrikánští. (II, 3)[41]

„Narozeni pod špatnou hvězdou“, jak se říká. Vzhledem ke čtyřem stoletím konfliktů s obyvateli této oblasti nelze Ptolemaia vinit za to, že je považoval za prokleté nebesy.

A konečně tu máme Celsa, řeckého filozofa, který někdy kolem roku 178 sepsal text s názvem Pravé slovo. Toto dílo je pozoruhodné jako rozsáhlá a ostře kritická analýza nově

[40] Boatwright je zmatený tím, že i po všech svých obtížích byli Římané stále obecně tolerantní k jiným náboženstvím, včetně radikálních křesťanů – ke všem náboženstvím kromě, jak se zdá, židovství. „Je těžké sladit Hadriánovu necitlivost vůči Židům s četnými důkazy o jeho otevřené podpoře mnoha různých rituálů a svatyní“ (s. 174) – těžké pouze v případě, že člověk nerozumí historii a kontextu.
[41] Ve Stern (1980: 165).

vznikající křesťanské sekty.[42] Dochovalo se pouze v podobě rozsáhlých citátů v Origenově knize z roku 248 s názvem Contra Celsum.

Celsusovým terčem je jednoznačně křesťanství, ale při tom se několikrát negativně vyjadřuje o Židech. Počínaje Mojžíšem byli Židé „nešikovnými podvody svedeni k domněnce, že existuje pouze jeden Bůh“ (I.23). Byli „závislí na čarodějnictví“ a tak „upadli do omylu z neznalosti a byli oklamáni“. Celsus se vysmívá „židovskému a křesťanskému rodu“ a přirovnává je „k hejnu netopýrů nebo mravenců vylétajících z hnízda, k žabám radícím se kolem bažiny nebo k červům shromážděným v nějakém špinavém koutě, kteří se nemohou shodnout na tom, kteří z nich jsou horší hříšníci“ (IV.23). (Další biologické obrazy.) „Židé,“ dodává, „byli uprchlí otroci, kteří utekli z Egypta; nikdy neudělali nic důležitého, ani nikdy neměli žádný význam nebo důležitost.“ Osud k nim byl oprávněně krutý a oni „trpí trestem za svou aroganci“ (V.41).

Židovsko-křesťanská teologie je podle Celsa směsicí mytologie a absurdity. „Bůh Židů je prokletý“, protože stvořil nebo dopustil zlo ve světě – klasické vyjádření problému zla. Kosmogonie Genesis je směšná, stejně jako příběh o stvoření lidstva; „Mojžíš tyto příběhy napsal, protože ničemu nerozuměl... [On] dal dohromady naprostý odpad“ (VI.49). V dlouhodobém horizontu je židovstvo odsouzeno k zániku – „v současné době zahynou“ (VI.80).

[42] Bylo napsáno ve stylu díla Lorenza Vally „Rozprava o padělku údajného daru Konstantina“ z roku 1440. Lze se domnívat, že Valla se jím inspiroval.

Impérium upadá, náboženství vzestupuje

V průběhu 2. století se situace pro Řím zhoršila. Imperiální expanze dosáhla vrcholu v roce 120 n. l. a Gótové a Peršané podnikali stále úspěšnější útoky. Římské vedení se stalo přísnějším a autoritářštějším; zesílilo potlačování cizích náboženství a kultů, zejména křesťanství.

Dionovo dílo Římské dějiny z roku 220 podává velmi ponurý obraz situace. Výše jsem citoval pasáže týkající se povstání v letech 115 a 132, ale autor uvádí i několik dalších relevantních komentářů. Kniha 37 popisuje první dobytí Jeruzaléma Pompeiem, a tedy první přímé setkání s Židy. „Od ostatních lidí se liší prakticky ve všech aspektech života.“ Je třeba postupovat opatrně, naznačuje Dio, „protože tento národ je velmi hořký, když se rozhněvá“ (49.22). Ke konci díla zmiňuje „židovskou daň“ – „roční daň ve výši dvou denárů“ (65.7) –, kterou jsme viděli ve fragmentu od Suetonia.

O deset let později napsal řecký sofista a spisovatel Filostratos životopis filozofa Apollónia z Tyány, který žil o století dříve. Uprostřed pasáže, v níž útočí na krutost Nera, Filostratos poznamenává, že římská armáda má sklon bojovat spíše s Židy než řešit problémy doma:

> Židé již dlouho povstávají nejen proti Římanům, ale proti celému lidstvu (panton anthropon); a národ, který si vytvořil vlastní, odlišný a nesmiřitelný způsob života, který se nemůže podílet s ostatními lidmi na radostech stolu, ani se připojit k jejich obětním obřadům, modlitbám

> nebo obětinám, je od nás oddělen větší propastí, než jaká nás dělí od Susy, Baktry nebo vzdálenějších Indií. (V.33.4)

Dio a Filostratos zvyšují sázky: Židé nejsou jen nepřátelé lidstva, ale také se zásadně liší od ostatních – odděluje je obrovská propast, liší se v každém detailu.

Trvalost obvinění z misantropie je pozoruhodná. Objevuje se znovu v díle novoplatónského filozofa Porfyria, v jeho díle Adversus Christianos (Proti křesťanům) z roku 280. Porfyrios píše traktát srovnatelný s Celsovým a také se zabývá Židy. Komentuje „cizí mytologie“ Židů (I, 2), které jsou považovány za „zlé zprávy mezi všemi lidmi“. Židé, dodává, jsou „bezbožnými nepřáteli všech národů“.

Justinus – známý také jako Justin Historik – sepsal v roce 300 své rozsáhlé dílo Historiarum Philippicarum. Kniha 36 se zabývá původem Židů. Opakuje příběh o exodu malomocných od Manetha: Egypťané, „trpící svrabem a malomocenstvím... vyhnali [Mojžíše] spolu s těmi, kteří tuto nemoc měli, z Egypta“. V zajímavém a mírném zvratu Židé, znepokojení šířením své nemoci, dobrovolně přijímají politiku odloučení:

> A když si vzpomněli, že byli vyhnáni z Egypta ze strachu z šíření nákazy, dbali na to, aby se nestali z téhož důvodu nenáviděnými obyvateli země, a proto se nestýkali s cizinci; toto pravidlo, které bylo přijato pro tuto konkrétní příležitost, se postupně stalo zvykem a součástí jejich náboženství. (36.2)

Poté, co se usadili v Judeji, vytvořili formu teokracie, která spojovala náboženství s politikou. To jim dodalo soudržnost a

jednotu záměrů, které se ukázaly jako velmi úspěšné. Výsledkem bylo, že „je téměř neuvěřitelné, jak mocní se stali“.

KAPITOLA 3: PŘECHOD KE KŘESŤANSKÉMU SVĚTONÁZORU

„Pro křesťany byli Židé věční cizinci.“

J. Hood (1995:22)

Po roce 300 začalo impérium postupně upadat a křesťanství začalo uplatňovat svou moc. Císař Konstantin konvertoval v roce 312, čímž této mladé náboženské víře poskytl oficiální podporu. V roce 380 ho císař Theodosius I. fakticky prohlásil za státní náboženství. V této době již existovalo jasné rozlišení mezi nežidovskou křesťanskou církví a ortodoxními Židy. V důsledku toho a kvůli „rodinné válce“ mezi křesťanstvím a judaismem a „zabití Krista“ Židy se podmínky pro hebrejský kmen zhoršily.

Řada císařských legislativních opatření mezi lety 329 a 438 byla zaměřena konkrétně na Židy. O mnoha z nich máme podrobné záznamy:

- Konstantinův edikt z 18. října 329 zakazuje Židům trestat kohokoli, kdo se rozhodne „uniknout z jejich smrtící sekty“. Naopak, kdokoli se rozhodne připojit k „jejich hanebné sektě“, bude potrestán.
- Jeho nástupce, Konstantin II., varoval před Židy, kteří „v nemravnosti“ (turpitudinis) obraceli ženy na svou víru.
- 21. května 383 Gratian varuje ty, kteří „se poskvrnili židovskými nákazami“ (ludaicis semet polluere contagiis), že budou potrestáni.

- Honorius 1. dubna 409 nařídil, že nikdo nesmí „přijmout ohavné a hanebné jméno Židů“; nikdo nesmí přijmout „židovskou zvrácenost (perversitatem), která je cizí Římské říši“.
- 31. ledna 438 se Theodosius II. zmínil o „slepě bezcitných Židech“, nazval je „ohavnými kacíři“ a „odpornou sektou“ a prohlásil, že „žádný Žid... by neměl být připuštěn k poctám a hodnostem“.[43]

Všechno však nebylo beznadějné. Společný edikt ze dne 6. srpna 420 stanovil, že „nikdo nesmí být zahuben za to, že je Žid“.[44] Dodává však varování, „aby se Židé náhodou nestali drzí a povzneseni svou bezpečností nespáchali něco unáhleného proti úctě křesťanského kultu (cultionis)“.

Císař Julian (vládl v letech 355–363) byl zajímavou a komplexní osobností. Podobně jako Aurelius byl jak velkým vojevůdcem, tak i významným spisovatelem a filozofem. Křesťanství bylo v říši přijato již v roce 310, ale Julian se proti němu silně stavěl. Dal přednost hodnotám a víře původní římské republiky. Snažil se proto omezit rostoucí moc křesťanů. Jedním ze způsobů, jak toho dosáhnout, bylo povýšit status jejich hlavního rivala, judaismu; Julian se tak stal „přítelem Židů“, i když pouze do té míry, do jaké to sloužilo jeho širším cílům. Ve skutečnosti měl hlubokou nechuť k celému židovsko-křesťanskému světonázoru.

[43] V Linder (1987), strany 126–127, 148, 171, 258 a 329.
[44] V Linder, s. 285.

Tento aspekt jeho myšlení se objevuje v jeho eseji Contra Galilaeus (Proti Galilejským) z roku 361. Kritizuje ty, kteří by opustili křesťanství kvůli judaismu, jako by skočili z bláta do louže – něco, co by žádný rozumný člověk neudělal. „Filozofové," říká, „nám přikazují, abychom napodobovali bohy, jak jen to jde. Ale jaké napodobování Boha je mezi Hebrejci chváleno? Hněv, zloba a divoká žárlivost" (171d-e). Bůh zjevně Židy neupřednostňuje, protože „Hebrejcům neudělil nic významného ani cenného" (176a). Oni skutečně napodobují krutost svého boha: „Nejzlejší a nejbrutálnější z [římských] generálů se chovali k největším zločincům mírněji než Mojžíš k těm, kteří neudělali nic špatného" (184c). Ti, kdo opouštějí římské zvyky, „napodobují zuřivost a hořkost Židů". Židovský národ nevychoval žádné velké vůdce, generály, intelektuály, umělce, ani civilizovanou společnost; vláda, soudy, zákony, svobodná umění – „nebyly všechny tyto věci mezi Hebrejci v žalostném a barbarském stavu?" (221e). Nakonec se Julianovi samozřejmě nepodařilo ani pozvednout Židy, ani zastavit úpadek směrem ke křesťanství. Zemřel v bitvě v roce 363, ve věku pouhých 32 let.

Julianův blízký důvěrník Ammianus Marcellinus byl také jedním z posledních velkých římských historiků starověku. Ve své Historii Ammianus popisuje cestu císaře Aurelia po Středním východě, kde se setkal s Židy; zjevně to nebyla příjemná zkušenost:[45]

[45] V Stern (1980: 606).

> Marcus Aurelius, když procházel Palestinou na cestě do Egypta, byl často znechucen páchnoucími (fetentium) a vzdorovitými Židy, a proto prý s lítostí zvolal: „Ó Markomani, ó Kvadi, ó Sarmati, konečně jsem našel lid, který je ještě neukázněnější než vy.“

Jako obvykle je pravdivost této zprávy sporná, protože nemáme žádné potvrzující prohlášení. Ale i kdyby to byl Ammianův vlastní názor, je to pozoruhodné. Odkaz na „páchnoucí Židy“ připomíná Marciala; a ve skutečnosti by oba tyto zdroje byly v pozdějších stoletích opakovaně citovány.

Ve 400. letech nacházíme dílo významného římského básníka Rutiliuse Namatianuse. Jeho jediné dochované dílo, De Reditu Suo, vrhá světlo na mnoho aspektů pozdního období Říše. Rutilius vypráví příběh o tom, jak jednoho dne odpočíval u rybníka na pozemku, který se ukázal být ve vlastnictví Žida. Žid požaduje poplatek za použití svého pozemku (I, 385-398):[46]

> Platíme za zneužívání ze strany špinavého rodu,
>
> který proslul praktikováním obřízky;
>
> jsou kořenem hlouposti:
>
> chladné šabaty jsou podle jejich gusta,
>
> ale jejich srdce je chladnější než jejich víra.
>
> Každý sedmý den je odsouzen k nečestné lenosti, jako by to byl zženštilý obraz unaveného boha.

[46] V Stern (1980: 663).

Dalšímu divokému blouznění z jejich lživého bazaru, myslím, by neuvěřilo ani dítě ve spánku.

Kéž by Judea nebyla nikdy podmaněna Pompeiovými válkami a Titusovou vojenskou mocí!

Infekce této morové rány, ačkoli vyříznutá, se stále více šíří:

a jsou to jejich vlastní dobyvatelé, kteří drží podmaněný rod v područí.

Opět se setkáváme s biologickými metaforami, které jsou ještě drsnější než kdy předtím. „Nákaza této morové epidemie“ (pestis contagia) opět naznačuje nutnost dezinfekce, ne-li přímo vyhlazení.

V každém případě byla doba Říma u konce. Říše se v roce 395 rozpadla na dvě části, pouhých 15 let poté, co Theodosius učinil křesťanství státním náboženstvím. Klasická (západní) polovina přežila dalších 80 let, až do svého konečného rozpadu v roce 476. Papežové a církev zaplnili prázdnotu a provázeli Evropu temným středověkem. Antagonismus vůči Židům nabral rozhodně teologický směr, který se spojil s již existujícími kulturními, morálními a rasovými antipatiemi a vytvořil komplexní a fascinující protižidovský světonázor.

Je tedy jasné a nesporné, že drtivá většina starověkých poznámek o Židech byla negativní. Nejedná se o důsledek pouhého „vybírání“ kritických komentářů, ale spíše o odraz reality situace – reality uznávané většinou odborníků v této oblasti. Margaret Williams (1998: 161) nepřímo potvrzuje tento bod ve své diskusi o pasáži ze Straba, která je „jedním z mála

příznivých zacházení s židovstvím, které přežilo z řecko-římské antiky“. A Jerry Daniel (1979: 46-64) poznamenává:

> Přehled komentářů o Židech v helénsko-římské literatuře ukazuje, že byli téměř všeobecně neoblíbení... Velká většina komentářů v literatuře je negativních. ... Je jisté, že [Židé] byli vnímáni jako intelektuálně podřadní... Četnost a intenzita hanlivých poznámek ospravedlňuje závěr, že antisemitismus byl hlouběji zakořeněn a rozšířenější, než připouští mnoho moderních vědců.

Protižidovské postoje byly ve starověkém světě nepochybně rozšířené a přetrvávající. Není to náhoda ani smůla. Je zřejmé, že židovský národ má v sobě něco, co takové výroky vyvolává.

Analýza těchto komentářů odhaluje řadu trvalých témat, která tvoří základ tohoto obecně protižidovského postoje. Stručně řečeno, mezi tyto důvody patří: hrubá fixace na peníze a hmotný majetek; lidské rituální oběti (nebo „rituální vraždy“ - blood libel); misantropie; prokletí bohy; zbabělost a bezohlednost; neschopnost přispívat k civilizaci; pověrčivost; nepřiměřená moc; „podlézavost“; zápach; poznamenáni genitální mutilací (obřízka); lenost (žádná práce na šabat); buřičství; neřesti; a obecně řečeno, mor lidstva.

Je třeba zdůraznit, že se nejednalo o bezmyšlenkové projevy hněvu nebo brutálního antisemitismu. Jednalo se o objektivní a dobře zvážené postřehy nejbystřejších mužů té doby, kteří komentovali řadu skutečných a nezanedbatelných sociálních problémů. Řím byl tolerantní a inkluzivní

společností; autoři byli vzdělaní a otevření jedinci, kteří neměli žádné zjevné sklony k antisemitismu. Jednalo se prostě o jejich zkušenosti založené na staletích interakce s kmenem z Judeje.

Takové stížnosti tvoří historický základ pro trvalý a hluboce zakořeněný antisemitský postoj, který lze nalézt v mnoha částech světa a v průběhu celé historie. Mnohé z těchto témat se opakují až do současnosti a jejich původ a vývoj odhalují důležité aspekty moderních Židů. V širším smyslu můžeme usuzovat, že kritici citují objektivní, konkrétní charakteristiky židovského národa, které jsou do značné míry nezávislé na judaismu jako takovém. Tyto negativní vlastnosti se zdají být zakořeněny v genetické (tj. rasové) konstituci Židů, což naznačuje vysvětlení jejich přetrvávání napříč kulturami a v průběhu času.

Rané středověké období a vzestup církve

Západní římská říše vstoupila do svých posledních let v 5. století n. l. Církev byla na vzestupu a brzy začala tisícileté panování nad evropskou kulturou. Křesťanství bylo od samého počátku v napětí s židovskou komunitou, jak víme z příběhu Ježíše a jeho učedníků. Všichni raní křesťané byli Židé, ale bouřili se jak proti elitářským (židovským) farizejům, tak proti dominantní římské říši. Ježíš a jeho následovníci si nadělali nepřátele na obou frontách a oba se podíleli na jeho smrti. Ale i když máme sklon nevěřit tradičnímu příběhu o Kristu – a existují dobré důvody k pochybnostem – stále se musíme vypořádat s jeho učedníky. Podle některých interpretací se

Pavel spolu s Lukášem, Markem a Petrem záměrně rozhodli vyzvat Římany vytvořením alternativního morálního systému a ve skutečnosti zcela nového světonázoru – který zahrnoval spasitele, který přišel na zem. Tento čin uvedl malou skupinu rebelů do konfliktu s prastarou židovskou tradicí, která stále čekala na svého spasitele. Aby nově vytvořený křesťanský příběh mohl podkopat podporu Říma, musel přilákat co nejvíce nežidů. Křesťanství tak od samého počátku postavilo (prosté) Židy proti (elitním) Židům a všechny proti Římu. Jak se hnutí rozšířilo za hranice svých židovských kořenů a Řím se rozpadl, zůstal ústřední konflikt křesťanů proti Židům.

Ale opět, v raných letech byli Židé i nežidovští křesťané spojenci proti Římu a neměli důvod se názorově rozcházet. Proto v této době nacházíme pouze mírnou kritiku Židů – dvěma příklady jsou Tertullianovo Adversus Judaeos a Hippolytovo Výkladové pojednání proti Židům, obě napsaná kolem roku 200. Tyto spisy obsahují pouze nejslabší výtky a slouží především k odlišení rodících se křesťanů od jejich židovských kořenů. Poté však císař Konstantin v roce 315 konvertoval a v roce 380 Theodosius prohlásil křesťanství za státní náboženství; říše se pak během několika desetiletí rozpadla. V posledním křesťanském století říše došlo k nárůstu mnohem silnějších protižidovských nálad, protože bylo jasné, že obě sesterská náboženství budou soupeřit o nadvládu.

Čtyři z nejvýznamnějších raných církevních otců – Řehoř z Nyssy, Jeroným, Jan Zlatoústý a Augustin – byli výrazně protižidovští. Řehoř, který psal na konci 4. století, ostře

kritizuje Židy jako absolutní spodinu lidstva a používá k tomu působivou škálu přídavných jmen:

> Vrahové Pána, vrahové proroků, rebelové a plní nenávisti vůči Bohu, páchají zločiny proti zákonu, odporují Boží milosti, zavrhují víru svých otců. Jsou spojenci ďábla, potomci zmijí, šíří skandály, pomlouvají, mají zatemněnou mysl, jsou kvasem farizejů, sanhedrinem démonů, prokletí, naprosto ohavní, rychle zneužívají, jsou nepřáteli všeho dobrého. (In Christi resurr. orat., 5).[47]

Je zřejmé, že se zde nejedná pouze o náboženskou rodinnou rozepři; Řehoř zjevně shledává něco hluboce odpudivého v samotných Židech.

Podobné myšlenky jsou zachyceny v spisech Jeronýma (347–420), křesťanského opata v Betlémě. Jaher (1994: 30) naznačuje, že Jeroným „předjímal moderní antisemitskou propagandu, když předpověděl vznik pekelného židovského spiknutí za účelem globální nadvlády“. V roce 407 Jeroným napsal, že Antikrist se „narodí z židovského rodu“; „prostřednictvím intrik a podvodů“ budou Židé „pronásledovat Kristův lid [a] vládnout světu“. Samozřejmě se ukázalo, že to nebyla pouhá „propaganda“, ale překvapivě přesná předpověď, jejíž naplnění trvalo asi 1500 let.

O synagoze Jeroným napsal: „Pokud ji nazýváte nevěstincem, doupětem neřesti, útočištěm ďábla, Satanovou pevností, místem, kde se zkazí duše... stále to není dost.“[48]

[47] V Simon (1996: 216).
[48] V Wistrich (2010: 80).

Hood (1995: 16) dodává, že „obviňoval Židy téměř ze všech myslitelných neřestí, ale jeho oblíbenými byly chamtivost, opilství, obžerství a smilstvo.“ Jeroným, který žil přímo mezi nimi, měl nepochybně značné zkušenosti z první ruky.

Ze všech raných církevních otců je Chrysostom obecně považován za toho nejotevřeněji nepřátelského. Za zmínku stojí zejména jeho dílo Adversus Judaeos, běžně nazývané Homilie proti Židům (387 n. l.).[49] První homilie zachycuje podstatu jeho útoku. Začíná zmínkou o „velmi vážné nemoci“, která prostupuje společností. „Co je to za nemoc? Svátek ubohých a nešťastných Židů“, který měl brzy začít (I.I.4). „Ale nedivte se, že nazývám Židy ubohými,“ dodává. „Oni opravdu jsou ubozí a nešťastní“ (1.11.1). Chrysostom cituje biblický precedens a označuje je za psy a „tvrdohlavé“. Jsou přitahováni k obžerství a opilství (I.II.5) a vyznačují se především touhou po zvířecích rozkoších. Ve skutečnosti jsou to zvířata, i když bezcenná: „Ačkoli taková zvířata nejsou vhodná k práci, jsou vhodná k zabíjení“ (I.II.6) – šokující výzva od tohoto muže Boha. „A toto se stalo Židům: zatímco se stali nevhodnými pro práci, stali se vhodnými pro porážku.“ Dokonce zde cituje biblický příkaz z Lukášova evangelia (19:27): „Proto Kristus řekl: ‚Ale co se týče těchto mých nepřátel, přiveďte je sem a zabijte je.‘“

Chrysostom haní náboženské rituály synagogy: „[Židé] přinášejí do synagogy celé divadlo, herce i vše ostatní. Neboť mezi divadlem a synagogou není žádný rozdíl“ (I.II.7). „To místo je nevěstinec,“ dodává. „Je to také doupě lupičů a útočiště

[49] Také známé jako Rozpravy proti Židům. Následující citáty jsou převzaty z knihy Fathers of the Church, svazek 68.

divokých šelem.“ Ve skutečnosti se stalo ničím menším než „příbytkem démonů“ (I.III.1) – protože „Židé sami jsou démoni“ (I.VI.3).

Poté vznesl zásadní metafyzický spor. Křesťanské evangelium hovoří o rozděleném posmrtném životě: buď věčné blaženosti s Bohem v nebi, nebo věčném zatracení. „Ale Židé,“ říká Chrysostom,

> o těchto věcech ani nevědí, ani nesní.[50] Žijí pro své břicho, touží po věcech tohoto světa, jejich stav není o nic lepší než stav prasat nebo koz kvůli jejich zhýralému způsobu života a nadměrné obžerství. Znají jen jednu věc: naplnit si břicho a opít se (I.IV.1).

Pak jsou tu standardní obvinění Židů z toho, že zabili Krista a že náležitě neuctívají staré proroky: „A proto musíme nenávidět jak je, tak i jejich synagogu o to více kvůli urážlivému zacházení s těmito svatými muži.“ Na praktičtější úrovni je třeba se Židům vyhýbat kvůli „jejich plenění, chamtivosti, opomíjení chudých, krádežím, podvodům v obchodě“ (I.VII.1) – obvinění, která se týkají spíše základních kulturních a etnických rysů než náboženství.

A opět se setkáváme s odkazem na zápach – foetor Judaicus –, který zdá se Židy provází. Tentokrát však pochází z údajného spalování lidských obětí při synagogálních svátcích a

[50] Ve skutečnosti se ve Starém zákoně prakticky vůbec nemluví o posmrtném životě s Bohem v nebi, ani, což je překvapivé, o pekle. Pro Židy se veškerá chvála i odplata odehrává v tomto světě. Tato skutečnost pravděpodobně vysvětluje velkou část tradiční židovské posedlosti hmotnými statky, penězi, bohatstvím a mocí.

silného kadidla, které se používá k jeho zakrytí: „Z oltáře se však šíří zápach a kouř ze spalování těl, a nic není páchnoucího víc než taková vůně. ... Písmo nazývá... kadidlo ohavností, protože úmysly těch, kteří je přinášejí, páchnou velkým zápachem“ (I.VII.3).

Z všech těchto důvodů, říká Chrysostom, se od nich musíme „odvrátit, protože jsou společnou hanbou a nákazou celého světa“ (I.VI.7) – připomínaje Claudiovu metaforu „všeobecné morové nákazy, která sužuje celý svět“. Nakonec Chrysostom apeluje na své křesťanské čtenáře, aby se nebáli židovské magie a černé magie; „Židé vás dělí, jako byste byli malé děti, a vy to nevidíte“ (I.III.7). Takový názor by se dal zopakovat i v dnešní době, protože mnoho nežidů se zdá jednat v evidentním strachu ze skryté židovské moci odplaty, jako by se báli nějakého zlého kouzla.

Nemáme přímé důkazy, ale takové silné výroky prominentních církevních vůdců nepochybně podněcovaly diskriminaci a násilí proti Židům a pravděpodobně přispěly například k jejich vyhnání z Alexandrie v roce 414.

Augustin je nejznámější a nejvlivnější z této rané skupiny a zároveň je ve své kritice nejumírněnější. Na jedné straně považuje Židy za „nevyléčitelně ‚tělesné‘, slepé k duchovnímu významu, zrádné, nevěrné a odpadlé“.[51] Ve svém spise Adversus Judaeos z roku 425 je odsuzuje za to, že ignorují zjevenou pravdu o Bohu – což je obzvláště zhoubný zločin, protože jim byla dána, a oni ji přesto odmítli. V důsledku toho

[51] Wistrich (2010: 86).

„jsou sami strůjci zkázy a odmítají základní kámen“.[52] John Cavadini (1999: 13) vysvětluje, že v Adversus Augustin přijímá „negativnější obraz“ Židů než v jiných svých spisech a vkládá na ně výlučnou vinu za ukřižování („Byli to Židé, kdo zadrželi [Ježíše]; Židé ho uráželi; Židé ho svázali; Židé mu nasadili trnovou korunu; Židé ho pošpinili svými slinami; Židé ho bičovali; Židé ho zesměšňovali; Židé ho pověsili na kříž; Židé mu probodli tělo kopími“).[53] Augustin je navíc spojuje s mnoha nečestnými vlastnostmi; jsou „slepí, tvrdohlaví, nemocní“ a postrádají porozumění.

Na druhou stranu jsou Židé „živými svědky“ pravdivosti křesťanského příběhu, a proto by měli být zachováni, nikoli zničení, protože slouží jako trvalé svědectví. To je jasně vyjádřeno v Augustinově díle O Boží obci:

> Židé, kteří zabili [Krista], odmítli v něj uvěřit... Rozptýlili se po celém světě – neboť skutečně není místa na zemi, kde by se nevyskytovali – a tak nám na základě svých vlastních Písem svědčí o tom, že jsme proroctví o Kristu nevymysleli. Poskytují nám prospěch tím, že tyto knihy vlastní a uchovávají. [Kdyby nebyli rozptýleni] neměli bychom je k dispozici mezi všemi národy jako svědky proroctví, která byla předem dána o Kristu. (Kniha 18)

Augustin tak vnáší do křesťansko-židovských vztahů napětí, které přetrvává dodnes. Židé jsou nevědomí a slepí, přesto potvrzují pravdivost Bible. Musí být zachováni jako živé

[52] V Carroll (2001: 215).
[53] V Michael (2008: 17).

relikvie, ale nesmí mít vliv na společnost ani na mysl lidí. Tento pocit „destruktivní ambivalence“[54] po staletí ospravedlňoval a předcházel násilí proti Židům.

Směrem k renesanci

S konečným pádem Říma v roce 476 a nástupem raného středověku („temného věku“) začala církev dlouhý a postupný vzestup k dominanci nad evropskou kulturou a společností. Židé zůstali na okraji společnosti, i když nikdy daleko od centra moci. Karel Veliký (kolem roku 800) s nimi zacházel s určitou politickou prozíravostí, umožňoval jim určitou míru svobody v podnikání a obchodu, ale omezoval jejich schopnost šířit víru. Syn Karla Velikého, Ludvík Pobožný (778–840), byl k Židům zvláště přátelský a vydal pro ně listinu privilegií. Zjevně zastával názor, že z židovského spojenectví bude mít osobní prospěch. Židé v království byli v té době „bojovní, agresivní a mocní“[55] a byli silně zapojeni do rostoucího obchodu s otroky v Evropě. Tato skutečnost v kombinaci s jejich císařskou listinou znamenala, že Židé byli v nadřazeném sociálním postavení dokonce i oproti křesťanům.

Tato situace upoutala pozornost lyonského arcibiskupa Agobarda, který si stěžoval Ludvíkovi v dopise z roku 826 nazvaném „O drzosti Židů“. Židé, píše, „vytvořili frakci pronásledující církev“, zaměřenou proti samotnému Agobardovi. Navíc „Židé denně proklínají Ježíše Krista a

[54] Carroll (2001: 219).
[55] Bachrach (1977: 104).

křesťany“, zabývají se obchodem s křesťanskými otroky a prodávají své nečisté maso nic netušící nežidovské veřejnosti. Stručně řečeno, Židé jsou „odpornými nepřáteli pravdy“.

V době konání čtvrtého lateránského koncilu v roce 1215 byl papež Inocenc III. připraven znovu prosadit svou kontrolu. Byla přijata nová usnesení (kanonická pravidla), „jejichž cílem bylo izolovat, omezovat a snižovat Židy“.[56] Lichva byla rostoucím problémem, zejména když způsobovala bankrot členů církve, od nichž se očekávalo, že budou štědře přispívat. Kánon 67 zní: „Čím více jsou křesťané omezováni v praktikování lichvářství, tím více jsou v této věci utlačováni zradou Židů, takže v krátké době vyčerpají zdroje křesťanů.“ Existoval také problém identifikace. Tehdy stejně jako dnes byli Židé díky absenci zjevných etnických rysů schopni pohybovat se v nežidovské společnosti téměř nepozorovaně. To bylo pro církev nepřijatelné, a proto nařídila „odlišné oblečení“ pro Židy (a také muslimy, neboli „Saracény“): „nařizujeme, aby tito Židé a Saracéni obou pohlaví v každé křesťanské provincii a za všech okolností byli v očích veřejnosti odlišeni od ostatních národů charakterem svého oděvu“ (Kánon 68). Nejednalo se o prázdné prohlášení; v následujících stoletích byly ve Francii, Portugalsku, Španělsku a Itálii zavedeny kuželovité čepice, odznaky a související oděvy.[57] Konečně Kánon 69 stanoví, že „Židům nesmějí být svěřovány veřejné úřady... [protože] je absurdní, aby rouhač Krista vykonával autoritu nad křesťany“.

[56] Carroll (2001: 282).
[57] Viz Jaher (1994: 70).

Tento přísnější postoj zaujal přední teolog té doby, Tomáš Akvinský. Na rozdíl od Augustina Akvinský raději zdůrazňoval skutečnost, že Židé vědomě zhřešili, když nejprve odmítli a poté ukřižovali Spasitele. Jak píše Hood (1995: 74): „Podle Akvinského měli židovští vůdci dostatek důkazů, aby poznali, že Ježíš je božský, ale úmyslně odmítli dojít k tomuto závěru. To jejich vinu spíše zvýšilo, než omezilo.“ Tato vina, říká Akvinský, navíc navždy váže židovský národ, dokud odmítá Krista a dodržuje Mojžíšův zákon: „Krev Kristova váže děti Židů, pokud napodobují zlobu svých rodičů a tím schvalují Kristovo zabití“ (Questiones Disputata de Malo, 4.8).

Kromě této teologické viny existoval také praktický problém lichvy. Lichva se obvykle definuje jako půjčování peněz za nadměrný úrok, ale pro Akvinského znamenala lichva jakýkoli úrok. Jak píše ve Summa Theologica, „půjčování peněz za úrok je ze své podstaty nespravedlivé“ (ST2-2, 78.1). Veškerý úrok je neetický, protože nevyžaduje žádné úsilí; je to odměna bez práce, která se téměř neliší od pouhé krádeže. Pro Akvinského je zřejmé, že se jedná o zločin, a proto vyžaduje nejtvrdší trest. Židé jsou předmětem zvláštního kárání, protože byli s tímto zločinem nejvíce spojováni. „Zdá se mi, že Židé nebo jiní lichváři by měli být pokutováni přísněji než ostatní, kteří jsou trestáni pokutami, protože je známo, že mají menší nárok na peníze, které jim byly odebrány“ (De Regimine Judaeorum [O vládě Židů], 70-74). Evropští panovníci by trpěli omezeními úroků, ale mají povinnost lichváře krotit: „Bylo by lepší, kdyby [královská moc] přinutila Židy pracovat, aby si vydělali na živobytí, jak se to děje v některých částech Itálie,

než jim umožnit žít v nečinnosti a zbohatnout na lichvářství. Pokud vládci utrpí ztrátu, je to jen proto, že byli nedbalí“ (De Regimine, 81-88).

Židé byli vinni jak z filozofického, tak z pragmatického hlediska, a proto měli být odmítáni. Pro Akvinského byli „Židé velmi nebezpeční a... kontaktu s nimi se mělo pokud možno vyhýbat.“[58] Nemělo se s nimi stýkat ani jíst, diskutovat o náboženství nebo se s nimi ženit; byli skutečně „nepřáteli“ křesťanské společnosti (ST2-2, 10.11). Akvinský podporoval nařízení Lateránského koncilu o omezení Židů ve veřejných funkcích a schválil výzvu, aby byli označeni charakteristickým oděvem. K tomuto bodu napsal: „Odpověď na tuto otázku je jasná, protože podle nařízení obecného [Lateránského] koncilu by se Židé obou pohlaví ve všech křesťanských zemích a za všech okolností měli odlišovat od ostatních lidí svým oděvem“ (De Regimine, 244-249). Je to zřejmé, ale stojí za to to zopakovat: identifikace nepřítele je prvním krokem k tomu, jak s ním naložit.

Z teologických, sociologických a praktických důvodů tedy evropské národy začaly jednat a vyhnali své židovské obyvatelstvo. Vlny vyhnání se přehnaly kontinentem ve 14. a 15. století: Francie (1306 a 1394), Německo (1348), Maďarsko (1349), Rakousko (1421), Litva (1445), Provence (1490), Španělsko (1492), Portugalsko (1497). Jak však víme, šlo pouze o dočasná opatření; během dvou nebo tří století se Židé vrátili v dostatečně velkém počtu, aby opět způsobili problémy.

[58] Hood (1995: 78).

Prvních 200 let renesance bylo ve znamení vrcholu a následného postupného úpadku autority církve a souběžného vzestupu místních králů, království a městských států. Papežské schizma (1378–1417) a obvinění z vnitřní korupce byly prvními známkami vážných problémů uvnitř církve. Krátce poté zasadilo odhalení podvodného „Konstantinova daru“ Lorenzem Vallou v roce 1440 další tvrdou ránu katolickým tvrzením o božském právu na vládnutí, které ve skutečnosti bylo vždy v rozporu s křesťanskou teologií.[59] Papežové byli stále více vnímáni jako zkorumpovaní, mocichtiví tyrani než jako zbožní muži Boží. Nespokojenost narůstala do té míry, že v roce 1520 mohl Martin Luther veřejně prohlásit papeže za Antikrista.

Lutherovo nízké mínění o papeži se vyrovnalo jeho nízkému mínění o Židech. V roce 1541 hovořil o správném postupu při křtu, když se ho zeptali, jak pokřtít Žida. „Kdyby Žid, který se v srdci neobrátil, požádal mě o křest, vzal bych ho na most, uvázal mu kolem krku kámen a hodil ho do řeky, protože tito nešťastníci mají ve zvyku dělat si legraci z našeho náboženství.“[60] Následující rok se Luther přesvědčil o nutnosti napsat dlouhou kritiku, a to z důvodů, které zjevně přesahovaly pouhé náboženské spory:

> Mám v úmyslu znovu napsat proti Židům, protože jsem slyšel, že někteří z našich pánů [šlechticů] se s nimi přátelí. Poradím jim, aby všechny Židy vyhnali ze své země. Jaký

[59] Darovací listina byla dokument, údajně sepsaný v roce 315 n. l., ve kterém císař Konstantin údajně předal říši papeži Sylvesterovi I., čímž ospravedlnil papežskou vládu. Ve skutečnosti se jednalo o padělek sepsaný kolem roku 750, který však byl po více než osm století považován za autentický – až do doby Valla.
[60] Luther (1902: 165).

mají důvod pomlouvat a urážet drahou Pannu Marii, jak to dělají? Nazývají ji smradlavou babiznou, čarodějnicí, zrůdou. Kdybych byl šlechtic, chytil bych je za krk, nebo by mi museli ukázat důvod, proč bych to neměl dělat. Jsou to mizerní lidé. Neznám silnější argument proti nim, než se jich zeptat, proč jsou tak dlouho v exilu. (1955b: 426)

Výsledkem bylo jedno z nejznámějších náboženských spisů v historii, O Židech a jejich lžích (Von den Juden und ihren Lügen). Židé jsou podle Luthera arogantní a odporný národ, jehož tvrzení o jedinečném božském požehnání je stejně falešné jako zavádějící. „Tito ubozí a prokletí lidé“ a jejich „jedovaté činnosti“ se snažili podkopat křesťanskou víru prostřednictvím svého „hanebného výkladu“ Bible.[61] Je to „zahořklé, jedovaté a slepé srdce Židů“[62], které jim brání přijmout pravdu. Jejich případ je beznadějný; neměli bychom ztrácet čas pokusy je přesvědčit. V poněkud zlověstné narážce Luther připomíná utopení faraonových mužů v Rudém moři a naznačuje, že křesťané by s nimi měli možná udělat totéž.

Jeho hlavní výtkou je židovská arogance, že jsou údajnými dědici svatých patriarchů. „Chlubí se tím, že jsou nejvznešenějším, ano, jediným vznešeným národem na zemi. Ve srovnání s nimi a v jejich očích my, pohané (Goyim), nejsme lidé; ve skutečnosti si zasloužíme, aby nás považovali za ubohé červy.“ Zde se opět objevuje obvinění z misantropie a jeho základ: Židé pohrdají zbytkem lidstva kvůli své Bohem dané nadřazenosti. Taková „ďábelská arogance“ vedla k jejich

[61] Luther (1955a: 137-138). Viz také Luther (2020).
[62] Tamtéž, 139.

žalostnému stavu. „Slepí Židé jsou opravdu hloupí blázni“, protože se považují za nadřazené. Druhý důvod jejich arogance, obřízka, je stejně tak neopodstatněný a je dalším důvodem, proč „povýšeně a marnivě pohrdají celým lidstvem“.[63]

Luther neúnavně útočí na více než 150 stranách:[64]

- „Mějte se na pozoru před Židy, protože kdekoli mají své synagogy, nenajdete nic jiného než doupě ďáblů, kde se s nejhorší zlobou a zuřivostí praktikuje čistá sebestřednost, domýšlivost, lži, rouhání a pomlouvání Boha a lidí...“
- „Navíc nejsou ničím jiným než zloději a lupiči, kteří denně nejí ani sousto a nenosí ani nitku oděvu, které by nám neukradli a neodcizili pomocí svého prokletého lichvářství.“
- „Neovládají dokonale umění lži; lžou tak neohrabaně a nešikovně, že každý, kdo je jen trochu pozorný, to snadno odhalí.“
- „Bohužel, nemůže to být nic jiného než strašný hněv Boží, který dovoluje komukoli propadnout tak hluboké, ďábelské, pekelné, šílené nízkosti, závisti a aroganci.“
- „Nepochybně dělají ještě horší a ohavnější věci, než ty, které známe a odhalujeme.“

Luther dokonce nepřímo oživuje starý foetor Judaicus: „Je to pro ně spravedlivé, že se musí dívat do černé, temné tmy

[63] Tamtéž, 140, 148, 149.
[64] Tamtéž, strany 172, 242, 253, 261 a 289.

ďábla a uctívat jeho zápach.“[65] Co tedy mají nežidé (gójové, pohané) dělat? Luther má své návrhy:

> Za prvé, zapálit jejich synagogy nebo školy a pohřbít a zakrýt hlínou vše, co nehoří, aby nikdo už nikdy neviděl ani kámen ani popel z nich. ... Za druhé, doporučuji, aby byly zničeny a zbořeny také jejich domy. V nich sledují stejné cíle jako ve svých synagogách. Za třetí, doporučuji, aby jim byly odebrány všechny modlitební knihy a talmudské spisy, v nichž se učí modlářství, lži, klení a rouhání. Za čtvrté doporučuji, aby jejich rabínům bylo zakázáno dále učit, pod trestem ztráty života a končetin. Za páté doporučuji, aby byl Židům zcela zrušen bezpečný průchod po cestách. Nemají na venkově co dělat, protože nejsou šlechtici, úředníci, obchodníci ani nic podobného. . Za šesté, doporučuji, aby jim bylo zakázáno lichvářství a aby jim byly odebrány všechny hotové peníze a poklady ze stříbra a zlata a uloženy do úschovy. Za sedmé, doporučuji dát do rukou mladým, silným Židům a Židovkám cep, sekeru, motyku, rýč, vřeteno nebo kolovrátek a nechat je vydělávat si na chléb potem své tváře. Pokud se však obáváme, že by nám mohli ublížit, pak se inspirujme zdravým rozumem jiných zemí, jako jsou Francie, Španělsko, Čechy atd., spočítejme s nimi, kolik nám jejich lichva z nás vydřela, zabavme to a rozdělme si to mezi sebou, ale pak je navždy vyhoďme ze země.[66]

[65] Tamtéž, 256.
[66] Tamtéž, 292 a násl.

Kniha O Židech a jejich lžích byla napsána v roce 1543, když bylo Lutherovi 60 let; žil už jen tři roky. Bylo to jedno z jeho posledních významných děl, ale názory v něm vyjádřené byly zjevně jeho celoživotním přesvědčením. I některé z jeho nejranějších spisů, jako například přednášky o žalmech z roku 1513 (ve věku 30 let), obsahují podstatu jeho pozdějšího útoku. Podobné obavy opakuje i ve svých přednáškách o Římanech (1515). V díle z roku 1523 s názvem Že Ježíš Kristus se narodil jako Žid poněkud ustoupil, ale zdá se, že šlo pouze o drobnou korekci jeho hluboce zakořeněných názorů.

ČÁST DRUHÁ: MODERNÍ ÉRA

KAPITOLA 4: RANÁ KRITIKA V BRITÁNII

„Židé, věční cizinci a přistěhovalci...“

P. Johnson (1987: 568)

Židovská komunita existovala v Anglii již v době Viléma Dobyvatele, kolem roku 1060. Stejně jako jinde se rychle etablovali v obchodě, podnikání a financích. A stejně jako jinde se dostali do konfliktu s místním obyvatelstvem, a to jak z teologických, tak praktických důvodů, přičemž ty praktické se týkaly především lichvářství a výběru daní pro královskou rodinu. K otázce daní britský ekonom William Cunningham (1896: 201) poznamenal, že „Židé sloužili jako houba, která vysávala zdroje poddaných, z nichž bylo možné snadno vytlačit jejich bohatství do královské pokladny“.

Pak došlo k vážnějšímu incidentu: v roce 1255 byl v severoanglickém městě Lincoln nalezen zavražděný devítiletý chlapec jménem Hugh, jehož tělo bylo hozeno do studny. Tělo vykazovalo známky rituální vraždy a z tohoto činu byli obviněni místní Židé. Jeden z nich se přiznal, pravděpodobně pod mučením, že je židovským zvykem zabíjet každý rok křesťanské dítě – což je variace na takzvané obvinění z rituální vraždy, které sahá až k poznámkám Theofrasta z roku 310 př. n. l.[67]

Tragédie „malého svatého Hugha“ byla zřejmě jednou z řady událostí, které v roce 1290 vedly k vyhnání všech Židů z Anglie Edwardem I. Jednalo se o první velké vyhnání v moderní době, které předznamenalo další vyhnání na

[67] Viz jeho komentáře v první kapitole.

kontinentu v následujících dvou stoletích. Na rozdíl od jiných národů bylo toto vyhnání poměrně úspěšné; v Anglii se téměř 400 let nevyskytovali žádní Židé.

Hughův příběh byl také inspirací pro Geoffreyho Chaucera k napsání „Příběhu představené“, jedné z kapitol jeho Canterburských povídek, které vznikly na konci 14. století. Představená vypráví příběh o nejmenovaném křesťanském městě v Asii, které mělo své vlastní „Jewerye“, neboli židovské ghetto. Židé tam byli uzavřeni „za foule usure [lichvu]“ a neprávem získané zisky. Mladý syn místní vdovy si při procházce městem zpívá křesťanskou hymnu, což Židy uráží. Satan, který „má v Jues herte [židovském srdci] své vosí hnízdo“, je podněcuje, aby chlapce zabili:

Od té chvíle se Židé spikli,

aby tohoto nevinného člověka vyhnali z tohoto světa.

Najali si vraha,

který měl v uličce skryté místo.

„Prokletý Žid“ chlapce chytil, „podřízl mu hrdlo“ a hodil ho do jámy. Vyděšená vdova, která se obávala nejhoršího, vyrazila do města a „mezi prokletými Židy ho hledala“. Našla tělo a místní úřady poté odsoudily Židy k smrti. Chaucer příběh zakončuje ponurým připomenutím: „Ó mladý Hugh z Lyncolnu, zabitý také / s prokletými Židy, jak je známo.“

Židé byli vyhnáni, ale angličtí spisovatelé nebyli neobeznámeni s běžnými evropskými postoji té doby. Shakespearova hra Kupec benátský, napsaná kolem roku 1598,

obsahuje nechvalně známé zobrazení židovského lichváře Shylocka. Židé byli v Benátkách stále aktivní – příkaz k vyhnání z roku 1571 nebyl nikdy vykonán –, ale byli veřejně stigmatizováni charakteristickým oděvem a byli nuceni žít v židovském ghettu. Ve hře Shylock naráží na zneužívání ze strany křesťanů: „Nazýváte mě nevěřícím, krvežíznivým psem, / a pliváte na můj židovský plášť...“ (Akt I, scéna III). Launcelot odsuzuje svůj dluh a snaží se „utéct od tohoto Žida, svého pána“; dodává: „Žid je jistě samotný ďábel v lidské podobě“ (Akt II, scéna II). Později, když dluh není splacen, Shylock neprojeví žádné slitování: „Proč, tato smlouva je neplatná; / A podle zákona může Žid požadovat / Libru masa, kterou mu bude odříznuta / Nejblíže srdci obchodníka“ (Akt IV, scéna I). Jistě nesympatický obraz, ale pravděpodobně přesný. Není překvapením, že židovští kritici i po pěti stoletích tuto hru nadále odsuzují. Harold Bloom (1998: 171) ji označil za „hluboce antisemitské dílo“. Steve Frank nedávno prohlásil, že „udržuje hanebné stereotypy“, a vyzval k minimálně 150letému zákazu uvádění této hry.[68] Tolik k umělecké svobodě projevu.[69]

V polovině 17. století se Židé vraceli do Anglie a usilovali o občanská práva. Teprve po přijetí nechvalně známého „židovského zákona“ z roku 1753 jim však bylo umožněno získat občanství a úplná emancipace přišla až po legislativních debatách v 30. a 40. letech 19. století.

[68] Washington Post, 28. července 2016.

[69] Shakespeare nebyl jediným kritikem tohoto druhu. Jeho současník Philip Marlowe napsal podobné dílo „Slavná tragédie bohatého Žida z Malty“ v roce 1590, téměř deset let před „Kupcem benátským“.

Mezitím britští historici neustále přehodnocovali roli Židů v historii. Již v 40. letech 18. století ve Francii Mirabaud shromažďoval starověké kritiky. V 70. letech 18. století si toho všiml vlivný historik Edward Gibbon, jehož monumentální dílo Dějiny úpadku a pádu Římské říše bylo dokončeno v roce 1788. V kapitole 15 se zabývá „otázkou, jakými prostředky křesťanská víra dosáhla tak pozoruhodného vítězství nad zavedenými náboženstvími světa“. Identifikuje pět příčin, z nichž první byla „horlivost Židů“. Vycházeje z rozšířené „náboženské harmonie starověkého světa“, Gibbon poznamenává, že

> Jediný národ odmítl zapojit se do běžného života lidstva. Židé... vystoupili z obskurity... a rozmnožili se do překvapivé míry... Mrzutá tvrdohlavost, s jakou udržovali své zvláštní rituály a asociální chování, je zdánlivě odlišovala jako zvláštní druh lidí, kteří odvážně vyznávali nebo jen slabě skrývali svou neúprosnou nenávist k ostatnímu z lidstva. (1788/1974: 3)

Poznámky pod čarou citují spisy Tacita, Diodora, Cassia Diona, Justina, Juvenala, Cicera a Filóna jako zdůvodnění.[70]

Získání občanských práv neznamenalo konec protižidovských nálad, a to ani mezi osvícenějšími Brity. William Blake choval vůči Židům jisté „nepřátelství“, které se jemně projevovalo v jeho básních. V díle The Marriage of Heaven and Hell (Sňatek nebe a pekla) vede Blake

[70] Jejich misantropické charakterizování Židů bylo mnohem více uznávané, než si Gibbon uvědomoval. Vzpomeňte si na jejich poznámky v první a druhé kapitole.

metaforickou diskusi s židovskými proroky Izaiášem a Ezechielem, když druhý z nich prohlásí, že kvůli svému monoteismu „prokleli [Božím] jménem všechny božstva okolních národů“ (1982: 39). V důsledku „pevného přesvědčení“ Židů „všechny národy věří v židovský zákon a uctívají židovského boha, a jaká větší poddanost může být?“ Jeho Píseň svobody připomíná starý stereotyp: „Ó Žide, přestaň počítat zlato!“ (44). A při několika příležitostech Blake odkazuje na „Satanovu synagogu“, což byl v té době běžný antisemitský výraz. Například v Jeruzalémě poznamenává, že člověk potřebuje náboženství, a

> pokud nemá víru v Ježíše, bude mít víru v Satana a postaví Satanovu synagogu. ... Každé náboženství, které káže pomstu za hříchy, je náboženstvím nepřítele a mstitele. A jejich bohem je Satan.[71]

Další takové odkazy se nacházejí v díle Čtyři Zoa („Osmá noc“).

Nakonec Blake ve svém rozsáhlém komentáři k prokřesťanské knize odsuzuje „zlovolnost Izraelitů“ za vraždění Kanaánců z Božího příkazu. „Židovské písmo je pouze příkladem zlovolnosti a podvodu Židů“ (614). Brojí proti „vrahům a mstitelům, jakými byli Židé“. Obecně platí, že „židovské zákony (ceremoniální i skutečné) byly nejnižší a nejvíce utlačující z lidských zákonů“ (618). Ježíš sám, jakožto božská bytost, nemohl být Židem: „Kristus zemřel jako

[71] (1982: 201). Výraz „Satanova synagoga“ pochází z Nového zákona a objevuje se dvakrát v knize Zjevení (2:9, 3:9). V obou případech jej vyslovuje sám Ježíš.

nevěřící“ (614). A skutečně, říká Blake, neměl by k němu vůbec žádnou úctu, „kdybych si myslel, že byl jedním z těch dlouhonosých darebáků“.[72]

Blakeův současník a kolega básník lord Byron také neměl o hebrejském kmeni valné mínění. Za sto let od jejich opětovného přijetí do Anglie se Židé stali velmi prominentní menšinou a rychle získali vliv. Část jeho politické básně „The Age of Bronze“ (1823) byla věnována tomuto tématu:

> Jak bohatá je Británie! Ne sice na doly, mír a hojnost, obilí, olej či víno;
>
> není to žádná Kanaánská země plná mléka a medu,
>
> ani (kromě papírových šekelů) hotových peněz.
>
> Ale nezapírejme pravdu – byla kdy nějaká křesťanská země tak bohatá na Židy?
>
> Ti se kdysi rozloučili se svými zuby u dobrého krále Jana
>
> a nyní, králové, vám laskavě tahají vaše vlastní;
>
> ovládají všechny státy, všechny věci, všechny panovníky
>
> a převážejí půjčky „od Indu až k pólu“.
>
> Bankéři, makléři, baroni, bratří spěchají
>
> na pomoc těmto zbankrotovaným tyranům v jejich nouzi.
>
> A nejen oni – i Kolumbie to cítí neméně:
>
> nové spekulace následují každé vítězství;

[72] V Shabetai (1995: 139).

a filantropický Izrael si neváhá odčerpat
své mírné procento z vyčerpaného Španělska.
Bez Abrahamova semene nemůže Rusko pochodovat;
je to zlato, ne ocel, co staví vítězný oblouk dobyvatele.
Dva Židé, lid vyvolený, mohou ve všech říších
vládnout své biblicky slíbené zemi –
dva Židé drží Římany na uzdě a podporují
prokletého Huna, brutálnějšího než dřív;
dva Židé – ale ne Samaritáni – řídí svět
celým duchem své sekty.
Co je pro ně štěstí na zemi?
Kongres tvoří jejich „Nový Jeruzalém“,
kde lákají baronství i řády –
Ó svatý Abrahame, vidíš to?
Tvoji následovníci se mísí s těmito královskými prasaty,
která už neprskají „na jejich židovský gabardén“,
ale ctí je jako součást podívané –
(Kdepak, ó papeži, je tvá opuštěná noha?
Nemohla by ještě kopnout Judu?
Nebo přestala „kopat proti ostruhám“?)
Na břehu Shylockově hle, znovu stojí
a chtějí národům vyříznout jejich „libru masa“.

Poznamenáváme, že „Kolumbie“ odkazuje na nově vzniklý americký národ; i zde, jak napsal Sombart, byla cítit židovská finanční přítomnost. To, že Židé jsou schopni „řídit svět“, je odkazem na bankovní dům Rothschildů, který masivně profitoval z napoleonských válek a do roku 1815 měl rozhodující kontrolu nad finančními záležitostmi Anglie i Francie. A samozřejmě „židovský gabardén“ a „libra masa“ pocházejí z Kupce benátského.

Pohledy z poloviny až konce 19. století

Pozoruhodná kritika poloviny století přichází překvapivě od samotného Žida. Benjamin Disraeli byl významný britský spisovatel a politik, který se nakonec v roce 1874 stal prvním židovským premiérem. Mezi jeho významnějšími díly literatury faktu byla politická biografie Lorda George Bentincka (1852) a kapitola 24 se pokouší vysvětlit důvod, proč většina Britů „považuje tuto [židovskou] rasu za nejodpornější ze všech generací“ (1852/1969: 483). Poté, co Disraeli odmítl tvrzení, že rozptýlení Židů bylo důsledkem toho, že „zabili Krista“, pokračuje argumentem, že v jistém smyslu si Židé rozptýlení zasloužili:

> Pronásledování, stručně řečeno, ačkoli nespravedlivé, mohlo moderní Židy přivést do stavu, který téměř ospravedlňuje zlovolnou pomstu. Mohli se stát tak nenáviděnými a nepřátelskými vůči lidstvu, že si za své současné chování zaslouží hanbu a špatné zacházení ze

> strany společenství, v nichž žijí a s nimiž se jim téměř nedovoluje stýkat. (489)

Mezi velkými evropskými městy, dodává, Židé „nejsou jediní, kdo jsou lichváři, gladiátoři a vyznavači podlých a skandálních povolání... , ale vzhledem k jejich celkovému počtu přispívají možná více, než by odpovídalo jejich podílu na celkovém počtu ničemů.“ Navzdory neustálému pronásledování Židé vytrvávají. „I když se nám nejnižší Žid jeví jako tvrdohlavý, zlovolný, odporný a vzbuzující odpor, málokdy se nechá demoralizovat.“ O něco později píše o židovské rasové čistotě a ve skutečnosti uznává – a schvaluje – jejich vlastní představu o rasové nadřazenosti:

> [Židé] jsou živým a nejvýraznějším důkazem nepravdivosti té zhoubné doktríny moderní doby, kterou je přirozená rovnost lidí. ... Přirozená rovnost lidí je nyní v módě a v podobě kosmopolitního bratrství představuje princip, který by, pokud by bylo možné jej uplatňovat, vedl k úpadku velkých ras a zničil by veškerého génia světa. Přirozená tendence židovské rasy je proti doktríně rovnosti lidí. (496-497)

Disraeli poznamenává, že Židé „se proslavili svým nahromaděným bohatstvím“, a potvrzuje jejich podstatný vliv v Evropě: „Pokud čtenář pohlédne na prozatímní vlády Německa, Itálie a dokonce i Francie, které byly v té době vytvořeny, všude rozpozná židovský prvek.“ Kapitola končí poznámkou, že Ježíš, Žid, „porazil césary“ a „dobyl Evropu“, takže „celý nový svět je oddaný semitskému principu“. „Kdo

může popřít,“ píše, „že Ježíš z Nazaretu je věčnou slávou židovského národa?“ (507).

O několik desetiletí později vydal britský spisovatel Laurence Oliphant monografii o potřebě židovské vlasti v Palestině: The Land of Gilead (1880). Oliphant nebyl kritikem Židů, ba naopak, mohl být považován za jednoho z prvních takzvaných křesťanských sionistů. O to více jsou jeho úvahy o síle židovské komunity jako celku pozoruhodné. Na konci své knihy píše:

> A zde bych rád poznamenal, že výhody spojenectví s židovským národem pro jakoukoli mocnost, která by se mohla zapojit do blížících se komplikací na Východě, které mohou vést k všeobecné válce, byly evropskými státníky zcela přehlédnuty. Národ, který by se zastal židovské věci a jejich návratu do Palestiny, by se mohl spolehnout na jejich podporu při finančních operacích v nejširším měřítku, na jejich silný vliv v tisku mnoha zemí a na jejich politickou spolupráci v těchto zemích – což by nutně vedlo k paralyzování diplomatických a dokonce nepřátelských akcí mocností, které jsou v rozporu s mocností, s níž by byli spojeni. Vzhledem k finančnímu, politickému a obchodnímu významu, kterého Židé dnes dosáhli, pravděpodobně neexistuje v Evropě žádná mocnost, která by byla tak cenným spojencem pro národ, který se pravděpodobně zapojí do evropské války, jako tento bohatý, mocný a kosmopolitní národ. (1880: 503)

Toto je stručný popis integrovaného a vlivného světového židovstva, které dominuje „tisku v mnoha zemích“ a může tak

rozhodujícím způsobem mobilizovat veřejné mínění. Na kontinentu tuto moc již zaznamenaly takové osobnosti jako Marx, Bauer, Wagner a Marr, jak uvidíme v kapitole 6; ale poznání, že zahrnuje anglosaský svět a další místa, bylo relativně novým vývojem.

Zjevná moc a vliv židovské komunity podnítily oxfordského historika Goldwina Smithe k napsání působivé eseje z roku 1893 s názvem „Židovská otázka“. V té době již žil v Kanadě asi 20 let a díky svým britským kontaktům měl ideální pozici k tomu, aby se k této otázce vyjádřil. „Židovská nadvláda,“ začíná, „tvoří důležitou součást evropské situace“ a nyní „začíná vzbuzovat pozornost v Americe“ (1894: 241). Krátce cituje prožidovský článek z předchozího roku, ve kterém britský úředník Arnold White popisuje židovský vliv. Delší výňatek z původního článku je poučný:

> Téměř bez výjimky je tisk v celé Evropě v židovských rukou a je z velké části vytvářen židovskými mozky. Mezinárodní finance jsou zajaty židovskou energií a dovedností. V Anglii zanechal pád banky Barings osamocenou nadvládu domu Rothschildů – ne zcela k jeho prospěchu – neotřesenou a nedobytnou. V jiných oblastech života, kde lze materiálního pohodlí a osobní bezpečnosti dosáhnout díky bystrému mozku, šikovným prstům nebo rychlé představivosti, zaujímají Židé nejvyšší pozice. Medicína, právo, chirurgie, politika, žurnalistika, hudba a umění jsou stále více ovládány muži židovského původu a je jisté, že tento proces neupadá. (White 1892: 696)

Za takových okolností, říká Smith, není kritika prostě přípustná: „každý, kdo... neprojeví bezvýhradnou sympatii k Izraelitům, je označen za náboženského pronásledovatele.“ Dále pokračuje popisem nedávných obvinění z ruských pogromů a poukazuje na rozsáhlé lži a přehánění ze strany západních Židů, kteří uváděli finanční ztráty nadhodnocené až padesátkrát nebo i více.

Smithův hlavní argument je, že nepřátelství vůči Židům nevychází z náboženských rozdílů, ale z ekonomických a kulturních konfliktů. „I ve středověku,“ říká, „byl spor... méně náboženský a více ekonomický nebo sociální, než se předpokládá.“ „V běžných dobách se zdá, že hlavními příčinami nenávisti vůči Židům mezi prostým lidem byly lichva a sociální arogance, která byla ze strany cizinců obzvláště dráždivá.“ Již v pozdním římském impériu byli Židé „velkými obchodníky s otroky, kupovali zajatce od barbarských nájezdníků a pravděpodobně zároveň působili jako obecní zprostředkovatelé kořisti“ (1894: 260). Jejich bohatství rostlo a v důsledku toho „je židovství nyní velkou finanční silou Evropy, to znamená, že je největší silou ze všech“. Smith uvádí několik závěrečných poznámek:

> Židé tak všude působili jako neoblíbení vetřelci, kteří díky svým finančním schopnostem pohlcovali bohatství společenství, aniž by k němu cokoli přidávali. Jejich obecnou tendencí a silnou stránkou bylo nevyrábět, ale vytvářet trh se vším. Mimo jiné vytvořil trh s válkou. Neustále následoval armády a profitoval z chaosu a bezohlednosti vojáků. [židovství vytvořilo] všude národ

uvnitř národa, [což] nemohlo vést k ničemu jinému než k vzájemné nenávisti a následným problémům. (278, 280)

Pokud jde o reakci na tuto nepříjemnou situaci, Smith bohužel nenabízí žádné návrhy.

KAPITOLA 5: MODERNÍ „ANTISEMITISMUS“ VE FRANCII A NĚMECKU

To nás přivádí k období, které můžeme volně nazvat „moderním antisemitismem“ a které zahrnuje různé protižidovské postoje od 18. století dále. Zvláště pozoruhodné je, že jelikož se jednalo o období osvícenství a nového humanismu, kritika se výrazně posunula z náboženského do sekulárního pohledu. To je klíčové pro současné postoje, z nichž většina má nenáboženský charakter.

Po svém vyhnání ve 14. století se Židé začali do Francie vracet na počátku 17. století, především do Alsaska a Lotrinska. Rychle zaujali dominantní postavení v obchodě a financích, takže na počátku 18. století začali významní francouzští intelektuálové vyjadřovat znepokojení. Mezi prvními byl politický filozof Charles-Louis Montesquieu, který ve svém díle Lettrespersanes (1721) uvedl krátký komentář. Židovské komunity po celém světě byly podle něj velmi podobné: „Vězte, že kde jsou peníze, tam jsou Židé.“[73] Montesquieu zopakoval staré výtky a dodal, že mezi údajně učenými rabíny „není ani jeden, který by se dal považovat za génia, byť jen v malé míře“.

Jean-Baptiste de Mirabaud napsal v 40. letech 18. století své Opinions des anciens sur les Juifs (Názory starověkých na Židy). Mirabaud poprvé v moderní době použil pasáže, jako jsou ty, které jsme prozkoumali výše, a tvrdil, že starověcí učenci si vůči Židům vyvinuli oprávněnou nevraživost:

[73] V Hertzberg (1968: 275).

> Z toho tedy vyplývá, že dlouho předtím, než na sebe přivolali tuto kletbu, která je dnes považována za příčinu jejich bídného stavu, byli [Židé] obecně nenáviděni a opovrhováni ve všech zemích, kde byli známí. Poté jistě souhlasíte, že ve starých knihách se o nich nezmiňuje jinak než v souvislosti s tímto opovržením a všeobecnou averzí, kterou k nim lidé chovali...
>
> Všechny národy Židy nejen pohrdaly, ale dokonce je nenáviděly a věřily, že jejich nenávist je stejně oprávněná jako pohrdání. Byli nenáviděni, protože bylo známo, že nenávidí jiné lidi; byli pohrdáni, protože dodržovali zvyky, které byly považovány za směšné.[74]

Podobné myšlenky měl i spisovatel a filozof Denis Diderot z 18. století. Židé byli podle něj Talmudem učeni „krást majetek křesťanů, považovat je za divoká zvířata, strkat je do propasti, beztrestně je zabíjet a každé ráno proti nim vyslovovat ty nejstrašnější kletby“.[75] Vzájemná nevraživost vyžadovala, aby byli drženi odděleně od široké veřejnosti – „Tento lid by měl být držen odděleně od ostatních,“ napsal v roce 1763.[76] O pět let později ve svém díle La Moisade Diderot zaútočil jak na Starý zákon, tak na současné Židy, kteří tuto mytologii udržovali: „A vy, rozhněvaní a brutální lidé, hanební a vulgární muži, otroci hodní jha, které nesete, jděte, vezměte si zpět své

[74] V Poliakov (1965: 119).
[75] V Barzilay (1956: 254).
[76] V Hertzberg (1968: 312).

knihy a odejděte ode mě.“[77] Ve své slavné Encyklopedii v článku o židovství dodal, že mezi Židy

> [nenajdeme] žádnou správnost myšlení, žádnou přesnost v uvažování ani preciznost stylu, zkrátka nic z toho, co by mělo charakterizovat zdravou filozofii. Naopak, najdeme mezi nimi pouze zmatenou směsici principů rozumu a zjevení, domýšlivou a často neproniknutelnou nejasnost, principy, které vedou k fanatismu, slepé úctě k autoritě rabínů a starověku, zkrátka všechny chyby, které charakterizují neznalý a pověrčivý národ.[78]

Jean-Jacques Rousseau byl rovněž zděšen hrubou zaujateckou teologií Starého zákona. Na adresu starověkých Židů řekl: „[Vy] nám vykreslujete Boha jako rozhněvaného, žárlivého, mstivého, zaujatého, nenávidícího lidi, Boha války a bitek... Váš Bůh není náš Bůh. Ten, kdo nejprve vybere vyvolený národ a zbytek lidstva zavrhne, není náš společný otec.“ (1769).[79] Takoví lidé byli „nejodpornější z národů“; člověk je zděšen „nízkostí tohoto národa, neschopného jakékoli ctnosti“, rasy, která představovala „snad nejodpornější lid, jaký kdy existoval“. Později, v díle, které bylo zpětnou pochvalou Mojžíše, Rousseau napsal, že Židé byli původně „rojem ubohých uprchlíků, bez umění, bez zbraní, bez talentu, bez ctností, bez odvahy.“ Aby zachoval jejich identitu, dal Mojžíš hebrejskému kmeni „zvyky a praktiky, které jsou neslučitelné se zvyky a praktikami jiných národů, aby byl vždy cizincem

[77] V Hertzberg (1968: 282).
[78] V Hertzberg (1968: 311-312).
[79] V Poliakov (1965: 102).

mezi ostatními lidmi“. Dodnes židovská rasa vykazuje tvrdohlavou vytrvalost a dodržování svých zákonů, takže „bude trvat tak dlouho, jak dlouho bude trvat svět, navzdory nenávisti a pronásledování zbytku lidstva“ (1772).[80]

Přibližně ve stejné době jako Rousseau se baron d'Holbach, významná osobnost mezi mysliteli osvícenství, pustil do ostrého útoku na Židy. Ve svém díle Ecce Homo z roku 1770 učinil následující poznámky:

> [Když] se podíváme na historii Židů, musíme uznat, že tento národ byl vždy nejvíce slepý, nejhloupější, lehkověrný, pověrčivý a pošetilý, jaký kdy na zemi existoval. [Podle Mojžíšova zákona] byl Boží lid udržován v hluboké nevědomosti, v ubohé pověrčivosti, v nesociální a divoké averzi vůči zbytku lidstva, v zakořeněné nenávisti k jiným formám uctívání. Židovský národ se vyznačoval pouze masakry, nespravedlivými válkami, krutostmi, uzurpacemi a hanebnostmi. (1770/1813: 23-26)

Židé, „nejnešťastnější národ, jaký kdy existoval, žili neustále uprostřed katastrof a byli více než všechny ostatní národy terčem strašlivých revolucí“. Toto téma pokračuje o dva roky později v díle Zdravý rozum (1772: 147): „Najdeme v Jehovovi vzor pro naše chování? Je to skutečně krutý bůh, stvořený pro hloupý, krutý a nemorální národ; je vždy rozzuřený, dýchá pouze pomstou, přikazuje vraždění, krádeže a asociálnost.“ A ve svém díle Superstition in All Ages d’Holbach píše, že „Mojžíš byl jen egyptský schizmatik“, který byl o něco

[80] V Poliakov (1965: 103).

víc než vůdcem psanců. „Pokud se podíváme na Tacita a mnoho dalších slavných historiků, co se týče Mojžíše a jeho národa, uvidíme, že jsou považováni za bandu zlodějů a banditů“ (1771/1920: 291). D’Holbach přijímá příběh o lidských obětech Židů a poznamenává, že podle proroctví by měli být „nejvítěznějším ze všech národů na zemi“. Ale realita byla jiná: „A i dnes je zbytek tohoto nešťastného národa považován za nejodpornější a nejopovrženíhodnější ze všech národů na zemi, bez vlasti, bez vlády, bez nadřazenosti.“[81]

Ale nejvýznamnějším francouzským kritikem byl bezpochyby Voltaire. Během své dlouhé kariéry kritizoval Židy při každé příležitosti. Voltaire použil všechna obvinění svých krajanů a ještě další. Již v roce 1722 psal o „schopnosti Židů být všude přijímáni a všude vyhnáni“ (Dopis Duboisovi).[82] Nejsou loajální nikomu kromě sebe samých a bohatství: „Žid nepatří k žádné zemi kromě té, kde vydělává peníze; nemůže snad stejně snadno zradit krále pro císaře jako císaře pro krále?“ Ale to byl jen začátek.

Voltaireův slavný Filozofický slovník poprvé vyšel v roce 1745 a obsahoval několik hesel týkajících se Židů, židovství a židokřesťanství. Některé pasáže z hesla „Židé“ dávají tušit, jakým způsobem je dílo napsáno:

> Je jisté, že židovský národ je nejvýjimečnější, jaký svět kdy viděl, a z politického hlediska nejopovrženíhodnější ze všech... Hebrejci byli vždy tuláci, lupiči, otroci nebo

[81] (1771/1920: 320, 322).
[82] V Hertzberg (1968: 135).

vzbouřenci. Stále jsou tuláky na zemi a lidé jimi pohrdají, přesto tvrdí, že nebe, země a celé lidstvo byly stvořeny pouze pro ně. Ptáte se, jaká byla filozofie Hebrejců? Odpověď bude velmi krátká – žádnou neměli. Ani jejich zákonodárce [Mojžíš] nikde výslovně nemluví o nesmrtelnosti duše ani o odměnách v jiném životě. Obecně se říká, že nenávist, kterou Židé chovali k jiným národům, pramenila z jejich hrůzy z modlářství; ale je mnohem pravděpodobnější, že příčinou této nepřekonatelné averze byl způsob, jakým zpočátku vyhubili některé kmeny Kanaánu, a nenávist, kterou k nim chovaly sousední národy. Jelikož neznali žádné jiné národy než své sousedy, domnívali se, že svou nenávistí k nim pohrdají celou zemí, a tak si zvykli být nepřáteli všech lidí. ... Pobyt [starověkých Židů] v Babylonu a Alexandrii... nenaučil tento národ žádnému řemeslu kromě lichvářství.

Zápis dospívá k překvapivému závěru:

Stručně řečeno, nacházíme v nich pouze neznalý a barbarský národ, který již dlouho spojuje nejodpornější chamtivost s nejodpornější pověrčivostí a neporazitelnou nenávistí ke všem národům, které je tolerují a obohacují. Přesto bychom je neměli upalovat.[83]

Pozdější spisy pokračovaly ve stejném duchu. Jeho dílo Essai sur les moeurs (Esej o mravech) z roku 1756 se zabývalo důvodem téměř všeobecné nenávisti vůči Židům: „Je to nevyhnutelný důsledek jejich zákonů; buď si museli podmanit

[83] V Levy (1991: 39-41).

všechny, nebo být nenáviděni celým lidstvem“[84] — i když si lze klást otázku, zda se skutečně jedná o buď/nebo. Voltaire pokračuje:

> Židovský národ se odvažuje projevovat nesmiřitelnou nenávist vůči všem národům a bouří se proti všem pánům; je vždy pověrčivý, vždy chamtivý po majetku druhých, vždy barbarský – v neštěstí se dožaduje soucitu a v prosperitě je arogantní.[85]

A základní důvod? „Peníze byly vždy cílem jejich jednání.“

Esej z roku 1761 útočí na starověké Hebrejce a jejich žalostný stav sociálního a intelektuálního rozvoje a sarkasticky naráží na starou představu o nemocném národu: „Pouze v otázce vší byli překonáni; z tohoto důvodu bylo přesně řečeno, že Židé vědí o tomto povolání více než kterýkoli jiný národ.“[86] Starý zákon „stokrát prorokoval, že se stanou pány světa: nikdy však nevlastnili víc než malý kousek země na několik let; dnes nemají ani jednu vlastní vesnici.“

Z jeho pera proudily další štiplavé komentáře:[87]

- „Židé nikdy nic nevynalezli“ (1767). Ve skutečnosti jsou „ve všem plagiátoři“.
- „Vy [Židé] jste vypočítaví zvířata, snažte se být myslícími zvířaty“ (1770).

---

[84] V Hertzberg (1968: 302).
[85] V Chamberlain (1899/1968: 347).
[86] V Katz (1980: 42).
[87] V Chamberlain (1899: 347), Poliakov (1965: 89, 89) a Hertzberg (1968: 301, 284-285, 304).

- „[Vy] se zdáte být nejšílenější ze všech. ... Překonali jste všechny národy v drzých bájích, špatném chování a barbarství. Zasloužíte si být potrestáni, protože to je váš osud“ (1772).
- „Tito obřezaní Židé jsou největší darebáci, kteří kdy poskvrnili tvář zeměkoule“ (1773).
- A v posledním roce svého života: „Pokud musíme hovořit o Židech, musíme konstatovat, že byli ubohým arabským kmenem bez umění a vědy, ukrytým v malé, kopcovité a nevzdělané zemi.“ (1776).

Ale právě jedno konkrétní varování Voltaira na nás dnes doléhá nejvíce. V roce 1771 napsal:

> [Židé] se všichni rodí s zuřivým fanatismem v srdci, stejně jako Bretonci a Němci se rodí s blond vlasy. Vůbec by mě nepřekvapilo, kdyby se tito lidé jednoho dne stali smrtelnou hrozbou pro lidstvo.[88]

Při pohledu zpět na posledních 200 let a při pohledu na výrazný vliv Židů na otroctví, války, útlak, korupci ve vládě, nekontrolovatelný kapitalismus, kulturní úpadek, finanční podvody, ničení životního prostředí a při zvážení ceny, kterou lidstvo za tyto věci zaplatilo, a ceny, kterou ještě zaplatíme – smrtící pro lidské pokolení. Kdo by s ním mohl nesouhlasit?

Nakonec nemůžeme opustit Francouze, aniž bychom si vyslechli Napoleona. Napoleon, pragmatický vůdce, se snažil vyřešit židovský problém jejich plnou integrací do křesťanské

[88] V Hertzberg (1968: 300).

společnosti – v podstatě tím, že je jako národ nechal zmizet. Domníval se, že tím zmírní škody, které v minulosti způsobila „prokletá rasa“:

> Nemám v úmyslu zachránit tuto rasu, která se zdá být jedinou vyloučenou z vykoupení, před kletbou, která na ni dopadla, ale rád bych ji dostal do situace, kdy nebude schopna šířit zlo…[89]

Ve svých méně shovívavých chvílích však Napoleon mluvil mnohem otevřeněji: „Židé jsou odpudivý národ, zbabělý a krutý. ... Jsou to housenky, kobylky, které pustoší venkov.“[90] Tuto myšlenku rozvedl v projevu před francouzskou Státní radou v roce 1805:

> Francouzská vláda nemůže lhostejně přihlížet, jak odporný, zdegenerovaný národ, schopný všech možných nepravostí, zabírá dvě krásná departementy Alsaska; je třeba považovat Židy za národ, a nikoli za [náboženskou] sektu. Je to národ uvnitř národa; zbavil bych je, alespoň na určitou dobu, práva uzavírat hypotéky, protože je pro francouzský národ příliš ponižující ocitnout se na milost a nemilost nejodpornějšímu národu. Židé vyvlastnili celé vesnice; nahradili feudalismus... Bylo by nebezpečné nechat klíče od Francie, Štrasburku a Alsaska padnout do rukou populace špionů, kteří nejsou vůbec připoutáni k této zemi.[91]

---

[89] V Poliakov (1965: 226).
[90] Tamtéž.
[91] Citováno ve francouzském textu L’Empereur Nicolas II et les Juifs, autor A. Nechvolodov (1924: 221).

A nakonec známá kritika, vyjádřená v dopise jeho bratrovi Jeromovi z roku 1808:

> Zavázal jsem se reformovat Židy, ale nesnažil jsem se přilákat více z nich do svého království. Naopak, vyhýbal jsem se čemukoli, co by mohlo vykazovat jakoukoli úctu k těm nejopovrženíhodnějším z lidstva. (Bonaparte 1898: 71)

Němečtí kritici: od Kanta po Schopenhauera

Německá tradice kritiky židovství začala v 16. století s Martinem Lutherem, ale poté na více než dvě století ustoupila do pozadí za francouzskou tradicí. Na konci 18. století se znovu objevila díky dvěma největším jménům německé filozofie, Kantovi a Hegelovi. Kantův antisemitský postoj se zřejmě projevil až v pozdním věku, dlouho poté, co napsal své tři slavné filozofické kritiky. Malá brožura z roku 1793, Náboženství v mezích pouhého rozumu, nastínila vlivnou historii a filozofii náboženství. O židovském náboženství Kant napsal: „Judaismus ve skutečnosti není vůbec náboženstvím, ale pouze sdružením řady lidí, kteří... se spojili do společenství pod čistě politickými zákony“ (1960: 116). Je tomu tak proto, že Mojžíšovy zákony nemíří na Boha nebo osud duše, ale „jsou zaměřeny výhradně na vnější [tj. fyzické] dodržování“. Náboženství neexistuje, pokud „nezahrnuje víru v posmrtný život“, a proto „judaismus, který ve své čisté podobě tuto víru postrádá, není vůbec náboženskou vírou“. V původní podobě judaismus

> vylučuje ze svého společenství celé lidstvo na základě toho, že se jedná o zvláštní národ, který si Bůh vyvolil pro sebe – [exkluzivita], která projevovala nepřátelství vůči všem ostatním národům, a proto vyvolávala nepřátelství všech. (tamtéž: 117)

Zajímavá poznámka se objevila o rok později, v dopise K. Reinholdovi ze dne 28. března 1794. Kant vysvětluje svou zdrženlivost při kritice a posuzování filozofických názorů jiných, v tomto případě židovského myslitele Salomona Maimona. Sám se při tom necítí dobře, ale „Židé takové věci vždy rádi dělají, aby si na úkor někoho jiného získali pocit vlastní důležitosti“ (1967: 212).

Jedním z posledních významných děl Kanta byla kniha Streit der Fakultaten („Konflikt fakult“) z roku 1798. V rámci obecné sociologické analýzy náboženství poznamenává, že židovští proroci vybudovali neudržitelný „stát“, který byl odsouzen k zániku:

> Jako národní vůdci zatížili svou ústavu tak velkým církevním břemenem a s ním spojeným občanským břemenem, že jejich stát se stal naprosto neschopným samostatného existence, a zejména neschopným existence vedle sousedních národů. (1979: 143)

— pozorování, které nevěstí nic dobrého pro současný stav Izraele. Nejlepším řešením podle něj bylo, aby židovství tiše vymřelo a přijalo morální učení křesťanství. Kantova volba slov je zde pozoruhodná a neúmyslně prorocká: „eutanázie židovství“ (Die Euthanasie des Judenthums). Jak říká:

„Eutanázie židovství je čistě morální náboženství, osvobozené od všech starodávných zákonných učení.“ (tamtéž: 95).

Menší dílo ze stejného roku, Antropologie, obsahuje dlouhou poznámku pod čarou o „Palestincích“ (tj. Židech z Palestiny). Na začátku knihy Kant (1978: 33) kritizuje jakýkoli systém „přikázání zahrnujících činnost, která nic nepřináší, jako jsou ta, na nichž je postaven judaismus“.

To nakonec vede k diskusi o etice klamu a dalším postřehům o hebrejském kmeni. Samotná poznámka pod čarou je sžíravá a brutálně trefná:

> Palestinci [Židé], kteří žijí mezi námi, nebo alespoň jejich největší část, si díky své lichvářské povaze od svého vyhnanství vysloužili ne neopodstatněnou pověst podvodníků. Je zvláštní představit si národ podvodníků, ale stejně tak zvláštní je představit si národ složený výhradně z obchodníků, kteří jsou z velké části spojeni starou pověrou uznávanou vládou, pod kterou žijí. Nesnaží se o žádné občanské pocty, ale spíše chtějí kompenzovat své ztráty tím, že přelstívají právě ty lidi, u nichž nacházejí ochranu, a dokonce chtějí vydělávat na svých vlastních lidech. U celého národa obchodníků, kteří jsou neproduktivními členy společnosti (například Židé v Polsku), to ani jinak být nemůže.
>
> Jejich postavení, schválené starodávnými pravidly a uznávané i námi, nemůžeme změnit bez vážných následků, i když oni učinili rčení „kupující, měj se na pozoru“

nejvyšším morálním principem ve svých vztazích s námi. ...

Tito obchodníci byli po zničení svého města [Jeruzaléma] schopni postupně migrovat do vzdálených zemí (v Evropě), přičemž si s sebou vzali svůj jazyk a náboženství, udržovali vzájemné kontakty a díky svým výhodným obchodům nacházeli bezpečí v jakékoli zemi, do které se dostali. Můžeme tedy předpokládat, že jejich rozptýlení po celém světě, spolu s jejich jednotou v náboženství a jazyce, nelze přisuzovat kletbě, která byla na tento národ uvalena. Naopak, rozptýlení je třeba považovat za požehnání [pro ně], zejména proto, že bohatství Židů, pokud o nich uvažujeme jako o jednotlivcích, zjevně převyšuje v současné době bohatství na obyvatele jakéhokoli jiného národa. (1978: 101-102)

Nejednalo se o osobní zášť, ale o promyšlený filozofický názor. Židé, „národ obchodníků a podvodníků“, se snažili oklamat právě ty lidi, kteří jim poskytli útočiště, což vedlo k masivnímu hromadění bohatství. Za 200 let se toho moc nezměnilo.

Ve svých veřejných přednáškách na univerzitě v Königsbergu byl Kant neformálnější, ale neméně výstižný. Málo známý výběr několika z těchto přednášek, vydaný pod názvem Přednášky o etice, obsahuje čtyři relevantní komentáře. Kant hovořil o nedostatku morální odvahy spojené s lhaním a řekl: „Každý zbabělec je lhář; například Židé, a to nejen v obchodě, ale i v běžném životě. Nejtěžší je soudit Židy; jsou to zbabělci“ (1997: 27). V souvislosti s výhodami náboženské

rozmanitosti poznamenal, že u většiny náboženství by to podporovalo sociální dobrou vůli a toleranci. Nicméně: „Jistě, pokud by tyto zásady, pokud by byly dodržovány, byly v rozporu se státem, jako například u Židů, kterým Talmud dovoluje praktikovat podvod, pak přirozený cit napraví tento falešný náboženský článek“ (34). Později Kant zkoumal klady a zápory zvýhodňování vlastní skupiny, a zejména to, jak to může snadno vést k nedostatku obecné dobré vůle:

> Esprit de corps [vlastní sociální nebo etnické skupiny] odvádí pozornost od objektivních morálních principů [dobré vůle vůči všem]. [N]ikdy to nemůže být jinak mezi Židy, že veškerá úcta k ostatním lidem, kteří nejsou Židy, je zcela ztracena a dobrá vůle se omezuje pouze na lásku k vlastnímu kmeni, v rámci kterého se navzájem milují podle přijatých principů a čím více se činitel blíží maximální účelnosti, jedná falešně, má štěstí při dosahování zisku nebo je vychytralý, mazaný a lstivý, tím více si zaslouží uznání. (406)

Nakonec Kant znovu potvrzuje odvěký problém monoteismu: „Židé... pohrdali zásadami všech ostatních náboženství, protože oni byli jediní, kdo vlastnili božstvo, které jako jediné mohlo být považováno za Boha, a kvůli němuž se cítili povinni nenávidět všechna ostatní božstva“ (442).

Hegelova kritika byla ve srovnání s tím spíše mírnější, ale stejně pronikavá. Většina jeho komentářů se nachází v díle z roku 1796 „Duch křesťanství a jeho osud“. Úvodní část s názvem „Duch židovství“ začíná myšlenkou, že Abraham, jako „skutečný praotec Židů“, změnil historii tím, že „určil celý osud

své prosperity“ (1975: 182). Ústředním bodem židovského světonázoru byla myšlenka, že „lidské pokolení v sobě mělo nejničivější, nepřemožitelné a neodolatelné nepřátelství; ve svém hněvu nešetřilo nic; vše pokrylo divokou zkázou“. Svět byl nepřátelským místem a „přírodu bylo třeba ovládnout“. Obraz je ponurý:

> [Abraham] byl na zemi cizincem, cizincem jak pro zemi, tak pro lidi. Mezi lidmi byl a zůstal vždy cizincem... Celý svět Abraham považoval za svůj protiklad; pokud ho nepovažoval za nicotu, díval se na něj jako na něco, co udržuje Bůh, který mu byl cizí. A protože [Boží] božství bylo zakořeněno v jeho pohrdání celým světem, zůstal jediným [Božím] oblíbencem. (186-188)

To vedlo k vytvoření národa, který choval zášť vůči světu, rasy, která pohrdala ostatními národy a skrývala svou zlobu. Jejich nepřátelé „jsou poraženi neviditelným útokem“, skrytým, pokoutním. Ve skutečnosti „jediný čin, který Mojžíš vyhradil Izraelitům, bylo půjčovat si podvodem a oplácet důvěru krádeží“ (190).

To podle Hegela vede k brutálnímu způsobu života: „Tam, kde panuje všeobecné nepřátelství, nezůstává nic jiného než fyzická závislost, zvířecí existence, kterou lze zajistit pouze na úkor všech ostatních existencí a kterou si Židé vzali za své léno.“ Židovství bylo definováno svým nepřátelským statusem; Židé potřebovali nepřátele, aby přežili jako národ. Tak „následné okolnosti židovského národa, až po ubohé, mizerné a bídné podmínky, v nichž se nacházejí dodnes, byly všechny pouze důsledky a rozvinutím jejich původního osudu“ (199).

„Duše židovské národnosti“ je přirovnávána k „odium generis humani“ (nenávist k lidstvu) – což připomíná slavnou větu Tacita. Tato část končí následující úvahou:

> Velká tragédie židovského národa nemůže vzbudit ani hrůzu, ani lítost; může vzbudit pouze zděšení. Osud židovského národa je osudem Macbetha, který vystoupil z přirozeného řádu, přidal se k cizím bytostem a ve službě jim musel pošlapat a zabít vše, co je v lidské přirozenosti svaté. (204-205)

Krutý osud pro Židy a pro všechny, kteří jsou vtaženi do jejich kruhu.

Přibližně ve stejné době, na přelomu 19. století, byli sociálními podmínkami k vyjádření donuceni i další němečtí filozofové. Johann Fichte se zabýval především politickými důsledky rostoucí židovské subkultury v německé společnosti. Jeho první významná kniha, Příspěvky k nápravě veřejného mínění o francouzské revoluci (1793), se zabývala naléhavou „židovskou otázkou“ té doby: zda by Židé měli mít plná občanská práva a právní rovnost. Byla to naléhavá záležitost. Právě v roce 1791 dosáhli emancipace ve Francii, která byla první zemí, která tak učinila. Počet německých Židů rostl a jejich uzavřená kultura byla na pokraji toho, aby se stala „státem ve státě“ – a to nejen v Německu:

> Téměř ve všech zemích Evropy se šíří mocný nepřátelský stát, který je v neustálé válce se všemi ostatními státy a v mnoha z nich ukládá občanům strašlivá břemena: jsou to Židé. Nemyslím si, jak doufám, že následně dokážu, že

> tento stát je strašlivý – ne proto, že tvoří samostatný a pevně sjednocený stát, ale proto, že tento stát je založen na nenávisti k celému lidskému rodu... Ve státě, kde mi absolutní monarcha nemůže vzít mou otcovskou chatrč a kde mohu bránit svá práva proti všemocnému ministrovi, mě první Žid, který má chuť, může beztrestně oloupit. To vidíte a nemůžete popřít, a přesto pronášíte sladká slova o toleranci a lidských a občanských právech, přičemž nám neustále ubližujete v našich základních lidských právech. …
>
> Nepamatujete si na stát ve státě? Nenapadá vás, že pokud dáte Židům, kteří jsou občany státu pevnějšího a mocnějšího než kterýkoli z vašich, občanská práva ve vašich státech, zcela rozdrtí zbytek vašich občanů?[92]

Jediným řešením pro Fichteho bylo vyhnání, nebo „vyhlazení“: doslova vyhnání národa za hranice. „Abychom se před nimi ochránili, nevidím jinou možnost, než jim dobýt jejich zaslíbenou zemi a poslat je tam všechny.“[93] Jeho prosba zůstala bez odezvy. Prusští Židé získali emancipaci v roce 1812, ti ve Württembersku v roce 1826 a všichni zbývající němečtí Židé byli plně integrováni po sjednocení Německa v roce 1870. Fichteovi spoluobčané tohoto vývoje později litovali.

Další vlivná osobnost, Johann Herder, vydal v roce 1791 své Rozjímání o filozofii dějin lidstva. Toto důležité a široce čtené dílo obsahovalo kapitolu o „Hebrejcích“, ve které Herder

[92] V Poliakov (1965: 512).
[93] V Poliakov (1965: 180).

pojednává o původu židovského kmene v Palestině a porovnává Manethoův popis se Starým zákonem. Po porážce Římem a následném rozptýlení „začal takový vliv Židů na lidstvo, jaký by se dal stěží předpokládat od národa tak malého rozsahu, protože tento národ se v celé své historii nikdy nevyznačoval válečnickými nebo politickými schopnostmi, a ještě méně vynálezy v umění a vědě“ (1968: 140). Herder poté komentuje „netolerantního ducha židovského náboženství“ a cituje jeho nejvýraznější charakteristiky jako „pýchu, pověrčivost a antipatii k jiným národům“. Po příchodu do Evropy se „této široce rozšířené republice lstivých lichvářů“ podařilo ovládnout finance a obchod, i když jejich zisky byly vydělány na úkor pracovníků hostitelských národů. Shrnuto

> [tento] Boží lid... byl po tisíce let, ba téměř od samého počátku, parazitickou rostlinou na kmenech jiných národů; rasou lstivých obchodníků, téměř po celém světě. (144)

To je patrné z jeho použití termínu „parazit“ – zřejmě poprvé v historii v souvislosti s Židy. Jak již poznamenalo mnoho předchozích komentátorů, Židé nevychovali žádné kreativní génie a prakticky nijak nepřispěli ke kultuře ani společnosti, a přesto jsou díky svým úročeným půjčkám schopni nabýt obrovské bohatství. Toto bohatství je vytvořeno „z ničeho“, tedy bez jakékoli produktivní práce. Horší je, že se jedná o bohatství odebrané přímo z kapes domorodého obyvatelstva, které je hostí. Obraz „parazita“ je tedy zcela pochopitelný.

O deset let později se situace nijak nezlepšila. Herder napsal: „Ministerstvo, v němž mají Židé nadvládu. Úřad nebo

komisariát, v němž Židé vykonávají hlavní činnost. Jsou to pontinské bažiny, které nelze vysušit.“[94] Je třeba přijmout nejtvrdší opatření a nesmí být žádná shovívavost; „nesmíme se nechat ovlivnit obecnými humanitárními zásadami“. Pro Herdera zjevně žádná opatření nebyla příliš tvrdá.

V 20. letech 19. století se k kritikům přidal i slavný Johann Wolfgang von Goethe. Jak čteme u Chamberlaina (1899: 346):

> [Goethe řekl:] „Jak bychom mohli Židům umožnit podíl na naší nejvyšší kultuře, když popírají její původ a zdroj?“ A když zákon z roku 1823 povolil sňatky mezi Židy a Němci, „rozzuřil se“ a předpověděl „nejhorší a nejstrašnější důsledky“, zejména „podkopání všech morálních citů“, a prohlásil, že příčinou této „pošetilosti“ musí být úplatky „všemocného Rothschilda“.

Právě v této době se do debaty zapojil renomovaný filozof Arthur Schopenhauer. Jeho mistrovské dílo Svět jako vůle a představa (1819) obsahovalo několik letmých poznámek o židovství, většinou neutrálních postřehů o historii a náboženství. V pasáži o vývoji umění se však krátce věnuje „historii malého, izolovaného, vrtošivého, hierarchického (tj. ovládaného falešnými představami) a neznámého národa, jako jsou Židé, opovrhovaného velkými současnými národy Východu i Západu“ (1969: 232). „Obecně je třeba považovat za velké neštěstí,“ dodává, „že národem, jehož dřívější kultura měla sloužit hlavně jako základ naší vlastní, nebyli například Indové nebo Řekové, ani Římané, ale právě Židé.“

[94] V Chamberlain (1899: 345).

Po následující tři desetiletí se Schopenhauer o nich příliš nezmiňoval. K tématu se však vrátil velmi ostře ve svém posledním významném díle Parerga a Paralipomena (1851). První svazek knihy začíná nástinem historie idealismu a omezeními tohoto metafyzického pohledu. Klasici idealismu jsou úzce spjati s židovsko-křesťanskou teologií, a proto „jsou všichni poznamenáni židovským teismem, který je neproniknutelný jakémukoli zkoumání, mrtvý pro veškerý výzkum, a proto se jeví jako fixní idea“ (1974: 15). Následující esej o historii filozofie však přináší příležitost k rozsáhlé odbočce k tomuto tématu:

> Skutečné náboženství Židů, jak je prezentováno a vyučováno v Genesis a ve všech historických knihách až do konce Kroniky, je nejprimitivnější ze všech náboženství, protože je jediným, které nemá absolutně žádnou doktrínu nesmrtelnosti, ani její stopu. ... Pohrdání, s nímž byli Židé vždy považováni současnými národy, mohlo být do značné míry způsobeno špatným charakterem jejich náboženství. Toto ubohé náboženství Židů [nenabízí žádnou představu o posmrtném životě], ve skutečnosti se o to ani nepokouší. Je proto nejprimitivnějším a nejchudším ze všech náboženství a spočívá pouze v absurdním a odpudivém teismu. Zatímco všechna ostatní náboženství se snaží lidem symboly a podobenstvími vysvětlit metafyzický význam života, náboženství Židů je zcela imanentní a poskytuje pouze válečný pokřik v boji s jinými národy. (125-126)

Svazek 2 tyto myšlenky dále rozvádí. Schopenhauer opakuje, že „židovské náboženství zaujímá nejnižší místo mezi dogmaty civilizovaného světa“ (301). Tím je nastolen tón kapitoly nazvané „O náboženství“, která přináší následující postřeh:

> Také bychom neměli zapomínat na Boží vyvolený národ, který poté, co na výslovný příkaz Jehovy ukradl zlaté a stříbrné nádoby, které jim zapůjčili jejich staří a důvěřiví přátelé v Egyptě, nyní provedl svůj vražedný a loupeživý útok na „Zemi zaslíbenou“ s vrahem Mojžíšem v čele, aby je odtrhli od jejich právoplatných majitelů, a to na výslovný a neustále opakovaný příkaz téhož Jehovy, bez milosti a nemilosrdně vraždili a vyvražďovali všechny obyvatele, dokonce i ženy a děti. (357)

Poznámka pod čarou k výše uvedenému úryvku doplňuje tuto často citovanou poznámku:

> Tacitus a Justinus nám zanechali historický základ Exodu... Z děl těchto dvou římských autorů vyplývá, jak velmi byli Židé po celou dobu a všemi národy nenáviděni a opovrhováni. Částečně to mohlo být způsobeno tím, že byli jediným národem na zemi, který nevěřil v posmrtný život, a proto byli považováni za zvířata. Odpad lidstva – ale velcí mistři lži [grosse Meister im Lügen].—[95]

Pro Schopenhauera je největší tragédií to, že historii Evropy ovládla patetická židovsko-křesťanská kultura, a nikoli

[95] Schoppenhauerův překladatel Payne tuto větu překládá nesprávně a poslední část věty interpretuje jako „minulý mistr ve lhaní“.

ušlechtilejší kultura řecko-římská: „Náboženství Řeků a Římanů, těchto světových mocností, zaniklo. Náboženství opovrženíhodného malého židovského národa (verachteten Judenvölkchens) se naopak zachovalo.“ (393).

Hebrejský kmen však nelze definovat pouze na základě náboženství; „považovat Židy pouze za náboženskou sektu je velmi povrchní a mylný názor. Naopak, správným výrazem je ‚židovský národ‘“ (263). Stejně jako Fichte a Herder se i Schopenhauer zabýval politickými důsledky integrace tohoto židovského národa a přiznání mu práv. Židé byli „gens extorris“ (rod běženců), věčně vykořeněni, neustále hledající, ale nikdy nenacházející svou vlast:

> Do té doby žije paraziticky na úkor jiných národů a jejich půdy, ale přesto je naplněn nejživějším vlastenectvím ke svému vlastnímu národu. To je patrné z velmi pevného soudržnosti Židů... a žádná komunita na zemi není tak pevně semknutá jako tato. Z toho vyplývá, že je absurdní chtít jim přiznat podíl na vládě nebo správě jakékoli země. (262)

Opět se setkáváme s pojmem „parazit“, který před několika desítkami let zavedl Herder.

Schopenhauer byl však umírněnější než Fichte; vyhnanství nebylo nutné. Byl ochoten jim přiznat omezená práva, pokud se nebudou podílet na vládě. „Spravedlnost vyžaduje, aby měli stejná občanská práva jako ostatní, ale přiznat jim podíl na správě státu je absurdní. Jsou a zůstanou cizí orientální rasou.“ (264). Rasa mohla být tolerována, ale zkorumpovaná ideologie

musela zmizet: „Můžeme proto doufat, že jednoho dne bude i Evropa očištěna od veškeré židovské mytologie“ (226).

Nakonec Schopenhauer našel pro tento krátký výraz foetor Judaicus široké uplatnění. Pro něj „židovský zápach“ nepředstavuje doslovnou vůni, ale spíše intelektuální pach zatuchlého židovského myšlení, vycházejícího především ze Starého zákona. Kupodivu ji nejčastěji používá ve své kritice židovského přístupu k právům zvířat.[96] V Parerga kritizuje Spinozu (a jeho pohled na zvířata) jako člověka, který mluví „tak, jak to umí jen Žid, takže my ostatní, kteří jsme zvyklí na čistší a hodnotnější doktríny, jsme zde přemáháni foetor Judaicus“ (sv. 1: 73). K popisu z Genesis, že Bůh stvořil zvířata pro použití člověkem, Schopenhauer zvolá: „Takové příběhy na mě mají stejný účinek jako židovský dehet a foetor Judaicus!“[97] O něco později odkazuje na „Evropu, kontinent, který je tak prostoupen foetor Judaicus...“ (sv. 2: 372). A na stejné téma: „Je zjevně nejvyšší čas, aby v Evropě skončily židovské názory na přírodu. Člověk musí být zbaven všech smyslů nebo zcela omámen foetor Judaicus, aby [to] neviděl“ (375).

[96] Schopenhauer byl vášnivým zastáncem ochrany zvířat, v tomto ohledu daleko předběhl svou dobu. Byl prvním významným filozofem, který je zahrnul do svého etického schématu.

[97] Sv. 2: 370. „Židovský dehet“ je přírodní bituminózní asfalt, který se v dávných dobách vyskytoval v okolí Mrtvého moře a v dalších částech Judeje.

KAPITOLA 6: NĚMECKÁ KRITIKA POZDNÍHO 19. STOLETÍ

„Palčivá židovská otázka v Polsku je také… palčivou otázkou [v Rusku], kde početní poměr Židů jim dává velký význam uprostřed obyvatelstva, jehož jazyk se málokdy naučí, a pro které proto musí zůstat věčnými cizinci.“

H. a A. Zimmern (1882: 124)

V polovině 19. století se v Německu rozhořela „židovská otázka“, tedy debata o občanské a politické emancipaci Židů. Jak jsem již vysvětlil, takové významné osobnosti jako Fichte, Herder, Goethe a Schopenhauer se veřejně postavily proti části nebo celému programu rovnosti. Jedním z problémů bylo, že dosud neexistoval jednotný německý stát, pouze volně spojené království a vévodství; sjednocení přišlo až v roce 1871. Dalším problémem byla povaha samotných Židů – jejich náboženská identita, extrémní neochota integrovat se, jejich role ve finančním vykořisťování a jejich obecně nepříjemné chování.

Na počátku 40. let 19. století napsal filozof Bruno Bauer dvě vlivné protižidovské spisy: Die Judenfrage (Židovská otázka; 1842) a Die Fähigkeit der heutigen Juden und Christen frei zu werden (Schopnost současných Židů a křesťanů stát se svobodnými; 1843).[98] Tyto spisy se proslavily především proto, že upoutaly pozornost pětadvacetiletého Karla Marxe, který v roce 1843 napsal odpověď Zur Judenfrage (K židovské otázce).

[98] První část je přeložena v celém rozsahu jako Bauer (1958); částečný překlad viz Mendes-Flohr a Reinharz (2011). Druhé z těchto děl viz Bauer (1978).

V první části Bauer tvrdí, že Židé nejsou schopni emancipace kvůli exkluzivní povaze svého náboženství, které je staví nad všechny ostatní a vytváří tak pomyslnou „válku proti lidstvu“. Emancipace vyžaduje univerzálnost, uznání rovného morálního a právního postavení všech lidí. Židé však nejsou schopni toho dosáhnout – nebo pokud by tak učinili, přestali by být Židy. Jejich pocit privilegovaného a zvláštního osudu vede k „domýšlivosti a aroganci“ z jejich strany a vysvětluje minulé brutality vůči jejich nepřátelům – jakousi „touhu po zničení“. Židé obecně projevují „sobeckou a hypochondrickou“ starost o své vlastní blaho. V důsledku toho jsou „sami vinni za útlak, který utrpěli, protože ho vyprovokovali svým dodržováním svého zákona, svého jazyka, celého svého způsobu života“. Židé, říká Bauer, „jsou nutně utlačováni a jejich utrpení je nevyléčitelné“.[99]

Marx (1978: 40) cituje Bauera ve stejném smyslu:

> Otázkou je, zda Žid jako takový, tedy Žid, který sám přiznává, že je svou pravou povahou nucen žít věčně oddělen od ostatních lidí, je schopen získat a přiznat ostatním univerzální lidská práva. ... Dokud zůstává Židem, musí jeho omezená povaha, která z něj činí Žida, převládat nad lidskou povahou, která by ho jako člověka měla spojovat s ostatními lidmi, a bude ho izolovat od všech, kteří nejsou Židy.

Zde je třeba připomenout, že Marx sám byl etnický Žid (ačkoli vychován jako křesťan), a proto se pravděpodobně

[99] V Leopold (1999: 204).

dokázal vcítit do těchto charakteristik. Za zmínku také stojí, že debata se netýkala nějaké podstatné menšiny, řekněme 10 % nebo 15 % národa. Židé tvořili ne více než 2 % obyvatelstva v jakékoli německé provincii a v největším státě, Prusku, byli v té době pouze asi 1,3 %.[100]

Bauerův druhý esej, Die Fähigkeit, nebyl tak ostře kritický, ale dal Marxovi větší prostor pro komentář. V eseji Bauer poznamenává, že relativně vzato „křesťanství stojí daleko nad judaismem, křesťan daleko nad Židem“ (1978: 147), ačkoli oba jsou brzděni svou oddaností náboženskému dogmatu. Aby získal skutečnou svobodu, musí se křesťan pouze rozejít se svou náboženskou vírou; Žid však má dvojí úkol: náboženskou emancipaci a osvobození se od své „židovské podstaty“. „Žid to tedy má těžší, pokud se chce povznést ke svobodě.“ To je však velmi nepravděpodobné. Z pohledu Žida „jeho židovská a omezená podstata vždy a nakonec zvítězí nad jeho lidskými a politickými povinnostmi“ (136). Židovská podstata – rasová podstata – vždy převáží nad jakýmikoli zájmy lidstva jako celku. Nejzávažnějším problémem však bylo možná zejména židovské relativistické, pokrytecké a amorální uvažování, které Bauer nazývá „židovským jezuitismem“:

> Židovský jezuitismus je nahá prohnanost materiálního egoismu, běžná lstivost a navzdory tomu hrubá, neohrabaná pokrytectví, protože se zabývá zcela přirozenými materiálními prostředky. Je tak neohrabaný a

[100] Leopold (1999: 196; poznámka 31) uvádí, že Židé tvořili 1,2 % obyvatel Pruska v roce 1816 a 1,4 % v roce 1861.

odpudivý, že se od něj člověk může jen s odporem odvrátit... (139)

Tento způsob uvažování, řekl, není nic jiného než „zvířecí lstivost“.

Pro Marxe je taková analýza v pořádku, pokud jde o její rozsah, ale opomíjí praktické detaily. „Zamysleme se,“ říká, „nad skutečným Židem, každodenním Židem“ (1978: 48). Náboženství je sekundární; skutečnou hnací silou je židovská podstata nebo „povaha“. „Jaká je profánní podstata židovství? Praktická potřeba, vlastní zájem. Co je světský kult Židů? Obchodování. Co je jejich světský bůh? Peníze.“ Tato podstata je neměnná, takže pokud chceme snížit negativní dopad Židů, musíme odstranit podmínky, za kterých prosperují: „Organizace společnosti, která by odstranila předpoklady a tím i samotnou možnost obchodování, by Židy znemožnila.“ Je to naše peněžní, kapitalistická společnost, která umožňuje Židům vzkvétat, a pokud s tím jsou nežidé nespokojeni, musí tento aspekt společnosti změnit. V pravém slova smyslu jsou za zhoubný vliv Židů zodpovědní nežidé. Osvobození Židů znamená ve skutečnosti osvobození společnosti od „židovských podmínek“. Marx je výstižný: „V konečném důsledku je emancipace Židů emancipací lidstva od židovství.“

Z jejich pohledu se Židům daří dobře a skutečně vykonávají masivně nepřiměřenou moc bez občanských práv. Marx opět cituje Bauerovu Fahigkeit:

Žid, který je například ve Vídni pouze tolerován, určuje svou finanční mocí osud celého [rakouského] císařství.

> Žid, který může být v nejmenším německém státě zcela bez práv, rozhoduje o osudu Evropy. Zatímco korporace a cechy Židy vylučují... troufalost [židovského] průmyslu se vysmívá tvrdohlavosti středověkých institucí. [Je to] pokrytecká situace, kdy je Žid teoreticky zbaven politických práv, zatímco v praxi disponuje obrovskou mocí a ve velkém měřítku uplatňuje politický vliv, který mu je v menších záležitostech odepřen.

Peníze, říká Marx, se staly „světovou mocí“ a jelikož Židé jsou pány peněz, ovládají tím pádem i svět. (Zde je opět možné poznamenat, jak málo se za uplynulá léta změnilo.) „Peníze jsou žárlivým bohem Izraele, vedle kterého nesmí existovat žádný jiný bůh.“ Marx uzavírá zopakováním svého hlavního tvrzení: „Sociální emancipace Židů je emancipací společnosti od židovství.“ (52).

Po tomto raném eseji Marx o Židech psal jen málo, kromě občasných letmých poznámek, především ve svých dopisech Friedrichu Engelsovi. Jeho klasické dílo Kapitál (1867) je někdy implicitně přirovnává k opovrhovaným kapitalistům. Marxovy obrazné metafory evokují židovské stereotypy, jako v této nechvalně známé pasáži: „Kapitál je mrtvá práce, která jako upír žije pouze z vysávání živé práce, a čím více práce vysává, tím déle žije“ (1976: 342). Jinde vyvolává starý foetor Judaicus: „Kapitalista ví, že všechny komodity, jakkoli mohou vypadat otrhaně nebo jakkoli mohou páchnout, jsou ve skutečnosti a v pravdě penězi, jsou ze své podstaty obřezanými Židy“ (256). Ale tím jeho komentář končil.

Bauer naopak pokračoval v psaní proti nim – a s postupujícím vývojem politické situace stále naléhavěji. Po porážce Napoleona v roce 1815 vytvořilo 39 vítězných německých států volné spojenectví známé jako Německá konfederace, v němž dominoval největší stát, Prusko. V následujících několika desetiletích rostla nespokojenost veřejnosti a sílily agitace za demokratickou ústavu, a to jak v jednotlivých státech, tak na úrovni spolku. Na počátku roku 1848, po pařížském povstání, se Němci v Prusku a několika dalších státech vzbouřili. Byla zavedena hybridní forma konstituční monarchie, která však o rok později zkolabovala a spolek byl obnoven.

Během této bouřlivé doby se Židé snažili posílit svou moc a vliv. Opět uplatnili svou charakteristickou politickou strategii: postavit obě strany proti sobě a usilovat o vítězství bez ohledu na výsledek. Takto Bauer publikoval v anglickém deníku New York Daily Tribune pozoruhodný článek s názvem „Současné postavení Židů“ (1852). Článek začíná přiznáním této strategie: „Je pozoruhodnou náhodou, že nejen demokracie, ale i reakce má své Židy“ – to znamená, že jak demokratická revoluce, tak monarchistická reakce měly své židovské zastánce. V revolučním roce 1848 „neexistovalo v Berlíně ani ve Vídni žádné lidové shromáždění, na kterém by jeden nebo dva Židé nebyli hlavními řečníky; neexistoval žádný demokratický výbor, ve kterém by Židé nevedli porady nebo nevypracovávali návrhy usnesení.“ Je zřejmé, že doufali, že prostřednictvím demokratické revoluce získají moc a občanská práva, jako tomu bylo v případě Disraeliho v Anglii. Ale když v Německu

neuspěli, Židé rychle přešli na stranu starých monarchií a v chaosu té doby upevnili svůj vliv. Jen o několik let dříve, píše Bauer, se německé vlády aktivně snažily Židy oddělit a ghettoizovat; „a nyní Židé zasedají v kabinetech monarchů, jsou zváni králi, aby jim předložili výsledky svých úvah a filozofických bádání.“

Bauer se ptá: „Jak tedy máme interpretovat tato fakta?“ Je to příběh sahající až do dob Římské říše, kdy Židé „byli v úzkém sociálním kontaktu s pohany [obyčejnými lidmi]“, zatímco „zároveň měli také úzké vztahy s císařskými dvory, kde se shlukovali kolem Augusta, Tiberia a Caliguly a podařilo se jim získat jejich přízeň“. Jejich konečným cílem byla vždy demokracie, systém, který by všem Židům poskytl plná práva a plné ekonomické privilegia – a tím i maximální vliv a moc. Řím se zhroutil, protože

> tvůrčí síly starověku byly paralyzovány, vše bylo uvedeno na mrtvou úroveň, celý svět se stal masou jednotlivců s rovnými právy... Vyrovnávací tendence Židů, tak nepřátelská vůči historickým rozdílům a formám, našla pro svůj rozvoj příznivé prostředí.

Stejný proces se nyní odehrával v Německu. „Ještě před deseti lety by současné vítězství židovství bylo naprosto nemožné.“ Židé těžili jak z nových ústavních demokracií, tak ze starších monarchií: „Tak nastal den demokratického a reakčního židovství.“ Bauer byl přesto optimistický; Židé na obou frontách „klamou“ sami sebe. Demokratičtí si neuvědomují, že starodávné rozdíly mezi národy nelze vyrovnat a že „nové síly“ se budují zdola. Monarchie jsou

naopak založeny na aristokracii, která je zásadně proti orientálním cizincům. Pro vlivné Židy „je vše bezduchým kalkulováním“, které časem může jen „otevřít lidem oči, aby viděli rozdíl mezi sebou a těmito [židovskými] vůdci. Lidé začínají pociťovat, že tito muži nemají srdce pro jejich utrpení ani radosti.“ Stručně řečeno, „lidé pociťují naprostý rozdíl v rase“ – rozdíl, který se nevyhnutelně musí znovu prosadit. (Židé jako odlišná „rasa“, jak si vzpomínáme, jsou předmětem starodávné stížnosti.)

Ale trvalo to déle, než Bauer předpokládal. Německé sjednocení v roce 1870 přineslo úplnou emancipaci ve všech státech – proces, který se opakoval v celé Evropě. Vznik Rakousko-uherské říše v roce 1867 zahájil novou „liberální éru“ a podle slov Jerryho Mullera (2002: 348) „žádná skupina neměla z liberální éry větší prospěch než Židé“. Jejich rychlý úspěch byl ohromující:

Na konci existence rakousko-uherské monarchie [v roce 1918] tvořili Židé čtvrtinu až třetinu studentů Vídeňské univerzity. Židé dominovali v liberálních profesích, jako je medicína a právo. Vlastnili mnoho významných rakouských bank i nejdůležitější noviny v zemi, Neue Freie Presse.

Albert Lindemann cituje německo-židovského spisovatele, který žil ve Vídni kolem roku 1900: „Veškerý veřejný život ovládali Židé. Banky, tisk, divadlo, literatura, společenské organizace, vše bylo v rukou Židů...“.[101] To vše

[101] Lindemann (1997: 189). Podobná situace nastala i v Maďarsku. „Na přelomu století Židé nejen dominovali maďarským financím a obchodu, ale byli také velmi viditelní ve volných profesích, kde tvořili téměř polovinu maďarských lékařů,

bylo možné díky „liberálním principům rovnosti"; a proto lze dobře pochopit, proč jsou dnes tyto principy prohlašovány za nejvyšší úspěchy lidstva.

V Německu Židé po sjednocení rychle zaujaly dominantní pozice ve financích a obchodu a stali se úzce spjati s kapitalismem volného trhu a burzou. „Mnoho velmi viditelných Židů zbohatlo pochybnými způsoby... Tito nově zbohatlí Židé v Německu... byli obecně považováni za obzvláště urážlivé... Byli neobvykle bezohlední ve svém úsilí o finanční zisk." V roce 1874 populární liberální časopis uvedl, že „90 % makléřů a burzovních promotérů v hlavním městě [Berlíně] byli Židé" – „což," jak přiznává Lindemann, „mohla být pravda" (119-120).

Na přelomu století

Tyto okolnosti vedly k další vlně protižidovské kritiky. V roce 1879 vyšlo vlivné, ale dnes již málo známé dílo Vítězství židovstva nad germánstvím, jehož autorem byl novinář Wilhelm Marr. V tomto krátkém spise vyjadřuje „rezignovaný pesimismus": Německo a vlastně velká část civilizovaného světa byla podmaněna Židy. Marr volá po „otevřeném a upřímném přiznání, že Izrael se stal světovou velmocí první třídy. ... Bez špetky ironie veřejně prohlašuji světověhistorický triumf židovstva, zprávu o prohrané bitvě, vítězství nepřítele…"[102] Tradiční nenávist vůči Židům je založena „za

právníků a novinářů... S více než 200 000 židovskými obyvateli měla Budapešť po Varšavě největší židovskou komunitu v Evropě" (Muller, 260).

[102] V Levy (1991: 77). Levy má téměř kompletní překlad.

prvé na jejich averzi k poctivé práci, za druhé na jejich zákonem předepsaném nepřátelství vůči všem nežidům“. Němci nebyli schopni vytvořit soudržný stát, a proto nebyli schopni odrazit útočníky:

> Prohnaní, lstiví a pružní Židé se vplížili do tohoto zmateného a neohrabaného germánského prostředí. Židé byli díky své čistě realistické inteligenci – své lstivosti – dobře vybaveni k tomu, aby pohlíželi na němectví s despektem a podmanili si monarchistické, rytířské a těžkopádné Němce tím, že jim umožnili jejich neřesti.

Vyhlídky jsou ponuré – „My Němci se staneme jejich otroky“ – a okolnosti jsou pozoruhodné: „Bez jediného úderu, ve skutečnosti po staletí politicky pronásledovaní, se Židé dnes stali sociopolitickými diktátory Německa.“ Pro Marra to byla bitva kultur, ve které zvítězila ta nadřazená – je to tak jednoduché. A to nejen v Německu, ale v celé Evropě, která je odsouzena k tomu, aby během jednoho a půl století potkala stejný osud: „Poslední krátká hodina pro odsouzenou Evropu nastane nejpozději za 150 let“ – což by nás přivedlo do roku 2030. Neúprosný proces již začal a nyní „je příliš pozdě. Byli jsme tak důkladně ponořeni do židovství, že pokud bychom se chtěli znovu silně prosadit, museli bychom zpochybnit celou moderní společnost.“ Stejně jako Marx nakonec Marr viní své krajany:

> Volíte cizí pány do svých parlamentů. Děláte z nich zákonodárce a soudce. Děláte z nich diktátory státního finančního systému. Odevzdáváte jim svůj tisk. Co po tom všem očekáváte?

Marr uzavírá svůj článek slovy: „Světovláda patří semitismu!“ „Smířme se s nevyhnutelným, protože to nemůžeme změnit. Jmenuje se to: Finis Germaniae.“[103]

Skladatel Richard Wagner zastával prakticky stejný názor. Již v roce 1850, nedlouho poté, co Bauer a Marx sepsali své kritiky, Wagner poznamenal, že debata o emancipaci Židů je prakticky irelevantní; „vidíme se spíše v pozici bojovníků za emancipaci od Židů. Židé jsou ve skutečnosti v současném stavu světa již více než emancipovaní. Vládnou a budou vládnout, dokud peníze zůstanou mocí [ve společnosti].“[104] „Židovství,“ dodává, „je špatným svědomím naší moderní civilizace.“[105] Některé Wagnerovy spisy, zejména právě citované Židovství v hudbě, vyvolaly rozhořčenou reakci evropského tisku. Jeho vysvětlení: „Neuvěřitelnou nepřátelskost, s níž jsem se setkal v evropských novinách od [vydání tohoto díla], lze pochopit pouze s přihlédnutím k tomu, že všechny evropské noviny jsou téměř výlučně ovládány Židy...“[106]

Pokud v tom někdo pochyboval, Wagner se o pár let později cítil ospravedlněn. V roce 1878 citoval v místních novinách z nedávné brožury neznámého německého Žida, který řekl:

> Moderní svět musí zvítězit, protože je nesrovnatelně lépe vyzbrojen než starý, ortodoxní svět. Němečtí Židé pracují

[103] V Levy (1991: 78-92).
[104] V Rather (1990: 163).
[105] Tamtéž, 172.
[106] Tamtéž, 177. Z Wagnerovy autobiografie Mein Leben (sv. 2), 1872.

> tak energicky, tak kolosálně, tak neúnavně, že největší část křesťanstva je vědomě či nevědomě vedena moderními Židy. Až na několik výjimek neexistují žádné noviny ani literatura, které by přímo či nepřímo neovládali Židé.[107]

Wagnerova odpověď: „Jak pravdivé!“

O tři roky později, krátce po vydání Marrova díla, Wagner uvažoval o praktickém převzetí kdysi vznešené německé kultury. V dopise z roku 1881 bavorskému králi Ludvíkovi II. napsal:

> Považuji židovskou rasu za přirozeného nepřítele čistého lidstva a všeho, co je na něm vznešené; je jisté, že my Němci před nimi padneme, a možná jsem posledním Němcem, který ví, jak se jako milovník umění postavit proti židovství, které již ovládá vše.[108]

Krátce nato poznamenal: „Pokud se naše kultura hroutí, není na tom nic špatného; ale pokud se hroutí kvůli Židům, je to hanba.“[109]

Také v roce 1881 Wagner publikoval v bayreuthských novinách krátký esej s názvem „Poznej sám sebe“, v němž opět kritizoval negativní vliv Židů na německou společnost. Napsal:

> Žid je naopak nejúžasnějším příkladem rasové konzistence, jaký kdy světová historie vytvořila. ... Ani rasové míšení mu neublíží; mísí se s muži nebo ženami těch nejcizejších ras, a přesto se vždy zrodí Žid. Nemá

[107] V Levy (1991: 51).
[108] V Poliakov (1965: 447).
[109] Tamtéž, 443.

> sebemenší kontakt s náboženstvím žádného civilizovaného národa, protože ve skutečnosti nemá žádné náboženství, ale pouze víru v určité sliby svého Boha, které se v žádném smyslu nevztahují na život po tomto pozemském životě, jako je tomu v každém pravém náboženství. Žid tedy nemusí ani přemýšlet, ani uvažovat, ani počítat, protože nejtěžší výpočty spočívají v jeho instinktech, které jsou uzavřené jakékoli idealitě a jsou dokonale hotové předem. Úžasný, nesrovnatelný jev: *plastický démon úpadku* lidstva v triumfální jistotě – a také němečtí občané mojžíšského vyznání, miláčci liberálních knížat a garantové naší imperiální jednoty. (1881, sv. 6, s. 264–274; kurzíva přidána)

Tato pasáž, a zejména výše uvedená kurzívou vyznačená věta, upoutala pozornost Josepha Goebbelse, který ve svém deníku i ve svých projevech často označoval Židy za „plastické démony úpadku“.

Přibližně ve stejné době publikoval ekonom a filozof Eugen Duhring to, co Jacob Katz (1980: 265) nazval „jedovatým a ostrým frontálním útokem na Židy“. Esej s názvem Židovská otázka jako otázka rasy, morálky a kultury (1881) byla erudovaným a vědeckým dílem, které podle slov Katze tvrdilo, že Židé „byli jedinečným lidským druhem s výraznými fyzickými a morálními charakteristikami“ – které byly všechny negativní. Navzdory své zaujatosti byl Katz nucen přiznat, že Duhring byl „pozoruhodný učenec“ s „vysokou mírou inteligence“ a že jeho pamflet „projevoval velkou míru analytické bystrosti“. Duhringovo dílo upoutalo kritickou

pozornost řady tehdejších učenců, zejména Engelse a Nietzscheho.

Nietzsche

Friedrich Nietzsche byl samozřejmě sám jedním z nejznámějších – byť nejednoznačných – kritiků Židů a židovství. Již v roce 1869, ve věku 25 let, si v dopisech Richardu Wagnerovi stěžoval na „filozofické nesmysly a vlezlé židovstvo“ jako příčinu sociální degradace.[110] Později, když začal psát celé knihy, téměř každá z nich obsahovala příslušné komentáře. Například ve svém raném díle Lidské, příliš lidské (1878) mimochodem poznamenal, že „mladý Žid z burzy je nejodpornějším vynálezem celého lidského pokolení“ (sekce 475).

Ale teprve jeho kniha Úsvit (1881) zahajuje jeho silnější kritiku. Zde nacházíme jeho poznámku, že Židé byli schopni „nejchladnějšího sebeovládání, [a] nejrafinovanějšího přelstění a využití náhody a neštěstí“, a dále, že „jejich duše nikdy nepoznaly rytířské ušlechtilé city, ani jejich těla krásné brnění“ (sekce 205). Později, v krátké, ale zásadní pasáži, Nietzsche poznamenává: „Příkaz ‚milujte své nepřátele‘ musel být vynalezen Židy, nejlepšími nenávistníky, jaké kdy existovali“ (sekce 377). Odvolává se samozřejmě na Nový zákon, zejména na pasáže jako Matouš (5:44) a Lukáš (6:27), v nichž Ježíš hlásá tuto údajnou ctnost. Podle Nietzscheho názoru byl Ježíš z

[110] V němčině: philosophischen Unfug und vordringliches Judenthum. Dopis ze dne 22. května (BVN-1869,4).

Nového zákona do značné míry „vynálezem“ Pavla, který využil slova a myšlenky obyčejného židovského rabína k zahájení nenávistného pomstychtivého spiknutí proti okupační římské říši. Pouze spalující nenávist vůči Římu mohla podnítit vznik „náboženství lásky“. Pavel byl tedy typickým Židem, který proměnil hlubokou nenávist v něco kreativního a pomstychtivého. Židé, jakožto nejvyšší misantropové, se tak stávají „nejlepšími“ nenávistníky v dějinách lidstva. Stejná myšlenka se opakuje, mimochodem, v knize Radostná věda (1882), v níž Nietzsche sarkasticky poznamenává, že Židé jsou skutečně „vyvoleným“ národem, právě proto, že „měli hlubší pohrdání lidmi v sobě samých než kterýkoli jiný národ“ (sekce 136).

V osobním záznamu z roku 1885 byl konkrétnější. „Mezi nebezpečí židovské duše,“ napsal, „patří zaprvé skutečnost, že se snaží získat oporu parazitickým způsobem.“ Zadruhé, „umí se ‚přizpůsobit‘, jak říkají vědci.“ Židé se stali „rozenými herci, jako chobotnice Theognise, které přebírají barvu skály, ke které se přichytí“.[111] Výsledkem je, že „ani ten nejčestnější židovský správce peněz nedokáže odolat tomu, aby chladnokrevně nenatáhl prsty po malicherných a podvodných ziscích“.[112] Nietzsche tak vyjadřuje obavy z židovské tendence k přetvářce a lži; co jsou koneckonců „herci“ jiného než zkušení lháři? Podle jeho názoru je Žid chameleonovitý parazit, chobotnice s

[111] Theognis byl starověký řecký básník, který žil kolem roku 550 př. n. l. a který poukázal na schopnost chobotnice (v němčině polyp) měnit barvu tak, aby splynula s okolím. Zajímavé je, že Hitler také označoval Židy jako „polypové“ nebo chobotnice; viz Mein Kampf, sv. 2 (13.11).
[112] NF-1885,36[43].

mnoha chapadly, která nevynechá žádnou příležitost k nepoctivému zisku.

V roce 1886 Nietzsche viděl, že židovstvo je na pokraji ovládnutí evropské kultury: „Že Židé, kdyby chtěli... mohli mít i nyní převahu, ba doslova nadvládu nad Evropou, to je jisté“ (Mimo dobro a zlo, oddíl 251). Ještě důležitější však bylo, že byl nyní připraven předložit podrobnosti svého popisu ponižující, židovskou inspirací ovlivněné křesťanské „morálky otroků“, která nakonec porazí ctnostnou řecko-římskou „panskou morálku“:

> Židé přinesli zázračný čin převrácení hodnot, díky kterému život na zemi získal na několik tisíciletí novou a nebezpečnou přitažlivost. Jejich proroci byli první, kdo použili slovo „svět“ jako výraz pohrdání. Toto převrácení hodnot tvoří význam židovského národa: oni znamenají začátek povstání otroků v morálce. (oddíl 195)

„Převrácení“ – nahrazení ušlechtilých římských hodnot nízkou a ponižující křesťanskou morálkou – bylo pozoruhodným úspěchem a skutečným návodem pro jakékoli budoucí převrácení morálky.

V roce 1887 Nietzsche napsal doplňující kapitolu ke své dřívější knize Radostná věda. Zde sarkasticky a negativně komentuje židovský sklon k nevyzpytatelnosti, proměnlivosti a podvodu:

> Pokud jde o Židy, národ, který ovládá umění přizpůsobivosti par excellence, [moje argumentace] okamžitě naznačuje, že je lze vnímat prakticky jako

světově historické zařízení pro produkci herců, jako skutečnou líheň herců. A je opravdu na čase se zeptat: Který dobrý herec dnes není Žid? Žid jako rozený literát, jako skutečný pán evropského tisku, uplatňuje svou moc také díky svým divadelním schopnostem; literát je totiž v podstatě herec: hraje „odborníka“, „specialistu“. (oddíl 361)

Větší dopad měla řada postřehů v jeho hlavním díle Genealogie morálky (1887). Zde jsou Židé a jejich morálka terčem ostré kritiky – nikoli kvůli jejich schopnosti dosáhnout úspěchu, ale kvůli tomu, čím ve své podstatě jsou:

Už jste asi uhodli, jak snadno se kněžský [tj. židovský] způsob hodnocení může oddělit od rytířsko-aristokratického a poté se dále vyvíjet do svého opaku. ... Rytířsko-aristokratické hodnotové soudy vycházejí ze silné fyzičnosti, rozkvetlé, bohaté, až přetékající zdraví, spolu s věcmi, které jsou nezbytné k udržení těchto kvalit – válka, dobrodružství, lov, tanec, válečné hry a obecně vše, co zahrnuje silnou, svobodnou a radostnou činnost... Jak je dobře známo, kněží jsou nejhoršími nepřáteli – ale proč? Protože jsou nejbezmocnější. Z jejich bezmocnosti roste mezi nimi nenávist do něčeho obrovského a děsivého, až k nejduchovnějším a nejjedovatějším projevům. Skutečně velcí nenávistníci ve světových dějinách byli vždy kněží...

Zamysleme se krátce nad nejvýraznějším příkladem. Vše, co bylo na zemi učiněno proti „ušlechtilým“, „mocným“, „pánům“ a „vládcům“, není v porovnání s tím, co proti nim

učinili Židé, hodno zmínky: Židé, tento kněžský národ, který věděl, jak dosáhnout konečného uspokojení od svých nepřátel a dobyvatelů prostřednictvím radikální transformace jejich hodnot, tedy prostřednictvím nejduchovnějšího aktu pomsty. To bylo vhodné pouze pro kněžský národ s nejhlouběji potlačenou kněžskou touhou po pomstě. V opozici k aristokratickým hodnotovým rovnicím (dobrý = vznešený = mocný = krásný = šťastný = milovaný Bohem) se Židé s úctyhodnou důsledností odvážili obrátit věci naruby a držet se toho zuby nejhlubší nenávisti (nenávisti bezmocných), tedy „jen ti, kteří trpí, jsou dobří; chudí, bezmocní, nízcí jsou jediní dobří lidé; trpící, potřební, nemocní, ošklivi jsou také jediní zbožní lidé; pouze oni jsou požehnáni Bohem; pouze pro ně existuje spása...“

V souvislosti s touto obrovskou a nesmírně katastrofální iniciativou, kterou Židé zahájili touto nejzákladnější ze všech válečných deklarací, si vzpomínám na větu, kterou jsem napsal jindy – totiž že u Židů začíná morální povstání otroků... (I, oddíl 7)

„Jisté je,“ dodává, že pod znamením křesťanství „Izrael se svou mstivostí a přehodnocením všech hodnot dosud znovu a znovu triumfoval nad všemi ostatními ideály, nad všemi ušlechtilejšími ideály.“ Situaci shrnuje stručně:

Dvě protichůdné hodnoty „dobro a zlo“ vedou na zemi již tisíce let strašlivou bitvu. ... Symbolem této bitvy, zapsaným písmem, které zůstalo čitelné po celou dobu lidské historie až do současnosti, je „Řím proti Judeji,

> Judea proti Římu“. Dosud neexistovala žádná událost větší než tato válka, tato otázka, tento rozpor mezi smrtelnými nepřáteli. Řím považoval Židy za něco, co je v rozporu s přírodou samotnou, za jejich monstrózní protiklad. V Římě byli Židé považováni za „vinné z nenávisti vůči celému lidskému pokolení“.[113] A tento názor byl správný, do té míry, že máme právo spojovat zdraví a budoucnost lidského pokolení s bezpodmínečnou vládou aristokratických hodnot, římských hodnot. (I, oddíl 16)

Poté se Nietzsche v zápisu do svého deníku ze stejného roku opět zabývá židovskou dvojí tváří. Pokud je něco jisté, říká, pak to, že Židé jsou v jistém smyslu hluboce nedůvěryhodní:

> Lidé nejnižšího původu, částečně lůza, vyvrženci nejen z dobré, ale i ze slušné společnosti, vychovaní daleko od jakéhokoli náznaku kultury, bez disciplíny, bez znalostí, bez sebemenšího podezření, že v duchovních záležitostech existuje něco jako svědomí; jednoduše řečeno – Židé: s instinktivní schopností vytvářet si prospěch, prostředky k svádění z každé pověrčivé domněnky... Když Židé vystupují jako samotná nevinnost, pak je nebezpečí velké. (Vůle k moci, oddíl 199)

A ve skutečnosti nikdy nepřekročili svou historickou roli jako rozvraceči společnosti a kultury. Jak píše Nietzsche v jednom ze svých posledních děl, Antikrist (1888):

[113] Nietzsche zde cituje Tacita; připomeňme diskusi v kapitole 2.

> Židé jsou nejkatastrofálnějším národem světových dějin. Židovský národ se přidal na stranu všech dekadentních instinktů, protože v nich vycítil sílu, pomocí níž lze zvítězit nad „světem“. Židé mají životní zájem na tom, aby lidstvo onemocnělo a aby se pojmy „dobro“ a „zlo“, „pravda“ a „lež“ obrátily v smrtelně nebezpečném a svět hanobícím smyslu. (oddíl 24)

Následující část pojednává o židovských kněžích a jejich „zázraku falzifikace“, který vyústil ve vznik Bible. Kněz „je parazitický typ člověka, který prosperuje pouze na úkor všech zdravých forem života“. Kněz se vměšuje do všech důležitých životních událostí – narození, smrti, sňatku – pouze proto, aby je otrávil: „svatý parazit se objevuje, aby je denaturoval“. „Stručně řečeno,“ dodává Nietzsche, „vše, co má samo o sobě hodnotu, se stává zcela bezcenným, protihodnotným, díky parazitismu kněze.“

V rukou židovských kněží – především Pavla – se křesťanství stává radikálně zfalšovaným: lží spáchanou proti pohanským masám za účelem šíření nízké „morálky otroků“, čímž se podkopává místní základna Římské říše:

> V křesťanství dosahuje celé židovství, několik století staré židovské přípravné vzdělání a techniky nejzávažnějšího druhu, svého konečného mistrovství jako umění lhát svatým způsobem. Křesťan, ultima ratio lži, je opět Žid – dokonce třikrát Žid. (oddíl 44)

Pavel a jeho židovští soukmenovci se snažili zničit moc Říma prostřednictvím zhoubné, zjevně falešné ideologie, která

ničí život. Křesťané, kteří přijímají tuto ideologii, podvědomě podkopávají Říši. V tomto smyslu může Nietzsche napsat, že „křesťan není nic jiného než anarchistický Žid“.

Ve stejném díle se dvakrát zmiňuje starověký foetor Judaicus. Na začátku oddílu 46 Nietzsche srovnává původní (židovské) křesťany se současnými polskými Židy: „Oba nevoní dobře.“ A v oddílu 56 odmítá židovské kořeny křesťanství jako „zapáchající Judain rabinismu a pověr“.[114]

A konečně pozdní dopis z 31. května 1888 jeho příteli Heinrichu Koselitzovi, v němž Nietzsche srovnává Židy s hinduistickými „čandalami“ – nedotknutelnými:

> Židé se jeví jako rasa čandalů, která se od svých pánů naučila principy, podle nichž se kněžská kasta stává pánem a lid je organizován... Středověká organizace se jeví jako podivný a váhavý pokus o znovuzískání představ, na nichž spočívala starověká indicko-árijská společnost – ale s pesimistickými hodnotami, které mají svůj původ v půdě rasové dekadence. – Židé se jeví jako pouzí „prostředníci“ – nic nevynalezli. (BVN-1888,1041)

Tato závěrečná věta připomíná starověké stížnosti na to, že Židé nepřispívají společnosti ničím novým ani kreativním.

[114] „Judain“ je uměle vytvořené slovo odkazující na judaismus chápán jako jed.

ČÁST TŘETÍ: SOUČASNÉ NÁZORY

KAPITOLA 7: VSTUP DO 20. STOLETÍ

„Někdo by se mohl zeptat: Proč jsou na světě Židé? To by bylo stejné, jako se ptát: Proč jsou na světě mandelinky? Příroda se řídí zákonem boje. Paraziti tu budou vždycky...“

J. Goebbels (2019: 216)

Na konci 19. století bylo všem zřejmé, jak velký je židovský majetek a moc. V roce 1885 napsal francouzský novinář Edouard Drumont rozsáhlou a relativně vlivnou knihu s názvem Židovská Francie. V ní učinil šokující tvrzení, že „Židé vlastní polovinu kapitálu na světě“.[115] S ohledem na Francii poznamenává, že celkové bohatství této země činí přibližně 150 miliard franků, „z čehož Židé vlastní nejméně 80 miliard“ – tedy o něco více než polovinu.[116]

Je neuvěřitelné, že tento odhad nemusí být daleko od pravdy. V dnešních Spojených státech tvoří Židé nejméně pět z deseti nejbohatších Američanů a nejméně 27 z 50 nejbohatších – s celkovým bohatstvím kolem 635 miliard dolarů. Mezi nejlépe vydělávajícími generálními řediteli je nejméně 19 z 35 nejlepších (54 %) Židů.[117] A z téměř 600 miliardářů v Americe „téměř polovina jsou Židé“ (Ginsberg 1993: 1). Pokud tento poměr platí pro celou hierarchii bohatství – a není důvod se domnívat, že by tomu tak nebylo – pak Židé mohou ovládat přibližně polovinu celkového osobního bohatství Spojených

[115] V Mendes-Flohr a Reinharz (2011: 315).
[116] Drumont dodává, že „židovské bohatství… je v podstatě parazitické a lichvářské“, protože je výsledkem „spekulací a podvodů“.
[117] Jak uvádí deník New York Times (25. května 2018).

států, které se v současné době odhaduje na 100 bilionů dolarů. Je to jistě překvapivá situace.

Těsně před přelomem století se do Německa natrvalo přestěhoval Angličan jménem Houston Chamberlain, který se stal jeho horlivým obhájcem. V roce 1899 vydal průkopnickou knihu Foundations of the 19th Century – dílo oslavující německý nacionalismus a kulturní a rasovou výjimečnost. Tato kniha měla hluboký vliv na intelektuály po celé Evropě, zejména na mladé zakladatele nacistické strany: Hitlera, Josepha Goebbelse a Alfreda Rosenberga.

Chamberlain svou knihu zahajuje pohledem na historické principy:

> Pokud se zamyslíme nad vnější historií izraelského národa, na první pohled nám jistě nenabízí nic přitažlivého;... veškerá podlost, jíž jsou lidé schopni, se zdá být soustředěna v tomto jednom malém národu;... z jejich historie na nás zírá usmívající se maska neřesti v odhalené nahotě. (1968: 10)

Později poznamenává, že „dnes žijeme v ‚židovském věku'" (329) – což je pro Evropany naprosto cizí doba. „Tento cizí národ, navždy cizí, protože je nerozlučně spjat s cizím zákonem, který je nepřátelský vůči všem ostatním národům – tento cizí národ se stal nepřiměřeně důležitou a v mnoha oblastech dokonce dominantní součástí našeho života." O století dříve filozof Herder odsoudil ty, kteří se stali „dobrovolnými otroky židovského lichvářství"; ale dnes, říká Chamberlain, „mohl by totéž říci o zdaleka největší části

civilizovaného světa. Prakticky všechny oblasti našeho života se staly více či méně dobrovolnými otroky Židů.“

Je pošetilé hovořit pouze o židovském náboženství. Ve skutečnosti se jedná o národ, jeden jediný lid:

> Židovská nomokracie (tj. vláda zákona) sjednocuje Židy, bez ohledu na to, jak jsou rozptýleni po všech zemích světa, do pevného, jednotného a absolutně politického organismu, v němž společenství krve svědčí o společné minulosti a dává záruku společné budoucnosti. Tato národní idea vrcholí v neotřesitelné důvěře v univerzální říši Židů. (334)

Konečná vina za židovské uzurpování Evropy nepatří jim, ale vládnoucí elitě, která se vědomě kompromitovala kvůli penězům. Odpovědnost leží na „těch Evropanech, kteří vždy, z nejnižších pohnutek, podporovali, chránili a pěstovali rozkladnou činnost Židů – a to jsou především knížata a šlechta...: knížata, protože potřebují peníze na své války, šlechta, protože žije extravagantně“ (347). A přesto i tato židovská hrozba jednou skončí, naznačuje Chamberlain. „S jistotou pomine, jako vše, co vyrostlo“ (353).

To nás přivádí k nacistické éře. Samozřejmě je toho mnohem více, než se vejde do jedné knihy, ale stojí za to zmínit několik poznámek nejvýznamnějších členů strany – počínaje Hitlerem. Narodil se v roce 1889 v malém rakouském městečku, v 18 letech se přestěhoval do Vídně, aby studoval umění, a tam se setkal s převládající židovskou koncentrací – vzpomeňme na výše uvedené citáty Mullera a Lindemanna.

Jako vyznamenaný voják z první světové války začal nenávidět těžké podmínky, které byly poraženému Německu uloženy. V roce 1919, ve věku 30 let, vstoupil Hitler poprvé do politiky a připojil se k Německé dělnické straně (DAP). Právě v této době byl požádán o vyjádření svého postoje k Židům. Odpověděl dopisem Adolfu Gemlichovi, v dokumentu obecně známém jako Hitlerův „první dopis o Židech“. Část z něj zní:[118]

> Pokud hrozba, kterou židovstvo představuje pro náš národ, vyvolala nepopiratelné nepřátelství ze strany velké části našeho národa, příčinu tohoto nepřátelství je třeba hledat v jasném uznání, že židovstvo jako takové má záměrně nebo nevědomky škodlivý vliv na náš národ, ale především v osobních vztazích, ve špatném dojmu, který Židé jako jednotlivci vyvolávají. V důsledku toho antisemitismus až příliš snadno nabývá čistě emocionálního charakteru. To však není správná reakce. Antisemitismus jako politické hnutí nesmí a nemůže být formován emocionálními faktory, ale pouze rozpoznáním skutečností.
>
> Za prvé, Židé jsou bezpochyby rasa, nikoli náboženská komunita. Díky tisíciletému příbuzenské plemenitbě, často ve velmi malých kruzích, si Židé dokázali zachovat svou rasu a rasové charakteristiky mnohem úspěšněji než většina početných národů, mezi nimiž žili. Výsledkem je, že mezi námi žije cizí, neněmecká rasa, která není ochotna a ani schopna zbavit se svých rasových charakteristik, svých zvláštních pocitů, myšlenek a ambicí, a přesto

[118] Viz Hitler (2019: 102–104).

požívá stejných politických práv jako my sami. A protože i city Židů se omezují na čistě materiální sféru, jejich myšlenky a ambice jsou tímto omezením ještě silněji svázány. Jejich tanec kolem zlatého telete se stává nemilosrdným bojem o všechny statky, o nichž hluboko v nitru cítíme, že nejsou nejvyššími a jedinými, o které stojí za to na této zemi usilovat. ...

To vše vede k duševnímu postoji a touze po penězích a moci je chránit, které umožňují Židům být tak bezohlední ve výběru prostředků a tak nemilosrdní v jejich použití k dosažení vlastních cílů. Jeho mocí je moc peněz, která se v jeho rukou bez námahy a donekonečna znásobuje prostřednictvím úroků a pomocí níž uvaluje na národ jho, které je o to zhoubnější, že jeho lesk zakrývá jeho tragické důsledky. Vše, co vede lidi k usilování o vyšší cíle, ať už je to náboženství, socialismus nebo demokracie, je pro Žida pouze prostředkem k dosažení cíle, způsobem, jak uspokojit svou chamtivost a žízeň po moci. Výsledkem jeho díla je rasová tuberkulóza národa. Racionální antisemitismus musí vést k systematickému a legálnímu boji proti privilegiím, které Židé požívají oproti ostatním cizincům žijícím mezi námi (cizinecké zákony), a k jejich vyloučení. Jeho konečným cílem však musí být úplné vyloučení všech Židů z našeho prostředí.

Tento dopis je pozoruhodný svým relativně umírněným a racionálním tónem, souladností s předchozími kritikami a nekompromisním postojem. Odkaz na „tuberkulózu“ připomíná starověké biologické obrazy Římanů, jak již bylo

zmíněno dříve; zjevně se nejednalo o Hitlerův výmysl. Za zmínku stojí také poslední věta, která naznačuje touhu zbavit Německo Židů, spíše než je přímo potrestat nebo zabít. To byl ve skutečnosti konzistentní postoj Hitlera i během válečných let, kdy i jeho nejtvrdší jazyk – používající termíny jako Vernichtung a Ausrotten – odkazoval na vystěhování a vyloučení, nikoli na masové vraždění.

Většina Hitlerových zaznamenaných výroků o Židech pochází ze dvou zdrojů: z jeho projevů a z knihy Mein Kampf. Z desítek projevů, které pronesl během 23 let, většina obsahovala alespoň letmou zmínku o Judenfrage – která se nyní stala otázkou nikoli emancipace Židů, jak tomu bylo původně, ale toho, jak osvobodit německou společnost od jejich vlivu.

Ačkoli jsou projevy velmi důležité, jedná se především o rétorické prostředky určené k ovlivňování názorů, rozdmýchávání vášní nebo předávání určitých sdělení či dojmů. Jako měřítko uváženého názoru jsou méně užitečné. Mein Kampf je tedy naším nejlepším zdrojem a kniha je skutečně plná ostrých, ale pronikavých komentářů o Židech. Téměř všech 27 kapitol ve dvou svazcích obsahuje několik odkazů.[119] Reprezentativní pasáž pochází z konce kapitoly 4, svazek 1 (oddíl 4.12):

> Stát je společenství živých bytostí, které mají podobnou fyzickou a duchovní povahu. Je organizován za účelem zajištění zachování svého druhu a pomoci při naplňování

[119] Zvláště silný důraz je kladen v kapitolách 2 a 11 svazku 1 a v kapitolách 10 a 13 svazku 2.

cílů, které mu byly přiděleny Prozřetelností. ... Lidé, kteří se dokážou vplížit do lidského politického tělesa a jako paraziti nutí ostatní pracovat pro ně, mohou vytvořit stát, aniž by vlastnili nějaké konkrétní území. To platí zejména pro ten parazitický národ, který dnes více než kdy jindy vykořisťuje poctivou část lidstva: Židy.

Židovský stát nikdy nebyl prostorově ohraničen. Rozprostírá se po celém světě, bez jakýchkoli hranic, a vždy byl tvořen pouze jednou rasou. Proto Židé vždy tvořili stát ve státě. Jedním z nejgeniálnějších triků, jaké kdy byly vymyšleny, bylo nechat tento stát plout pod vlajkou „náboženství“, čímž si zajistil náboženskou toleranci, kterou Árijci vždy rádi poskytují. Ale mojžíšské náboženství není ve skutečnosti nic jiného než doktrína zachování židovské rasy. Zahrnuje proto všechny oblasti sociologických, politických a ekonomických znalostí, které mají nějaký vliv na tuto funkci. (Hitler 2018: 173-174)

Nejde o bezduché tirády, ale o poměrně rozumné a erudované hodnocení, zejména od člověka bez formálního akademického vzdělání. A pak zvažte tuto pasáž o Marxovi z druhého svazku:

Mezinárodní marxismus není nic jiného než aplikace již existujícího světového názoru Židem Karlem Marxem na konkrétní politické vyznání. Bez základů této široce rozšířené infekce by úžasný úspěch této doktríny nebyl možný. Ve skutečnosti byl Karl Marx jedním z milionů lidí, kteří v pomalu se rozpadajícím světě využili svého

bystrého vhledu k odhalení základních jedů; poté je s dovedností čaroděje extrahoval a koncentroval do řešení, které by vedlo k rychlé destrukci nezávislých národů této země. A to vše bylo učiněno ve službách jeho rasy.

Marxistická doktrína je koncentrovaným extraktem mentality, která je základem současného obecně přijímaného světonázoru. Jen z tohoto důvodu je nemyslitelné a dokonce směšné si myslet, že náš takzvaný buržoazní svět může nabídnout nějaký účinný odpor. Tento buržoazní svět je nakažen všemi těmi samými jedy a jeho obecný světonázor se od marxismu liší pouze mírou a osobou, která jej zastává. Buržoazní svět je marxistický, ale věří v možnost vlády určité skupiny lidí (buržoazie), zatímco marxismus sám systematicky usiluje o to, aby svět padl do rukou Židů. (sv. 2, oddíl 1.6, str. 22)

Nebo tento krátký úryvek o degradujícím vlivu Židů na kulturu:

Destruktivní účinky činnosti Židů v jiných národních orgánech lze v zásadě připsat jejich vytrvalým snahám o podkopávání významu osobnosti v hostitelských národech a nahrazování ji masou. Konstruktivní princip árijského lidstva je tak nahrazen destruktivním principem Židů. Stávají se „kvasem rozkladu“ mezi národy a rasami a v širším smyslu rozkladateli lidské kultury.[120] (sv. 2, oddíl 4.2, str. 84)

[120] Výraz „kvas rozkladu“ – označující činitel sociálního a kulturního úpadku nebo rozpadu – byl Hitlerovým oblíbeným. Jedná se o parafrázi sto let starého výroku

O Hitlerových názorech by se dalo říci ještě mnohem více, ale prostorové omezení nám zde neumožňuje další rozvedení.[121]

Intelektuální kritika Rosenberga a Goebbelse

Vzdělanější komentáře pocházely od nacistické inteligence, Alfreda Rosenberga a Josepha Goebbelse. Rosenberg získal v roce 1917 doktorát z inženýrství a na počátku roku 1919 vstoupil do DAP. Brzy poté začal psát o nacistické ideologii a nakonec vydal přes 20 knih a několik dalších sbírek esejí a projevů. Z dnešního hlediska výzkumu je okamžitě zarážející skutečnost, že anglické překlady jeho spisů téměř neexistují. Přeložena byla pouze jedna celá kniha – jeho monumentální dílo Mýtus dvacátého století – a to pouze renegátským nakladatelstvím Noontide Press.[122] Pouze jedna akademická anglická kniha – Alfred Rosenberg: Selected Writings (1970) – obsahuje významnější počet výňatků. Dokonce i na internetu je v angličtině k dispozici velmi málo informací. Zdá se, že existuje společné úsilí omezit šíření jeho myšlenek.

---

významného německého historika Theodora Mommsena. Ve své knize Dějiny Říma (1854) Mommsen napsal: „I ve starověkém světě bylo židovství účinným kvasem kosmopolitismu a národního rozkladu...“ (Auch in der alten Welt war das Judenthum ein wirksames Fer ment des Kosmopolitismus und der nationalen Decomposition… ; sv. 3, s. 550). V anglickém překladu: The History of Rome (1871; Dickson, překlad), sv. 4, s. 643.

[121] Úplný přehled Hitlerových výroků o Židech najdete v knize Hitler on the Jews (2019; T. Dalton, ed.).

[122] Kniha je již vyprodaná a dnes je velmi těžké ji sehnat. Nakladatelství Noontide vydalo také související svazek The Philosophy of Alfred Rosenberg (1990; překlad J. Whisker). Nakladatelství Historical Review Press ve Velké Británii vydalo krátký svazek Alfred Rosenberg: Political Essays (2004; překlad A. Jacobs).

Selected Writings obsahuje jednu kapitolu, „The Enemy“ (Nepřítel), převzatou z vydání Die Spur des Juden im Wandel der Zeiten z roku 1937, kterou editor popisuje jako „nejkomplexnější a nejpodrobnější útok na židovství“ (1970: 199) – i když by to z citovaných mírných pasáží nikdo nečekal. O Židech Rosenberg vysvětluje, že „lichva a podvody byly od nepaměti na denním pořádku“ (177). V celé historii se setkáváme s tímto faktem: „obyvatelé všech zemí, v nichž se Židé vyskytují v hojném počtu, jsou přesyceni obviněními z podvodného obchodování Židů a jejich nesnesitelné lichvy“. Všechny nádherné morální příkazy Starého zákona jsou určeny pouze Židům; Talmud ve skutečnosti nařizuje neetické zacházení s nežidy. Rosenberg dokonce na několika místech cituje Talmud, včetně následujícího: „Kanaán naučil své syny pěti věcem: milovat jeden druhého, milovat krádež, milovat rozklad, nenávidět svého pána a nikdy neříkat pravdu“ (184). Nakonec, jak říká, za současnou situaci mohou nejen Židé, ale i Němci:

> Kdyby byl německý charakter ponechán sám sobě, dosáhl by rovnováhy. To však bylo znemožněno silným vlivem Židů v tisku, divadle, obchodu a vědě. My sami jsme se provinili – neměli jsme Židy emancipovat, ale měli jsme pro ně vytvořit nepřekonatelné výjimečné zákony, jak marně požadovali Goethe, Fichte a Herder. Nechá se snad jed volně šířit, aniž by byl pod dohledem, nebo se mu přiznává stejná hodnota jako lékům? Spíše se s ním zachází s velkou opatrností. (188–189)

V knize Der Mythus des 20. Jahrhunderts (Mýtus dvacátého století) najdeme ještě ostřejší poznámky. Židé vytvořili světovou mytologii, mýtus, „který vycházel z židovského parazitického snu o světové nadvládě“ (1982: 286). Jejich „černá magie politiky a obchodu“ a „impulzivní touha po zisku zlata“ sloužily jako nástroje k napadání a vysávání cizích národů a kultur:

> Kdykoli se v těle národa otevře jakákoli rána, židovský démon se vždy zakousne do infikované části a jako parazit využívá slabých chvil velkých národů tohoto světa. Jeho mentalita nespočívá v tom, aby bojoval jako hrdina za osvícenou, konstruktivní vládu, ale aby učinil svět „závazným pro finanční zájmy“. To je směr tohoto silného parazita: nebojovat, ale plížit se; nesloužit hodnotám, ale znehodnocovat je – to jsou věci, které tvoří jeho zákon, podle kterého se řídí a kterému nemůže uniknout, dokud existuje.

Židovský parazitismus je podle Rosenberga „biologický fakt“, který se neliší od jiných parazitů v přírodě. Židé nejsou rasou, ale anti-rasou, která „proniká do společnosti skrze otevřené rány“ a poté „živí se rasovou a tvůrčí silou [lidí] až do jejich úpadku“ (287). Tam, kde existují jiní sociální paraziti, jsou přitahováni k Židům – jako když „spodina Egypta opustila zemi faraonů spolu s Hebrejci“. Židovský „démon věčného odmítání“ prosazuje pouze „beztvarý anarchismus“, který slouží jeho věci. „Světová naděje ‚vyvolených‘ tedy spočívá v tom, že se živí ze všech národů jako sající parazit. ... Starověký mýtus o vyvoleném národě zplodil nový typ parazitismu s

pomocí moderní technologie a myšlenky jedné světové civilizace, která se stala bezduchou“ (289).

Goebbels získal v roce 1921 doktorát z historie a filologie a o tři roky později vstoupil do nacistické strany. Svým učeným vystupováním a bystrou myslí okamžitě zapůsobil nejen na Hitlera, ale i na ostatní. Americký diplomat v Německu Hugh Wilson označil Goebbelse za „muže vysoké inteligence“ a považoval ho za podnětného společníka.[123] Goebbels si více než 20 let vedl téměř denní deník, jehož kompletní kopie byla objevena až v polovině 90. let. Poskytuje bezprecedentní vhled do fungování nacistického Německa, a především do nacistického postoje vůči Židům. Následuje několik zajímavých úryvků.[124]

Jeho nejranější zmínky o Judenfrage pocházejí z prvního roku záznamů (1924), ale trvalo ještě asi 10 let, než Goebbels začal diskutovat o vážných opatřeních proti Židům. Na konci 30. let se nacistické vedení stále více obávalo amerického zapojení a motivace Ameriky k agitování proti Německu. Roosevelt a jeho poradci byli označeni za zdroj problému: „Roosevelt je náš nepřítel. Je obklopen Židy.“[125] A o dva měsíce později: „Roosevelt proti nám vystupuje stále ostřeji. Je zcela v rukou Židů. Židovský otrok, možná dokonce židovského

[123] Wilson (1940: 191). Wilson dodal: „Mezi vedoucími představiteli nacistické strany není nikdo, kdo by… byl tak schopný vysvětlovat nacistickou doktrínu nebo tak kompetentní jednat se zahraničními partnery na jejich vlastní půdě“ (s. 292).
[124] Úplný popis najdete v knize Goebbels (2019). Následující citáty jsou převzaty z této knihy.
[125] Zápis ze dne 17. září 1938.

původu.“[126] Goebbels nakonec dospěl k názoru, že Amerika je ztracený případ: „USA zveřejnily statistiky, podle nichž žije ve Spojených státech 5 000 000 ortodoxních Židů. Spojené státy lze rozhodně označit za židovský stát první třídy.“[127]

Z válečných let pochází řada poučných komentářů:

- „Židovská otázka bude pravděpodobně nejtěžší k vyřešení. Tito Židé již nejsou lidské bytosti. [Jsou to] šelmy vybavené chladným intelektem, proti kterým je třeba bojovat.“[128]
- „Židovská otázka se v hlavním městě opět stala obzvláště palčivou. V současné době v Berlíně žije 70 000 Židů, z nichž 30 000 ani nepracuje; ostatní žijí jako paraziti z práce hostitelského národa. To je nesnesitelná situace. ... Považuji také za nutné, aby Židé dostali odznak [žlutou Davidovu hvězdu]. Jsou aktivní ve veřejném životě jako defétisté a kazitelé nálady. Je proto nezbytné, aby byli rozpoznáni jako Židé.“[129]
- „Židovstvo je mezi civilizovanými národy cizím prvkem a jeho činnost v posledních třech desetiletích byla tak zničující, že reakce lidí je pochopitelná – dalo by se dokonce říci, že jde o přirozenou nutnost.“[130]

[126] Zápis ze dne 27. listopadu 1938.
[127] Zápis ze dne 17. dubna 1943.
[128] Zápis ze dne 7. října 1939.
[129] Zápis ze dne 12. srpna 1941.
[130] Zápis ze dne 19. srpna 1941.

- „Brzy ráno letíme do Vilniusu [Litva]. ... Tisíce [Židů] byly zastřeleny a i teď jich jsou stovky další. Nyní jsou všichni shromážděni ve svých ghettech. Při krátké jízdě ghettem je pohled děsivý. Židé tu dřepí v řadách, jsou odpudiví, nelze se na ně dívat, natož se jich dotýkat. ... Ještě před deseti lety bych si ani ve snu nepředstavil, že se něco takového může znovu stát. V ulicích se potulují strašlivé postavy, které bych v noci nechtěl potkat. Židé jsou vši civilizovaného člověka.“[131]
- „Utrpení ruského národa pod bolševismem je nepopsatelné. Tento židovský terorismus musí být vymýcen, i s kořeny, z celé Evropy. To je náš historický úkol. Světové židovstvo utrpí velkou katastrofu současně s bolševismem. Vůdce opět vyjádřil své odhodlání nemilosrdně vyhnat Židy z Evropy. Nesmí se v tom projevovat žádná přecitlivělá sentimentalita. Židé si zasloužili katastrofu, která je nyní postihla. … Tím prokážeme neocenitelnou službu lidstvu, které bylo po tisíce let Židy trýzněno.“[132]

Britové byli také silně ovlivněni židovskými penězi a zejména Churchill se snažil vyhovět – což Goebbelsovi neuniklo: „Churchill se otevřeně staví na stranu Židů. Je dokonalým služebníkem Židů.“[133] Na druhé straně Atlantiku

[131] Zápis ze dne 2. listopadu 1941.
[132] Zápis ze dne 15. února 1942.
[133] Zápis ze dne 17. listopadu 1941.

židovsko-americká média pracovala na plné obrátky, aby vtáhla Ameriku do války. Nacisté situaci pozorně sledovali:

> Dostal jsem některé statistické údaje o podílu Židů v americkém rozhlase, filmu a tisku. Procento je opravdu děsivé. Židé ovládají 100 % filmového průmyslu a 90 až 95 % tisku a rozhlasu. Tyto skutečnosti vysvětlují závratnou a bouřlivou válku druhé strany. Židé nejsou tak chytří, jak by si rádi mysleli. Pokud jsou v nebezpečí, stávají se těmi nejhloupějšími ďábly. Kamkoli se podíváte, v pozadí stojí manipulující mezinárodní židovstvo. Prokážeme lidstvu velkou službu, pokud je trvale odstraníme z veřejného života a umístíme je do karantény.[134]

Všimněte si opakovaného důrazu na „vyčištění“, „odstranění“, „karanténu“ atd. – a žádná zmínka o masovém vraždění, plynových komorách atd. Není to kvůli selektivní úpravě; nikde v Goebbelsově rozsáhlém deníku se o takových akcích nemluví.

Nebylo mu cizí ani občasné suché humorné poznámky. 18. prosince 1942 napsal: „Židé v Jeruzalémě uspořádali hlučné demonstrace na protest proti nám. Drželi půst. U Zdi nářků vyvolávali starozákonní židovskou kletbu proti Vůdci, Göringovi, Himmlerovi a mně. Zatím jsem nezaznamenal žádné účinky.“ Stejný zápis obsahoval komentář k neochotě Švédska přijmout židovské uprchlíky: „Švédové pokrytecky protestují proti našemu zacházení s polskými Židy, ale v

[134] Zápis ze dne 24. dubna 1942.

žádném případě nejsou ochotni je přijmout do své země. ... Bylo by pravděpodobně dobré, kdyby Švédové přijali několik tisíc takových Židů do své země. To by jim dalo praktickou lekci o židovské otázce.“[135]

18. února 1943 pronesl Goebbels v Berlíně významný veřejný projev s oficiálním názvem „Národe povstaň“, známý také jako projev o „totální válce“. Obsahoval tato výrazná slova o židovské otázce:

> Cílem bolševismu je židovská světová revoluce. Chtějí přivést chaos do Říše a Evropy a využít výslednou beznaděj a zoufalství k nastolení své mezinárodní, bolševicky skryté kapitalistické tyranie. Německý národ se tomuto nebezpečí nehodlá podrobit. Za blížícími se sovětskými divizemi vidíme židovské likvidační komanda a za nimi teror, přízrak masového hladomoru a úplné anarchie. Mezinárodní židovstvo je ďábelským kvasem rozkladu, který nachází cynické uspokojení v tom, že uvrhne svět do nejhlubšího chaosu a zničí starobylé kultury, na jejichž budování se nijak nepodílelo.
>
> Jsme si také vědomi své historické odpovědnosti. Dva tisíce let západní civilizace jsou v ohrožení. Toto nebezpečí nelze přecenit. Je příznačné, že když se to nazve pravým jménem, mezinárodní židovstvo po celém světě hlasitě protestuje. V Evropě to zašlo tak daleko, že

[135] Všimněte si, že Goebbels je nakloněn spíše deportaci Židů než jejich zabíjení – a to v době, kdy údajný proces vyhlazování měl vrcholit.

nebezpečí nelze nazvat nebezpečím, pokud je způsobeno Židy.

Židovstvo tak hluboce infikovalo anglosaské státy, jak duchovně, tak politicky, že již nejsou schopny vidět nebezpečí. Skrývá se jako bolševismus v Sovětském svazu a jako plutokratický kapitalismus v anglosaských státech. Židovská rasa je expertem na mimikry. Uspávají své hostitelské národy a paralyzují jejich obranné schopnosti. Náš vhled do této záležitosti nás vedl k brzkému poznání, že spolupráce mezi mezinárodní plutokracií a mezinárodním bolševismem není rozporem, ale spíše známkou hlubokých společných rysů. Ruka pseudocivilizovaného židovstva západní Evropy potřásá rukou židovstva východních ghett nad Německem. Evropa je ve smrtelném nebezpečí. …

Nebezpečí je bezprostřední. Ochromení západoevropských demokracií tváří v tvář nejzávažnější hrozbě je děsivé. Mezinárodní židovstvo dělá vše pro to, aby takové ochromení podpořilo. Během našeho boje o moc v Německu se židovské noviny snažily nebezpečí utajit, dokud nacionální socialismus neprobudil národ. Dnes je to v jiných zemích stejné. Židovstvo se opět ukazuje jako ztělesnění zla, jako plastický démon úpadku a nositel mezinárodního chaosu ničícího kulturu.

V polovině roku 1943 se objevil dlouhý deníkový zápis o povaze židovstva, který začíná úvahou o Protokolech sionských mudrců – dokumentu nejasného původu, podrobně popisujícím židovský plán na ovládnutí světa:

Věnoval jsem se důkladnému studiu Sionských protokolů. V minulosti se vždy namítalo, že nejsou vhodné pro současnou propagandu. Při jejich čtení nyní zjišťuji, že je můžeme velmi dobře využít. Sionské protokoly jsou dnes stejně moderní jako v době, kdy byly poprvé vydány... V poledne jsem se o tom zmínil Vůdci. Ten věřil, že protokoly jsou naprosto autentické...

Židovská otázka bude podle názoru Vůdce hrát v Anglii rozhodující roli... Řekl, že Židé jsou na celém světě stejní. Ať už žijí v ghettu na východě nebo v bankovních palácích v City nebo na Wall Street, vždy budou sledovat stejné cíle a bez předchozí dohody dokonce používat stejné prostředky. Člověk by se mohl ptát, proč jsou ve světě vůbec Židé. To by bylo stejné, jako se ptát, proč jsou na světě mandelinky. Příroda se řídí zákonem boje. Vždy budou existovat paraziti, kteří tento boj podněcují a zesilují proces výběru mezi silnými a slabými. Princip boje dominuje také v lidském životě. Člověk musí pouze znát zákony tohoto boje, aby mu mohl čelit. Intelektuál nemá přirozené prostředky k odolání židovskému nebezpečí, protože jeho instinkty byly silně otupeny. Z tohoto důvodu jsou tomuto nebezpečí vystaveny především národy s vysokou úrovní civilizace. V přírodě život vždy přijímá opatření proti parazitům; v životě národů tomu tak není vždy. Z této skutečnosti vlastně vychází židovské nebezpečí. Moderním národům proto nezbývá nic jiného, než Židy vykořenit.

> Není žádná naděje, že by se Židé vrátili do lůna civilizovaného lidstva pomocí výjimečných trestů. Navždy zůstanou Židy, stejně jako my navždy zůstaneme členy árijské rasy.
>
> Židé byli také první, kdo zavedl lež do politiky jako zbraň. Vůdce věří, že původní obyvatelé lež neznali... Čím více se člověk intelektuálně vyvíjel, tím více získával schopnost skrývat své nejvnitřnější myšlenky a vyjadřovat něco jiného, než co skutečně cítil. Židé, jako absolutně intelektuální bytosti, se tuto umění naučili jako první. Může být proto považován nejen za nositele, ale dokonce za vynálezce lži mezi lidmi. Angličané se kvůli svému důkladně materialistickému přístupu chovají velmi podobně jako Židé. Ve skutečnosti jsou to Árijci, kteří získali většinu židovských charakteristik... Národy, které jako první prokoukly Židy a jako první s nimi bojovaly, zaujmou jejich místo v dominanci nad světem.[136]

A závěrečná poznámka Goebbelse z konce války: „Židé jsou ve skutečnosti kvasem rozkladu a skutečnými viníky této války. Oni a jejich rasa proto pravděpodobně budou muset za tuto válku zaplatit nejvyšší cenu.“[137]

Taková kritika nepocházela pouze od „hrubých“ nacistů. Kritické komentáře zaznívaly i od nejvýznamnějších představitelů německé inteligence. Uveďme několik poznámek

[136] Zápis ze dne 13. května 1943.

[137] Zápis ze dne 13. prosince 1944. Je zřejmé, že pokud Židé ještě nezaplatili „nejvyšší cenu“, nemohli být vyhlazováni. Připomeňme také použití výrazu „kvas rozkladu“; viz poznámky výše.

Martina Heideggera, bezpochyby jednoho z nejvlivnějších filozofů 20. století. V nedávno vydané knize Heidegger and the Myth of a Jewish World Conspiracy (2015) Peter Trawny cituje řadu zajímavých pasáží, včetně zmínky o „prázdné racionalitě“ a „schopnosti kalkulovat“ Židů, jejich tendenci „„žít' podle principu rasy“ a o ztotožnění „amerikanismu“ a bolševismu se „světovým židovstvem“ (2015: 18-19).

Nebezpečí, které podle Heideggera představovalo světové židovstvo, bylo velmi konkrétní a velmi závažné. „Skutečně existuje nebezpečná mezinárodní banda Židů,“ řekl (27). Dále označil Židy za „planetární mistrovské zločince nejmodernější modernity“ a za „zvláštní předurčení židovstva k planetární kriminalitě“ (33). Ale nebezpečí není zřejmé; „světové židovstvo... je všude neuchopitelné“ (30). Skrývají se v pozadí, nepozorovaní, neviditelní „tahatelé za nitky“, o kterých mluvil Hitler. I na filozofické úrovni představují Židé určitý ontologický rizikový faktor: „V období křesťanského Západu, tj. metafyziky, je židovstvo principem destrukce“ (73). Pro Heideggera se zdá, že nebezpečí, které Židé představují, nelze přeceňovat.

KAPITOLA 8: JUDAICA AMERICANA

„[Žid] je v podstatě cizinec, ať se nachází kdekoli… Vy [Židé] budete vždy, svými způsoby, zvyky a zálibami, v podstatě cizinci – kdekoli se nacházíte…“

Mark Twain (1899: 535)

Ve své knize The Jews and Modern Capitalism z roku 1911 německý ekonom Werner Sombart učinil toto pozoruhodné tvrzení: „To, co nazýváme amerikanismem, není nic jiného než destilovaný židovský duch“ (44). Co mohlo vést k takovému tvrzení? A to již v roce 1911?

Z dnešního pohledu je zřejmé, že „židovský duch“ skutečně dominuje americké kultuře. Stejně tak ale dominuje i duch kritiky a odporu. Z historického hlediska byly protižidovské nálady v USA velmi rozšířené a zahrnovaly i některé z nejslavnějších spisovatelů, filozofů a intelektuálů. Tato skutečnost opět naznačuje, že židovský charakter má určité nepříjemné nebo problematické vlastnosti, které se v průběhu času opakovaně projevovaly.

Od samého počátku amerického podnikání byli Židé přítomni a aktivní. Sombart (1911: 41) je nazval „zlatou nití v tapisérii... americké hospodářské historie“. Jako rok jejich prvního zaznamenaného výskytu uvádí rok 1655 a poznamenává, že „díky nim mohly [americké] kolonie udržet svou existenci“. V kritických počátečních letech 17. a 18. století „byl obchod Židů zdrojem, z něhož čerpal ekonomický systém kolonií svou životní sílu“. Sombart uvádí řadu příkladů vlivných Židů: Levi v Albany (1661); Mordecai v Alabamě

(1785); Schubert a Newburg v Chicagu; Solomon v Lexingtonu (1816); de Cordova, Koppore a Castro v Texasu (polovina 19. století); rodina Seligmanů v New Yorku a San Franciscu (polovina 19. století). Židé byli významnými vlastníky plantáží na jihu a podíleli se tak na otroctví.[138] Patřili mezi první podnikatele, kteří se přestěhovali na západ; „Kalifornie je z velké části jejich dílem“. Na počátku 20. století Sombart poznamenává, že „Židé v Americe prakticky ovládají řadu důležitých odvětví obchodu; ve skutečnosti není přehnané říci, že je monopolizují“ – zmiňuje zejména zlato, pšenici, tabák, bavlnu a finance. A cituje bývalého prezidenta Grovera Clevelanda: „Domnívám se, že lze s jistotou tvrdit, že jen málo, pokud vůbec nějaké, z přispívajících národností mělo přímo i nepřímo větší vliv na utváření a směřování dnešního amerikanismu [než Židé].“ To vše vede k jeho výše citovanému závěru, že „amerikanismus není nic jiného než destilovaný židovský duch“.

Pokud je to vše pravda, měli bychom najít nějakou reakci mezi americkými vůdci – a skutečně ji najdeme. George Washington měl zjevně obavy z židovského vlivu. V knize jeho politických maxim z roku 1894 se o tomto vlivu zmiňuje dvakrát, ale nepřímo. V části nazvané „Spekulanti s měnou“ je zaznamenána Washingtonova slova: „Tento kmen černé šlechty proti nám pracuje účinněji než zbraně nepřítele. Jsou stokrát nebezpečnější pro naše svobody a velkou věc, které se věnujeme“ (1894: 125). „Černá šlechta“ zřejmě odkazuje na

[138] Tento popis je podrobně popsán v knize The Secret Relationship between Blacks and Jews (Nation of Islam 1991).

ortodoxní (chasidské) Židy, kteří tradičně nosí černé oblečení.[139] Pokud o tom máte pochybnosti, následující pasáž vše objasňuje:

> Je velmi politováníhodné, že každý stát je již dávno nepronásledoval jako škůdce společnosti a největší nepřátele štěstí Ameriky. Kéž by Bůh dal, aby někteří z nejhorších zločinců v každém státě byli pověšeni na šibenici pětkrát vyšší než ta, kterou připravil Haman. Žádný trest není podle mého názoru příliš velký pro člověka, který dokáže vybudovat svou velikost na zkáze své země. (126)

„Hamanova šibenice“ může pouze odkazovat na biblický příběh Ester a Hamanovo přání pověsit Žida Mordechaje ve výšce 25 metrů.[140] Tyto dvě pasáže jsou datovány s odstupem jednoho roku (1778 a 1779) a chybí nám kontext, ale zdá se, že naznačují přetrvávající obavy.[141]

---

[139] Je zřejmé, že nemohl mít na mysli Afroameričany: za prvé, mezi otroky nebyli žádní „šlechtici“; za druhé, i kdyby byli, určitě se nezabývali spekulacemi s měnou; a za třetí, nepochybně by použil slovo „negr“.

[140] Viz první kapitola.

[141] Washingtonovy komentáře se na internetu často objevují spolu s výstižnější a kritičtější pasáží, jejíž autorem je údajně Benjamin Franklin. Její pravost se mi však nepodařilo ověřit. Část zní: „Plně souhlasím s generálem Washingtonem, že musíme chránit tento mladý národ před zákeřným vlivem a pronikáním. Tou hrozbou, pánové, jsou Židé. V každé zemi, kde se Židé usadili v hojném počtu, snížili její morální úroveň, znehodnotili její obchodní integritu, izolovali se a neasimilovali se, posmívali se křesťanskému náboženství, na kterém je tato země založena, a snažili se ho podkopat tím, že protestovali proti jeho omezením, vybudovali si stát ve státě... Jsou to upíři, a upíři nežijí z upírů. Nemohou žít pouze mezi sebou. Musí se živit křesťany a jinými lidmi, kteří nepatří k jejich rase. Pokud je nevyloučíte z těchto Spojených států, z jejich ústavy, za méně než 200 let se zde rozmnoží v takovém počtu, že budou dominovat a pohltí zemi a změní

Washingtonovy komentáře by se mohly jevit jako neobvyklé – kdyby však nebyl jediným z prvních amerických prezidentů, který se takto vyjádřil. Thomas Jefferson se v dopise z 21. dubna 1803 vyjádřil k relativním přednostem různých náboženství. O judaismu napsal:

> Židé. Jejich systém byl deismus, tedy víra v jediného Boha. Ale jejich představy o něm a jeho vlastnostech byly ponižující a urážlivé. Jejich etika byla nejen nedokonalá, ale často i neslučitelná se zdravými požadavky rozumu a morálky, pokud jde o vztahy s lidmi kolem nás, a odpudivá a antisociální, pokud jde o vztahy s jinými národy. Proto potřebovali reformu v mimořádné míře. (1905: 382)

A pak si vezměme Johna Quincyho Adamse – našeho šestého prezidenta, syna našeho druhého prezidenta. Jako mladý muž cestující po Evropě potkal v synagoze v Amsterdamu několik Židů. Do svého deníku napsal, že to byli „všichni ubohá stvoření, protože si myslím, že jsem v životě neviděl takovou skupinu nešťastně vypadajících lidí, kteří by vám ukradli oči z hlavy, kdyby to bylo možné“.[142] Možná to byla jen mladická impulzivita? O několik let později, kolem roku 1804, však pronesl projev, v němž odsoudil početnou židovskou komunitu ve Frankfurtu nad Mohanem: „Slovo ‚špína‘ vyjadřuje ideál bezvadné čistoty ve srovnání s židovskou ohavností.“[143] Ani v pozdním věku, po skončení

naši formu vlády, za kterou jsme my Američané prolili svou krev, obětovali své životy a ohrozili svou svobodu.“

[142] V Dinnerstein (1994: 11).

[143] V Jaher (1994: 135).

prezidentského úřadu, Adamsova nechuť k Židům nezmizela. Zápis v deníku o deset let později naznačuje, že Adams souhlasil s řečníkem, kterého ten den slyšel, když odsoudil Židy jako „nejhorší“ z národů Turecka a poznamenal, že „jejich nenávist ke všem křesťanům je nepředstavitelně zákeřná“.[144] V 40. letech 19. století Židé kandidovali a získali své první křesla v Kongresu – David Levy Yulee byl prvním židovským senátorem (z Floridy) a Lewis Levin prvním zástupcem (z Pensylvánie), oba v roce 1845. Yulee byl separatista, což nepochybně Adama povzbudilo k tomu, aby o něm hovořil hanlivě: „židovský delegát z Floridy“, „cizí Žid“ a „pištící židovský delegát z Floridy“.[145]

O secesi přemýšlel v roce 1861 také senátor a budoucí prezident Andrew Johnson. Je citován, jak se o Yuleeovi vyjadřuje jako o „opovrženíhodném malém Židovi, který chce, aby Florida vystoupila z Unie“.[146] Po vyslovení této stížnosti Johnson odsoudil Judah Benjamina, druhého židovského senátora (z Louisiany): „Je tu další Žid – ten mizerný Benjamin! Dívá se na zemi a vládu jako na staré oblečení. Prodal to staré a prodal by i to nové, kdyby tím mohl vydělat dva nebo tři miliony.“

Během občanské války, stejně jako během většiny válek v historii, Židé vydělali jmění.[147] Generál William Sherman si stěžoval, že Tennessee „se hemží nepoctivými Židy, kteří pašují

[144] Tamtéž, 146.
[145] Tamtéž, 190.
[146] Tamtéž, 190.
[147] Sombart (str. 50–53) přesně poukazuje na tento bod.

střelný prach, pistole, zápalky atd.“ nepříteli. Ulysses S. Grant byl velitelem oddělení Tennessee a evidentně s ním souhlasil. V říjnu 1862 napsal, že „Izraelité by měli být drženi mimo“, protože jsou „nesnesitelnou obtíží“. Poté, 8. prosince, vydal Grant první ze dvou nechvalně známých rozkazů: Generální rozkaz č. 2, který nařizoval, že

> spekulanti s bavlnou, Židé a další tuláci, kteří nemají poctivé prostředky k obživě, kromě obchodování s utrpením své země... odejdou do 24 hodin, nebo budou posláni do služby v zákopech.[148]

Následoval 17. prosince ještě radikálnější dekret, obecný rozkaz č. 11:

> Židé jako skupina, porušující všechna obchodní nařízení stanovená ministerstvem financí a také rozkazy ministerstva, jsou tímto vyhoštěni z území [Tennessee]. [Mají 24 hodin] na to, aby odešli, a kdokoli se po tomto oznámení vrátí, bude zatčen a držen ve vězení, dokud se nenaskytne příležitost poslat je pryč jako vězně.[149]

Rozkaz nebyl dodržen; Lincoln vydal okamžitý protikladný příkaz, protože považoval za nerozumné vyhnat Židy „jako skupinu“. Grant se samozřejmě v roce 1869 stal prezidentem.

Právě v této době si významní američtí spisovatelé začali všímat Židů, počínaje Ralphem Waldo Emersonem a

[148] V Jaher (1994: 199).
[149] Oba rozkazy lze také najít v publikaci The Papers of Ulysses S. Grant, svazek 7 (na stranách 9 a 58).

Nathanielem Hawthornem. Ve své knize English Traits (1856) napsal Emerson v kapitole „Rasa“: „Rasa má rozhodující vliv na Židy, kteří po dvě tisíciletí, za všech klimatických podmínek, zachovali stejný charakter a zaměstnání“ (1929, sv. 4: 47). O čtyři roky později se ve své knize Conduct of Life (1860) – v eseji nazvaném „Osud“ – zamýšlí nad historií: „Vidíme, kolik úsilí bylo vynaloženo na to, aby byli Židé vyhlazeni, a to marně“ (sv. 5: 16). Je to proto, že Židé jsou tvrdá a úspěšná rasa, zocelená utrpením: „Utrpení, které je znakem Židů, z nich v dnešní době učinilo vládce vládců země“ (sv. 5: 35).

Hawthorneova English Notebooks z roku 1856 připomíná britskou večeři s několika místními hodnostáři – mezi nimiž byl i prominentní Žid a jeho žena. Žena byla krásná, „ale nikdy by mě nenapadlo se jí dotknout, ani jsem to nechtěl, protože ať už to bylo kvůli odlišnosti rasy, mému pocitu, že je Židovka, nebo čemukoli jinému, cítil jsem k ní jakýsi odpor...“ O jejím manželovi Hawthorne řekl:

> [T]ady seděl ten nejžidovštější ze Židů; destilovaná esence všech Židů, kteří se narodili od dob Jákoba; byl to Jidáš Iškariotský; byl to potulný Žid; byl nejhorším a zároveň nejvěrnějším představitelem svého národa a bezpochyby v sobě skrýval každého starého proroka a každého starého hadrníka, které kdy kmeny zplodily; a musel být obřezán nejméně desetkrát. Nikdy jsem neviděl nic tak ošklivého, nepříjemného, absurdního a směšného jako obrys jeho profilu; byl tak odporně židovský, tak krutý a tak pronikavý. No, je stejně těžké popsat tohoto ošklivého Žida jako krásnou Židovku. ... Velice jsem se radoval z

> tohoto Shylocka, tohoto Iškariotského, protože jeho pohled ospravedlnil můj odpor, který jsem vždy cítil k jeho rase. (1856/1962: 321)

Tento trend, který započali Blake, Emerson a Hawthorne, se v několika desetiletích po občanské válce ještě zrychlil. Během 80 let, od roku 1860 do roku 1940, vyjádřilo více než tucet významných spisovatelů obavy ohledně role Židů v angloamerické kultuře. Mnozí z nich byli pomlouváni jako „antisemité“. To je pozoruhodné, protože v mnoha případech šlo o poměrně mírné, ojedinělé nebo jen prosté vyjádření faktů. Židovská komunita však i tu nejmenší kritiku – dokonce i jediný incident – vnímá jako bodnutí dýkou do srdce; pokud není okamžitě následována vroucí omluvou, je pachatel navždy označen nálepkou „nenávidící Židy“.

Prvním z této skupiny, kdo se k tématu vyjádřil, byl Frederick Law Olmstead, slavný krajinný architekt a příležitostný esejista. Jeho dvoudílné dílo Journeys and Explorations in the Cotton Kingdom (1861) obsahovalo postřehy o otrokářském průmyslu na americkém Jihu. Jedním z mnoha zel, která tam našel, bylo vměšování se severních Židů, kteří se snažili z této situace profitovat:

> V posledních deseti letech se v téměř každém jižním městě usadila spousta Židů, z nichž mnozí byli muži bez charakteru, kteří otevírali levné obchody s oblečením a cetkami, ruinovali nebo vyhnali z podnikání mnoho starých maloobchodníků a zabývali se nezákonným obchodem s prostými negry, který se ukázal jako velmi výnosný. (1861: 252)

O několik desetiletí později cestoval skotský spisovatel Robert Louis Stevenson na americký Západ a své postřehy zaznamenal v knize Across the Plains (1892). Kalifornie se v té době rychle rozvíjela a procházela procesem transformace z mexické/hispánské kultury na přísněji americkou. S růstem ekonomiky rostla i přítomnost Židů. Důsledky byly srovnatelné s tím, co Olmstead viděl na Jihu:

> Židovští obchodníci již pochopili výhody, které z toho plynou; vedou farmáře do nenapravitelného zadlužení a udržují ho navždy jako svého otroka, který beznadějně pracuje v továrně. Tak se kolotoč času vrací a mstí se, a kromě toho, že Židé vědí, že není dobré zabavovat majetek, můžete vidět Američany spoutané stejnými řetězy, kterými oni sami dříve spoutali Mexičany. (1892/1906: 101)

Pro Stevensona, stejně jako pro Olmsteada, byli Židé bezohlednými manipulátory a vykořisťovateli – ne úplně porušovateli zákona, ale přesto až příliš ochotnými maximálně využít těch, kteří byli méně chytří, naivnější nebo prostě chudší.

Bard z Hannibala

Mark Twain nebyl nikdy známý svými protižidovskými postoji, ale přesto se dostal do potíží kvůli několika příliš upřímným poznámkám. Twain žil v Rakousku na konci 90. let 19. století a často psal o stavu vídeňské kultury a politiky. V březnu 1898 publikoval esej „Stirring times in Austria“, v níž satiricky popisoval žalostný stav „multikulturního“ rakousko-uherského

císařství. Uprostřed široké rozmanitosti kultur, tříd a jazyků Twain pozoroval jednu společnou skutečnost:

> Složení sněmovny [parlamentu] je následující: poslanci pocházejí ze všech společenských vrstev a ze všech společenských tříd. Jsou mezi nimi princové, hrabata, baroni, kněží, rolníci, mechanici, dělníci, právníci, soudci, lékaři, profesoři, obchodníci, bankéři, obchodníci. Jsou to náboženští muži, jsou vážní, upřímní, oddaní a nenávidí Židy. (1898: 533)

Ta poslední část byla nepochybně míněna jako ironický vtip, protože neměla žádný skutečný vliv na danou otázku. Ale přesto byla pravdivá. Později, při vyprávění o obzvláště bouřlivém zasedání, cituje poslance, kteří na sebe vzájemně vrhali různé nadávky, včetně „Ty Žide!“, „Raději bych smekl klobouk před Židem!“ a „Židovský lokaj!“. Dlouhý esej končí pádem rakouské vlády a sporadickými nepokoji v celém království. „Židé a Němci byli pronásledováni a drancováni, jejich domy byly zničeny... a ve všech případech museli Židé trpět, bez ohledu na to, na které straně stáli“ (540).

Tento esej vyvolal několik reakcí čtenářů, z nichž mnozí byli Židé. Jejich protesty přiměly Twaina, aby se omluvil a na konci roku 1899 napsal druhý článek „O Židech“. Stačí říci, že to nevyšlo podle plánu. Článek začíná úryvky z jednoho konkrétního dopisu židovského právníka, který vyjadřuje asi půl tuctu bodů, které ho trápí: Co je příčinou nespravedlivého zacházení s Židy? Co s tím mohou dělat? Skončí někdy pronásledování? A tak dále. Z dopisů implicitně vyplývalo, že Twain byl nějakým způsobem necitlivý k utrpení Židů a možná

dokonce vůči nim zaujatý. Twain se brání – „Nemám žádné takové předsudky“ – a poté se snaží Židům co nejvýslovněji omluvit („Jeho rasa má právo být nazývána nejdobrosrdečnější ze všech lidských ras“ atd.).

Twainova neochvějná upřímnost ho však zrazuje. Například poznamenává, že „obrovský velkoobchod na Broadwayi, od Battery po Union Square, je v podstatě v jeho rukou“ (1899: 529) – čímž demonstruje židovskou zdatnost v obchodě. Navzdory všem těmto ctnostem „má Žid i svou druhou stránku“:

> Má některé pochybné způsoby, i když je nemá v monopolním držení, protože se nemůže zcela zbavit nepříjemné křesťanské konkurence. Viděli jsme, že málokdy porušuje zákony zakazující násilné trestné činy. Jeho jednání se soudy se skutečně omezuje téměř výhradně na záležitosti související s obchodem. Má pověst člověka, který se dopouští různých drobných podvodů, praktikuje utlačující lichvu, podpaluje své nemovitosti [tj. žhářství], aby získal pojistné, uzavírá lstivé smlouvy, které mu ponechávají únikovou cestu, ale druhého člověka spoutávají, a chytře se vyhýbá odpovědnosti, takže se ocitá v bezpečí a pohodlí, protože se drží striktního znění zákona, zatímco soud a porota velmi dobře vědí, že porušil jeho ducha. [Celkově] křesťan nemůže tvrdit, že má nad Židem převahu v otázce dobrého občanství. Přesto byl Žid od počátku dějin ve všech zemích vytrvale a neúprosně nenáviděn a často pronásledován. (529-530)

Twain poté připomíná příběh z Genesis 47, ve kterém Žid Josef, pracující na příkaz faraóna, využívá egyptský hladomor k tomu, aby podvedl domorodce a připravil je o peníze, dobytek a půdu. „Vytvářel Josef pro svou rasu pověst, která by v Egyptě dlouho přetrvala? ... O tom není pochyb.“ Dále Twain vypráví o svém dětství na Jihu a o židovském vlivu v této oblasti. Ve stylu Olmsteada a Stevensona píše:

> V bavlnářských státech po válce prostí a nevzdělaní negři pěstovali úrodu pro bílé plantážníky na základě podílů. Židé přišli v hojném počtu, zřídili si obchody na plantážích, zásobovali negry na úvěr vším, co potřebovali, a na konci sezóny se stali vlastníky podílu negrů na současné úrodě a části jejich podílu na úrodě příští. Brzy běloši Židy nenáviděli a je pochybné, zda je negři milovali.

V průběhu času museli Rusové, Britové, Španělé a Rakušané Židy vyhnat. A nyní se tento požadavek ozýval znovu, tentokrát v Německu:

> Před několika lety jsem v Berlíně četl projev, který otevřeně vyzýval k vyhnání Židů z Německa; a důvod agitátora byl stejně upřímný jako jeho návrh. Zněl takto: osmdesát pět procent úspěšných berlínských právníků byli Židé a přibližně stejné procento velkých a lukrativních podniků všeho druhu v Německu bylo v rukou židovské rasy! Není to úžasné přiznání?

„Žid,“ řekl Twain, „je lovec peněz. [A] jeho úspěch učinil z celého lidstva jeho nepřítele“ (532).

A pak se Twainův humor opět dostává do rozporu s politickou korektností:

> Když jsem v [encyklopedii] četl, že židovská populace ve Spojených státech čítá 250 000 lidí, napsal jsem editorovi a vysvětlil mu, že osobně znám ve své zemi více Židů a že jeho údaje jsou bezpochyby chybou v tisku a správný počet je 25 000 000. ... Jeho odpověď se ztratila a já ji nikdy nedostal, ale mluvil jsem o této záležitosti s lidmi a ti mi řekli, že mají důvod se domnívat, že z obchodních důvodů mnoho Židů, kteří obchodovali hlavně s křesťany, se v sčítání lidu nehlásilo jako Židé. Vypadalo to věrohodně; vypadá to věrohodně i dnes. Podívejte se na město New York; a podívejte se na Boston, Filadelfii, New Orleans, Chicago, Cincinnati a San Francisco – jak se vaše rasa hemží v těchto místech! – a všude jinde v Americe, až po tu nejmenší vesnici. Jsem pevně přesvědčen, že v Americe máme obrovskou židovskou populaci. (533-534)

Poté přechází k rodícímu se sionistickému hnutí a snaze „shromáždit Židy z celého světa v Palestině“. „Nemám proti tomu námitky,“ říká Twain opatrně. „Ale pokud by se tato koncentrace nejmazanějších mozků na světě měla uskutečnit ve svobodné zemi, myslím, že by bylo politicky moudré tomu zabránit. Není dobré nechat tento národ objevit svou sílu.“ Prorocké varování.

Takže navzdory všem pogromům a pronásledováním v průběhu historie se Židům dařilo velmi dobře:

> Mezi vyspělými civilizacemi se zdá být velmi dobře situován a mít více než svůj podíl na prosperitě. Ve Vídni to tak vypadá. ... Svým vzhledem a chováním je v podstatě cizincem, ať je kdekoli, a dokonce i andělé nemají rádi cizince. Svými způsoby, zvyky a zálibami budete vždy v podstatě cizinci – kdekoli budete, a to pravděpodobně udrží rasové předsudky vůči vám naživu. (535)

Twain uzavírá několika dalšími nepříjemnými pravdami: „[Vzhledem k malému počtu] by se o Židech nemělo téměř vůbec mluvit, ale mluví se o nich, vždy se o nich mluvilo. Jsou na planetě stejně prominentní jako jakýkoli jiný národ a jejich obchodní význam je neúměrně velký vzhledem k jejich malému počtu.“ Malý hebrejský kmen se postavil světu a přežil všechny své nepřátele – Egypťany, Řeky, Římany. „Židé je všechny viděli, všechny porazili a jsou nyní tím, čím vždy byli.“ Opravdu: „Všechno je pomíjivé kromě Židů; všechny ostatní síly pominou, ale oni zůstávají. Jaké je tajemství jejich nesmrtelnosti?“ Twain končí touto otázkou, která nám zůstává v mysli; je jasné, že na ni nemá odpověď.

Přechod do 20. století

Henry Adams (nar. 1838) byl historik, novinář a romanopisec. Byl také členem slavné politické rodiny z Massachusetts; jak jeho dědeček (John Quincy Adams – viz výše), tak pradědeček (John Adams) byli prezidenty Spojených států. Protižidovská témata se objevují v celé jeho tvorbě. Například v jeho díle z roku 1905, Mont-Saint-Michel and Chartres, se objevuje

několik negativních zmínek o postavách jako „židovští obchodníci s uměním“ a „židovští divadelní manažeři“ (1905: 179, 279).

Adams byl ve svých osobních dopisech mnohem přímější. Vybrané komentáře zahrnují:

> 1893: „S komunismem bych mohl žít celkem dobře, protože komunita je spíše nakloněna sociálnímu ohledu, než bohatství; ale ve společnosti Židů a makléřů, ve světě složeném z maniaků posedlých zlatem, nemám místo. V nadcházejících [bitvách] budete vědět, kde mě najít. Pravděpodobně budu pomáhat londýnskému davu pověsit Harcourta a Rothschilda na lampu v Piccadilly.“[150]
>
> 1894: „Já sám jsem více než kdy jindy v rozporu se svou dobou. Nenávidím ji a vše, co k ní patří, a žiji jen v touze vidět její konec, spolu se všemi jejími pekelnými Židy. Chci popravit každého lichváře a potopit Lombard Street a Wall Street pod oceán.“[151]
>
> 1896: „Amerika má vůči Evropě strašlivé dluhy. ... Velká část z nich – nikdo ani neví, jak velká – je plovoucí kapitál, prakticky židovské peníze, půjčené prakticky na požádání. V této situaci je investice čistým hazardem. Jsme v rukou

[150] Dopis Charlesovi Gaskellovi ze dne 15. září 1893; v Adams (1969: 33). William Vernon Harcourt byl nežidovský ministr financí. „Rothschild“, o kterém se zmiňuje, je pravděpodobně Nathan Mayer Rothschild, významný židovský bankéř a politik.
[151] V Samuels (1964: 129).

Židů. Mohou si s našimi hodnotami dělat, co se jim zlíbí.“[152]

1896: „Žid se dostal do duše. Vidím ho – nebo ji – teď všude, a kamkoli on – nebo ona – jde, musí v krvi navždy zůstat skvrna.“[153]

1896: „Říkám vám, že Řím byl požehnanou rajskou zahradou vedle zkažených, bezpohlavních, podvodných a lživých Židů, reprezentovaných Pierpontem Morganem a gangem, který manipuluje zemí už poslední čtyři roky.“[154]

1898: „[Dreyfusova aféra] vedla k enormnímu posílení antisemitských nálad ve Francii, které dosáhly bodu, kdy je násilí jen otázkou času. ... Nikdo totiž nepochybuje o tom, že celá kampaň byla vedena z peněz a intrik, a Francouzi jsou velmi rozzuření. Samozřejmě, všichni Angličané a Američané jsou na straně Židů, což situaci ještě zhoršuje.“[155]

1899: „[V Paříži] je tisíc obchodníků se starožitnostmi a všichni mají beznadějný brak, kromě tří nebo čtyř Židů, kteří zvyšují ceny tím, že ovládají módu. Cokoli se těchto Židů dotkne, je nějakým podivným způsobem

[152] Dopis Charlesovi Gaskellovi ze dne 31. července 1896; v Adams (1969: 110-111).
[153] V Samuels (1964: 168).
[154] V Samuels (1964: 169). Pierpont („J. P.“) Morgan byl předním bankéřem své doby, který nebyl židovského původu. Ale evidentně měl tým židovských bankéřů, kteří pro něj pracovali.
[155] Dopis Elizabeth Cameronové ze dne 13. ledna 1898; v Adams (1969: 145).

vulgarizováno. Nikdo to už nechce. Stalo se to obchodem.“[156]

1899: „Joe Chamberlain zřejmě musí vést válku, z níž mu vstávají vlasy na hlavě. Ale naše zájmy vyžadují, aby byli Búrové začleněni do našeho systému, a proto je musíme zabíjet, dokud nedojdou; protože celá Anglie, celá Amerika a celý Transvaal jsou v zájmu Židů – to znamená velkého kapitalistického stroje – a my ho musíme provozovat, bez ohledu na to, komu to ublíží.“[157]

1914: „Atmosféra [ve Washingtonu DC] se opravdu stala židovskou atmosférou. Je to zvláštní a pro některé lidi zjevně dobré, ale mě to izoluje. Židy držíme daleko od sebe a protižidovské nálady jsou dost zuřivé. Přesto se zdá, že jsme každým dnem více židovští.“[158]

Adams zemřel v roce 1918, dožil se konce první světové války. O Židech se však zjevně již dále nevyjadřoval.

Adamsův přítel a mladší současník Henry James se také negativně vyjadřoval o Židech, převážně ve svých beletristických dílech. Například v povídce z roku 1896 s názvem „Glasses“ se nachází tato pasáž: „Byly tam tisíce malých židliček a téměř stejně tolik malých Židů; a v otevřené rotundě hrála hudba, nad kterou malí Židé kývali svými

[156] Dopis Charlesovi Gaskellovi z června 1899; v Adams (1969: 233).
[157] Dopis Elizabeth Cameronové ze dne 18. září 1899; v Adams (1969: 241). Joseph Chamberlain byl britský ministr zahraničí. Konflikt, na který Adams odkazuje, se stal známým jako druhá búrská válka (1899–1902); počáteční tažení byla pro Británii katastrofální, ale nakonec zvítězila.
[158] Dopis Charlesovi Gaskellovi ze dne 19. února 1914; v Adams (1969: 620).

velkými nosy“ (1996: 525). Kromě toho Jamesova významná kniha The American Scene (1907) obsahovala tento ostrý popis „jidiš čtvrti“ v New Yorku:

> Není nic tak rušného jako Izrael, když se Izrael jednou rozběhne, a scéna zde byla na každém kroku plná znamení a zvuků, nezmírnitelných, nezaměnitelných, židovstva, které překročilo všechny hranice. ... Bylo to, jako bychom byli... na dně nějakého obrovského akvária, ve kterém se nesčetné ryby s nadměrně vyvinutými choboty navždy srážely uprostřed nahromaděných kořistí moře. (1968: 131)

Ve svých biologických metaforách pokračuje, když hovoří o židovské diaspoře:

> Je to prostě tím, že nepřekonatelná síla tohoto druhu umožňuje rozřezání na nesčetné množství drobných fragmentů bez ztráty kvality druhu? Existují malá, podivná zvířata, známá z přírodopisu, hadi nebo červi, pokud se nemýlím, kteří, když jsou rozřezáni na kousky, spokojeně se svíjí a žijí v úlomcích stejně plnohodnotně jako v celku. Tak i obyvatelé newyorského ghetta... měli každý svůj podíl na celém tvrdém lesku Izraele.

Akademické potvrzení

Většina těchto negativních pozorování nachází potvrzení v pracích sociálních vědců té doby. Významným příkladem je Edward A. Ross, který byl na přelomu století profesorem sociologie na několika amerických univerzitách. V roce 1914

vydal důležitou knihu s názvem The Old World in the New, která zkoumala sociální charakteristiky několika přistěhovaleckých etnik. Jedna kapitola je věnována „východoevropským Hebrejcům“. Ačkoli se jedná pouze o jednu z několika etnických skupin, Ross píše o „úsilí Židů ovládnout imigrační politiku Spojených států“ (1914: 144). „Systematická kampaň v novinách a časopisech,“ dodává, „která má za cíl vyvrátit všechny argumenty pro omezení, je vedena jednou rasou a pro jednu rasu.“ Židé, jak poznamenává, budou násilím otevírat národní hranice všem nežádoucím typům, jen aby mohli vpustit více Židů: „Aby mohli přijmout své bratry, nejchytřejší ze Semitů drží naše dveře otevřené pro nejhloupější z Árijců!“[159] Opět je zde zarážející paralela se současností.

Ne všichni Židé jsou morálně zavrženíhodní, píše Ross, ale „určité špatné vlastnosti se u těchto východních Evropanů objevují až příliš často“ (149). Newyorští sociální pracovníci „svědčí, že žádní jiní imigranti nejsou tak hluční, vlezlí a pohrdají právy ostatních jako Hebrejci“. Nejen to, ale jsou to také potulní porušovatelé zákonů; „úřady si stěžují, že východoevropští Hebrejci nemají žádnou úctu k zákonům jako takovým a jsou ochotni porušit jakékoli nařízení, které jim stojí v cestě“ – což je názor, který se jistě vztahuje i na dnešní přední židovské osobnosti. Židovští obchodníci jsou vysmíváni jako „vypočítaví“ a často prohlašují bankrot, jen aby se vyhnuli

[159] Rossovo použití slova „árijský“ je pozoruhodné, vzhledem k tomu, že se tak stalo asi dvě desetiletí před vzestupem nacionálního socialismu. Ukazuje to, že tento termín byl v intelektuálních kruzích běžně používán.

dluhům. Obecně řečeno, nemorálnost židovských obchodníků je všeobecně známá. V odhalující pasáži Ross píše:

> Židovským obchodníkům se vytýká, že pro osobní zisk úmyslně porušují obchodní zvyklosti a tím narušují obchodní etiku. Lékaři a právníci si stěžují, že jejich židovští kolegové mají sklon porušovat etiku svých profesí. Je jisté, že Židé komercializovali sociální zlo, komercializovali divadlo a udělali mnoho pro komercializaci novin. (153)

„Nejvíce alarmující," pokračuje Ross, „je velký nárůst kriminality mezi mladými židovskými muži a nárůst prostituce mezi židovskými dívkami" (155). Židé sami přiznávají tyto problémy a to, že si je způsobili sami. Ross cituje hebrejského politika: „Bylo to [rozšířená židovská nemorálnost] výsledkem chladných, vypočítavých a zištných metod, které vymysleli a uplatňovali muži židovského původu." Židovská kriminalita je ještě horší tím, že jsou výjimečně chytří:

> S jasnou myslí vybroušenou v americké škole představuje egoistický, bezohledný mladý Žid hrozbu. Jak mi řekl jeden židovský odborový předák: „Nemorálnost mladých židovských podnikatelů je děsivá." (157)

Zvláštní pozornost si zaslouží židovská tendence překrucovat pravdu. „Imigranti mají velmi špatnou pověst, pokud jde o lhaní. V severní části Bostonu se ‚ochota Židů křivě přísahat stala příslovím'." Ross poznamenává, že imigrační úředníci jsou často terčem falešných obvinění v židovském

tisku a že američtí senátoři jsou „zaplavováni přívalem zkreslených statistik a nepravdivých informací“ (150).

Ross dochází k závěru, že židovští imigranti sem přicházejí jako „morální mrzáci“, „nenávistníci vlády“ a „korupčníci policie“. „Mnozí z nich“ navíc „vyvinuli monstrózní a odpudivou lásku k [finančnímu] zisku“. Nemorálnost se tak spojuje s chamtivostí a výsledek je předvídatelný:

> Když nyní používají své triky a lsti starého světa a lžou ve společnosti, jako je ta naše, nechráněné jako šnek bez ulity, rychle se vypracují do pozice prosperujících parazitů a za sebou zanechávají pohrdání a prokletí. (154)

A máme to tady: chytří, nevyzpytatelní, nepřátelští a intrikující Židé vykořisťují relativně otevřené a nevinné obyvatelstvo; získávají bohatství a moc; a tím korumpují a degradují všechny aspekty společnosti. Jsou skutečně „prosperujícími parazity“ uprostřed nás. Sotva by se dalo najít výstižnější shrnutí situace. O to působivější je to, že nepochází od „antisemity“, ale od významného univerzitního profesora.

KAPITOLA 9: ANGLO-AMERICKÉ NÁZORY BĚHEM VÁLEČNÉHO OBDOBÍ

„Ostrá, neústupná odlišnost Židů, založená na jejich asertivním rasovém egoismu, je všude vyznačuje jako cizince...“

H. L. Mencken (v Teachout 2002: 189)

Britský spisovatel H. G. Wells byl známý svými sci-fi romány, ale psal v nejrůznějších literárních žánrech a často do svých děl vkládal pronikavé sociální komentáře. Ve svém románu Tono-Bungay (1909) uvádí tuto stručnou poznámku: „Židé jsou velmi chytří lidé, ale ne dost chytří na to, aby svou chytrost potlačili“ (2005: 16). Pak přišla první světová válka, porážka Německa, Versailleská smlouva a brutální německé reparace. Mnoho lidí – včetně Henryho Forda (viz níže) a Adolfa Hitlera – si uvědomilo, že Židé měli významný podíl na válce a na těžkých požadavcích vůči Německu. Tyto myšlenky, spolu s rostoucím vlivem Židů v médiích a obchodu, vedly Wellse a další k tomu, aby se i nadále o tomto vyjadřovali.

V knize z roku 1919, The Outline of History, Wells zkoumal původ křesťanství jako výhonek judaismu:

> Židovská idea byla a je zvláštní kombinací teologické šíře a intenzivního rasového patriotismu. Židé hledali zvláštního spasitele, Mesiáše, který měl vykoupit lidstvo příjemným procesem obnovení báječné slávy Davida a Šalamouna a konečně podrobit celý svět benevolentní, ale pevné židovské nadvládě. (1971: 585)

V roce 1933, právě když nacisté převzali moc a zahájili proces vylučování Židů z německé společnosti, Wells vydal realistický sci-fi román The Shape of Things to Come, ve kterém spekuloval o budoucnosti. Ke konci díla, po roce 2059 n. l., předpovídá následující:

> Panovalo všeobecné přesvědčení o vytrvalosti a solidaritě židovství. Židé byli schopni udržet si svou odlišnost, jedli zvláštní jídla a dodržovali specifické náboženské zvyky, byli národem uvnitř národa, a to v každém státě světa. Byli neustálým trnem v oku státníkům, narušovali kolektivní solidaritu všude, kde se vyskytli. Hráli zvláštní hru sociálních vztahů, kdy se jednou zapojovali a jindy zase vylučovali. Nikdy nebylo možné říct, zda je Žid občanem, nebo jen Židem. Uzavírali sňatky, obchodovali preferenčně. Měli své vlastní normy chování. Kdekoli se vyskytovali v hojném počtu, jejich zvláštnosti vyvolávaly hořkou nevraživost.
>
> Dalo by se předpokládat, že tak rozptýlený národ by si vyvinul kosmopolitní mentalitu a vytvořil vhodnou spojovací organizaci pro mnoho světových účelů, ale jejich zvláštní kultura izolace byla tak intenzivní, že to neudělali ani se o to nezdáli usilovat. Po první světové válce hráli ortodoxní Židé jen malou roli v raných pokusech o vytvoření moderního státu, protože byli mnohem více zaujatí snem zvaným sionismus, snem o fantastickém nezávislém státě v Palestině, který podle jejich babylonské legendy byl původním domovem všech semitsky mluvících národů. Pouze psychoanalytik by

mohl začít vysvětlovat, k čemu tento sionistický stát chtěli. Zdůrazňoval jejich tradiční úmyslné oddělení od hlavního proudu lidstva. Subtilně a nevyléčitelně proti nim rozhněval svět. (1933/1945: 383)

O tři roky později Wells napsal rozsáhlý a pesimistický komentář k modernímu životu tváří v tvář hrozícímu militarismu v Evropě – Anatomy of Frustration. Zde se výslovně zmiňuje o nacistickém programu řešení židovské otázky, počínaje obvyklými obviněními proti Židům:

[Židé] jsou chytřejší a šikovnější s penězi. Získávají, pronikají, ovládají. Nežidovské obyvatelstvo, mezi nímž žijí, nepřipouští žádnou svou podřízenost vůči nim; má pocit, že tato úspěšná koncentrace Židů je dosahována na úkor širších a ušlechtilejších zájmů, volného času, hlubokého zamyšlení a experimentování. Ale pokud se chtějí ubránit biologickému tlaku Židů, musí se vzdát těchto údajných širších a ušlechtilejších zájmů, ať už jsou jakékoli, a soustředit se na boj o majetek. Židé jim udávají biologické tempo na nižší úrovni, pokud jim neuloží znevýhodnění nebo se pravidelně neuchýlí k nějaké formě pogromu. ...

[Tato obžaloba] je jádrem židovského problému. Jsou Židé více nátlakoví než nežidé? Brání jejich energie při dosahování příležitostí cestě k pomalejšímu, ale zdravějšímu a hlubšímu úspěchu? [Z]de se zabýváme charakteristickou tradicí chování, která znečišťuje, brzdí a frustruje mnoho lidského úsilí. Žid není v tomto smyslu dobrým občanem, protože se plně nehlásí k institucím,

konvencím a kolektivním zájmům a hnutím komunity, ve které se nachází. Není ani kreativní ve společném zájmu. Je to cizinec s cizí mentalitou a dosažení „zničení Egypťanů“ se skrývá v samém zdroji jeho ideologie. Jeho hrabivost, soustředění na dosažení cíle, pohrdání sentimentálními a nejvyššími standardy je z velké části způsobeno tím, jak ho jeho cizí tradice osvobozuje od „hraní hry“ společenského života jednoduše a úplně.

Můžete odmítat a bojovat proti neohrabané pomstychtivosti, plenění, násilí a fantastickým zastrašováním nacistickými metodami, ale to pro vás židovský problém nevyřeší. Pouze vás to vrací k základnímu, odvěkému problému tohoto národa mezi národy, k této mentalitě „uvnitř a venku“, k podstatnému parazitismu židovského mycelia na sociálních a kulturních organismech, v nichž žije. (1936: 137-138)

Wells pak výstižně dodává: „Toto je problém, který musí Židé zvážit a vyřešit sami.“

Poslední zmínka přišla o dva roky později, v krátkém eseji z konce roku 1938. Wells začíná svůj text s názvem „Budoucnost Židů“ ironickou poznámkou o židovském egocentrismu:

Nedávno jsem potkal svého židovského přítele a on se mě zeptal: „Co se stane se Židy?“ Odpověděl jsem mu, že bych byl raději, kdyby se mě zeptal na něco jiného: „Co se

stane s lidstvem?“ „Ale můj lid...“ začal. „To je přesně to, co je s nimi v nepořádku,“ odpověděl jsem.[160]

Poté připomíná okolnosti první světové války. Měla to být „válka, která ukončí všechny války“ a po níž nastane trvalá éra světového míru:

Ale během těch tragických a téměř bezvýsledných čtyř let války [Israel] Zangwill a židovští mluvčí velmi důkladně a energicky dokazovali, že jim jsou úplně lhostejné problémy a útrapy Angličanů, Francouzů, Němců, Rusů, Američanů nebo jakéhokoli jiného národa kromě jejich vlastního.[161]

Následující pasáž je dnes stejně aktuální jako v roce 1938: „Rostoucí rozhořčení vyvolává zabíjení a zranění britských vojáků a Arabů v bitvách vedených kvůli sionistickému ideálu.“ „Národní egoismus“ Židů vzniká „protože jsou pronásledováni přesvědčením, že jsou vyvoleným národem s výsadními právy nad svými nežidovskými bližními.“ Tento židovský „iracionální nacionalismus“ vedl k závažné nespravedlnosti: „zacházeli s obyvateli Palestiny prakticky jako s neexistujícím národem, a přitom tito Arabové jsou čistěji semitským národem než oni sami“ (1939: 59). Židé, říká Wells, nejsou výjimeční; nejsou čistí, nejsou „vyvolení“. Řešením židovského problému je radikální „emancipace“ – pravdy. A břemeno za to leží na jejich bedrech:

[160] Přetištěno v Wells (1939: 53). Originál vyšel v Sunday Chronicle, prosinec 1938.
[161] Zangwill byl známý britský židovský spisovatel a politický aktivista.

> Existují tisíce židovských spisovatelů, profesorů, filozofů, novinářů..., kteří by mohli přispět mnohem více než nyní k osvobození a osvícení lidstva – kdyby jen zapomněli, že jsou Židé, a pamatovali si, že jsou lidé. (62)

Wellsův britský současník George Bernard Shaw si v posledních letech vysloužil pověst antisemity, ale ta se absurdně zakládá převážně na jedné nebo dvou letmých poznámkách. V roce 1932 byl Shaw zahnán do kouta židovským spisovatelem z časopisu The American Hebrew, který hledal soucitnou chválu pro svůj pronásledovaný národ. Shawova odpověď se velmi podobá Wellsově – ačkoli ji předcházela o šest let:

> Tato touha Židů po chvále je příznakem rasové degenerace. Židé jsou v tom horší než můj vlastní národ, Irové. Ti Židé, kteří stále chtějí být vyvoleným národem – vyvoleným zesnulým lordem Balfourem – mohou odejít do Palestiny a dusit se ve vlastní šťávě. Ostatní by měli přestat být Židy a začít být lidskými bytostmi.[162]

Pokračování tohoto výroku, které je v populárních zdrojích vždy vynecháváno, ukazuje širší souvislosti: „Doba ras a národů skončila. Budoucnost patří občanům světa, kteří vědí, že nejsou lepší než ostatní lidé.“

Theodore Dreiser a Henry Louis (H. L.) Mencken byli kdysi přátelé, vzájemní kritici a občasní nepřátelé, ale oba američtí spisovatelé sdíleli kritický pohled na Židy. Podobně jako v případě Shawa, Dreiserova pověst antisemity spočívá

[162] Shaw (1932: 20). Číslo časopisu je datováno 22. říjnem, ale populární zdroje uvádějí nesprávné datum vydání 12. října.

téměř výhradně na jediném dopise publikovaném v časopise American Spectator v říjnu 1933. Jako spolueditor Dreiser inicioval sympozium o židovské otázce a vyzval čtenáře, aby se k ní vyjádřili. Prožidovský příspěvek nežida Hutchinse Hapgooda vyvolal ostrou reakci Dreisera:

> Liberalita měla v mém duchu vždy pochybné postavení. ... Liberalismus v případě Židů znamená internacionalismus. Židé mají právo putovat, kam se jim zlíbí, a zachovat si přitom beze změny své náboženské a rasové charakteristiky. Židé jsou přednostně právníci, bankéři, obchodníci, lichváři, makléři a prostředníci. Pokud posloucháte Židy, jak diskutují o Židech, zjistíte, že jsou zaměřeni na peníze, velmi pohanští, velmi bystří v praxi a obvykle, pokud jde o ostatní, mají jediný cíl, a to získat co nejvíce peněz, pomocí kterých si vybudují pěkné materiální zázemí.
>
> Právnická profese dnes vážně uvažuje o omezení počtu židovských právníků z velmi konkrétního důvodu. Židům chybí jemná integrita, kterou alespoň podporují a do jisté míry dodržují právníci jiných národností. Alespoň tak zní obvinění. Necháme-li je napospas čistému liberalismu, jak jej vykládáte, mohli by díky své početnosti, soudržnosti a rasovým zvyklostem ovládnout Ameriku a skutečně ji přemoci.
>
> Žid trvá na tom, že když vtrhne do Itálie, Francie, Ameriky nebo kamkoli jinam, stává se rodilým občanem té země – plnokrevným rodilým občanem té země. Sám víte, pokud něco víte, že to není pravda. Žije v Německu už tisíc let,

> ne-li déle, a stále je Židem. Žije v Americe už dvě stě let a v žádném případě se nestal čistokrevným Američanem a ani se jím nestane.
>
> [Proto] by liberalismus mohl být ochoten ustoupit alespoň do té míry, že by Židům navrhl nebo dokonce poradil, aby si založili vlastní zemi. Říkám to, protože jsem zastáncem nacionalismu na rozdíl od internacionalismu...[163]

Dreiser říká krutou pravdu a navíc propaguje sionistickou věc jako prostředek k uvolnění židovského kulturního tlaku na evropské a americké společnosti. Hapgood mu v odpovědi vytýká, že je nejen antisemita, ale také nenávidí Židy, pronásleduje je a není o nic lepší než „zástupce Hitlera“. Dreiser napsal v prosinci téhož roku druhou odpověď, ve které popřel, že by chtěl Židy z Ameriky vyhnat. Přesto podpořil výzvu k „mezinárodní konferenci se všemi Židy“, aby se jednou provždy vyřešila židovská otázka. Židé, trvá na svém,

> se mýlí, když se snaží etablovat jako Židé. Ne v lůně jedné země nebo jednoho národa, ale spíše v zemích téměř všech zemí světa. To není rozumné. Není to správná cesta – zejména proto, že díky svému nadání se tak rychle dostávají k moci a bohatství, kamkoli se vydají.[164]

Na závěr znovu výslovně podporuje sionistickou věc jako nejlepší řešení.

---

[163] Dreiser (1933a). Přetištěno v Dreiser (1959: 651). Také přetištěno v H. Hapgood, „Is Dreiser anti-Semitic?“, Nation (17. dubna 1935), 436.
[164] Dreiser (1933b). Přetištěno v Hapgood, tamtéž, 437–438.

Menckenova situace byla srovnatelná s Dreiserovou: vzácné, ale nekompromisní výroky o Židech v kombinaci s neomluvným postojem. Menckenovy nejznámější komentáře se objevily v jeho knize Treatise on the Gods z roku 1930. Dílo je pronikavou a dobře argumentovanou racionalistickou kritikou všech hlavních náboženství; hlavním terčem je křesťanství, ale židovské náboženství se také dočkalo své dávky útoků: „Starý zákon, jak ví každý, kdo se do něj podíval, je prosáklý krví; ... Jahveho zjevení Mojžíšovi přikazovala téměř nepřetržité zabíjení“ (1930: 158). Židé, řekl, byli „přirozeně vzpurní a svárliví lidé“ (257). Proto „judaismus jako praktický kult je směšný díky archaickému a směšnému ritualismu a etickému kodexu, který sahá až k barbarství“ (343).

Největší rozruch však vyvolala následující pasáž. Mencken řekl, že Bible je krásná a poetická (a fiktivní) kniha, a proto je poněkud překvapivé, že ji napsal židovský národ: „V jejich charakteru, jak je zná moderní svět, totiž není mnoho, co by naznačovalo talent pro ušlechtilé myšlení.“ Poté přidal tuto pozoruhodnou poznámku:

> Dalo by se jít ještě dál. Židy by bylo možné velmi věrohodně označit za nejnepříjemnější rasu, o jaké kdy bylo slyšet. Jak se běžně setkáváme, postrádají mnoho vlastností, které charakterizují civilizovaného člověka: odvahu, důstojnost, neúplatnost, uvolněnost, sebevědomí. Mají marnivost bez hrdosti, smyslnost bez vkusu a vzdělanost bez moudrosti. Jejich statečnost, jaká je, je promarněna na dětinské věci a jejich charita je hlavně jen formou okázalosti. (345-346)

Podobné, i když ještě tvrdší myšlenky se opakují v nedatované osobní poznámce:

> Ostrá, neústupná odlišnost Židů, založená na jejich asertivním rasovém egoismu, je všude vyznačuje jako cizince. Hlavní volání po takzvané rasové toleranci pochází od Židů, kteří jsou nejnesnesitelnějšími lidmi na zemi. Ve Spojených státech, stejně jako ve všech zemích, kde žijí, interpretují toleranci pouze jako aktivní podporu svých vlastních zvláštních zájmů. Průměrný Žid člověku nedává na výběr. Je Židem dříve, než je člověkem, a tuto skutečnost zdůrazňuje s neúprosným nedostatkem taktu.[165]

… komentáře, které působí stejně platně dnes jako v době, kdy byly napsány.

Menckenovo poslední dílo, Minority Report, sestává z řady krátkých postřehů a aforismů. Dva z nich se zabývají židovstvím. První z nich obsahuje následující hodnocení: „Jsem jedním z mála gojů, kteří se kdy skutečně zabývali Talmudem. Zdá se mi, že až na pár světlých momentů se nijak neliší od odpadu“ (1956: 148). Ke konci knihy pak najdeme tuto širší poznámku:

> Židovská teorie, že gojové závidí Židům jejich nadřazenost, není podložena fakty. Většina gojů ve skutečnosti popírá nadřazenost Židů a poukazuje na to, že Židé nezískávají první ceny, ale musí se spokojit s těmi druhými. Žádný židovský skladatel se nikdy ani zdaleka nepřiblížil Bachovi, Beethovenovi a Brahmsovi, žádný Žid

[165] V Teachout (2002: 189-190).

> nikdy neohrozil pozici nejlepších malířů světa a žádný židovský vědec se nikdy nevyrovnal Newtonovi, Darwinovi, Pasteurovi nebo Mendelovi. V poslední skupině jsou takové zdánlivé výjimky jako Ehrlich, Freud a Einstein pouze zdánlivé. Ehrlich ve skutečnosti přispěl méně k biochemickým faktům než k biochemické teorii a většina jeho teorie byla pochybná. Freud byl z devíti desetin šarlatán a existují pádné důvody se domnívat, že ani Einstein neobstojí... Gój ve skutečnosti nevěří, že Židé jsou lepší než nežidé; nanejvýš připustí, že Židé jsou chytřejší v dosahování světského úspěchu. To však připisuje nečestným praktikám, a nikoli nadřazeným schopnostem. (273-274)

Poslední významnou osobností meziválečného období byl americký (později britský) básník a esejista T. S. Eliot. Jeho malá kniha After Strange Gods se zabývá významem kulturní jednoty a soudržnosti. „Stabilita je samozřejmě nezbytná," píše, „a obyvatelstvo by mělo být homogenní." Dodává však:

> Ještě důležitější je jednota náboženského pozadí; a důvody rasy a náboženství se spojují, aby učinily jakýkoli velký počet svobodomyslných Židů nežádoucím. (1934: 20)

Je to podivná pasáž. Není nijak rozvedena. Odkaz na Židy je zdánlivě nahodilý a je to jediná zmínka v celé knize. Ale je to další příklad sporadické historie Eliota, který se takovými letmými odkazy zabýval. Jeho báseň z roku 1919 „Burbank with a Baedeker", krátké impresionistické dílo, obsahuje tyto verše: „Krysy jsou pod hromadami. / Žid je pod pozemkem. / Peníze v kožešinách." O rok později ve své básni „Gerontion"

píše: „Můj dům je zchátralý dům / a Žid dřepí na okenním parapetu.“ Další krátká báseň ze stejného roku, „Sweeney among the Nightingales“, obsahuje tuto větu: „Rachel, rozená Rabinovichová / trhá hrozny vražednými tlapami“; o dvě sloky dále Eliot zmiňuje muže se „zlatým úšklebkem“ (Židé = zlato). Takové nejasné a vágně kritické narážky by u jakékoli jiné etnické skupiny než u Židů zůstaly bez povšimnutí. Ale stačí pár takových veršů, aby mu navždy přilepili nálepku antisemity.[166]

Ford a Churchill o Židech

Druhá světová válka samozřejmě vynesla do popředí mnoho aspektů židovského vlivu, ale již dříve, v meziválečném období, se významné osobnosti vyjadřovaly kriticky. Henry Ford byl po většinu svého života protiválečným aktivistou, počínaje první světovou válkou. V prosinci 1915, právě když válka začala, pronajal „mírovou loď“ na cestu do Norska, aby svolal mírovou konferenci. Vysvětluje:

> Na té lodi byli dva velmi prominentní Židé. Neujeli jsme ani 200 mil, když mi tito dva Židé začali vyprávět o moci židovské rasy, o tom, jak ovládají svět prostřednictvím

[166] Je neuvěřitelné, že se jistému Anthony Juliusovi podařilo dát dohromady doslova půl tuctu takových pasáží a vytvořit z nich celou knihu: T. S. Eliot, Anti-Semitism, and Literary Form (1995/2003). Tato kniha je jakousi mistrovskou prací v četbě mezi řádky a v intuici skrytých záměrů. Čtenář je vyzván, aby si přečetl Eliotovy údajně antisemitské básně – „Gerontion“, „A Cooking Egg“, „Sweeney among the Nightingales“, „The Waste Land“ – a sám si udělal úsudek.

kontroly nad zlatem, a že pouze Židé, a nikdo jiný, mohou zastavit válku.

Nechtěl jsem tomu věřit a řekl jsem jim to. Tak mi podrobně vysvětlili, jakým způsobem Židé ovládají válku, jak mají peníze, jak ovládli všechny základní suroviny potřebné k vedení války a tak dále, a mluvili tak dlouho a tak dobře, že mě přesvědčili. Říkali a věřili, že Židé válku začali, že ji budou pokračovat, jak dlouho budou chtít, a že dokud Židé válku nezastaví, nelze ji zastavit. Byli jsme uprostřed oceánu a já byl tak znechucený, že jsem chtěl loď otočit zpět.[167]

„Byli to tedy sami Židé, kdo mě přesvědčil o přímé souvislosti mezi mezinárodními Židy a válkou...“ Mírová mise skončila neúspěchem, ale během pobytu v Evropě Ford „zjistil, že mnoho z toho, co mi Židé řekli, je pravda“.

O několik let později, v roce 1919, se k tomuto tématu poprvé veřejně vyjádřil. „Za všemi válkami stojí mezinárodní finančníci... Jsou to takzvaní mezinárodní Židé: němečtí Židé, francouzští Židé, angličtí Židé, američtí Židé. Židé jsou hrozbou.“

Přibližně ve stejné době se Ford zjevně rozhodl sdělit své poselství americkému lidu, ale zjistil, že „žádné noviny ve Spojených státech se neodvážily otisknout pravdu“. Koupil si tedy vlastní noviny – Dearborn Independent – a zahájil dvouletou sérii týdenních článků, v nichž odhaloval jejich činy (články byly publikovány bez uvedení autora, takže nevíme,

[167] New York Times, 5. prosince 1921, s. 33.

kdo je napsal; pravděpodobně to nebyl sám Ford, i když jejich obsah jasně schvaloval). První číslo z 22. května 1920 mělo titulek „Mezinárodní Žid: problém světa“. Celkově šlo o působivou sérii článků, zejména pro populární týdeník. Každý z 80 článků měl asi 4 000 slov, celkem tedy přes 320 000 slov, což odpovídá 500stránkové knize. Jsou citovány akademické práce, odborníci, jmenováni konkrétní lidé. Celkově jde o úžasný počin.[168]

Ford své myšlenky stručně shrnul v biografii z roku 1922 s názvem My Life and Work:

> Práce, kterou popisujeme jako Studie židovské otázky a kterou protivníci různě označují jako „kampaň na Židy“, „útok na Židy“, „antisemitský pogrom“ a podobně, nepotřebuje žádné vysvětlení pro ty, kteří ji sledovali. Její motivy a účely musí být posuzovány na základě samotné práce. Je nabízena jako příspěvek k otázce, která hluboce ovlivňuje zemi, otázce, která má rasový původ a týká se spíše vlivů a ideálů než osob. Naše tvrzení musí být posuzována upřímnými čtenáři, kteří jsou dostatečně inteligentní, aby naše slova porovnali se životem, jak jej mohou pozorovat. Pokud se naše slova a jejich pozorování shodují, je věc objasněna. Je naprosto pošetilé začít nás zatracovat, než se prokáže, že naše tvrzení jsou nepodložená nebo lehkomyslná. První věcí, kterou je třeba

[168] Úplný text všech 80 článků je k dispozici online na následujících adresách: (1) http://www.americannaziparty.com/about/InternationalJew.pdf; (2) http://solargeneral.org/wp-content/uploads/library/Jews/the-international-jew-henry-ford.pdf.

zvážit, je pravdivost toho, co jsme předložili. A to je přesně ta věc, které se naši kritici rozhodli vyhnout.

To je důležitý bod, který je i dnes často přehlížen. Současní kritici Židů jsou ostře odsuzováni a pomlouváni, ale obhájci se prakticky nikdy nezabývají faktickým základem stížnosti. Pro Židy nebo židovské obhájce je příliš nepohodlné a trapné přijmout fakta dané věci a reagovat na ně. Ford pokračuje:

> Čtenáři našich článků hned poznají, že nejsme ovlivněni žádnými předsudky, snad kromě předsudku ve prospěch principů, na nichž je založena naše civilizace. V této zemi byly pozorovány určité vlivy, které způsobovaly znatelné zhoršení naší literatury, zábavy a společenského chování; podnikání se odklánělo od své dřívější podstatné pevnosti; všude bylo cítit obecné snižování standardů. Nejednalo se o robustní hrubost bílého muže, o hrubou neomalenost, řekněme, Shakespearových postav, ale o odporný orientalismus, který zákeřně ovlivnil všechny formy vyjadřování – a to do takové míry, že nastal čas se mu postavit. Skutečnost, že všechny tyto vlivy lze vysledovat k jednomu rasovému zdroji, je faktem, s nímž je třeba počítat, a to nejen my, ale i inteligentní lidé dané rasy...
>
> Naše práce si neklade za cíl říci poslední slovo o Židech v Americe. Říká pouze to, co popisuje jejich zjevný současný vliv na zemi. Až se tento vliv změní, může se změnit i zpráva o něm. V současné době je tedy otázka zcela v rukou Židů. Pokud jsou tak moudří, jak tvrdí, budou usilovat o to, aby se Židé stali Američany, místo aby

usilovali o to, aby se Amerika stala židovskou. (1998: 250-251)

Abychom si nemysleli, že Ford byl osamělý podivín, měli bychom jeho myšlenky porovnat s myšlenkami jeho současníka Winstona Churchilla. Dne 8. února 1920, když zastával funkci ministra války, Churchill publikoval známý článek „Sionismus versus bolševismus“. Poté, co poznamenal, že jak „Kristus, tak Antikrist“ se zdají být předurčeni k tomu, aby vzešli z židovského národa, porovnává „čestné a užitečné“ Židy v Rusku s „intrikami mezinárodních Židů“.[169] Churchill pokračuje:

> Stoupenci této zlověstné konfederace jsou většinou muži vychovaní mezi nešťastným obyvatelstvem zemí, kde jsou Židé pronásledováni kvůli své rase. ... Toto hnutí mezi Židy není nové. Od dob Spartaka-Weishaupta přes Karla Marxe až po Trockého (Rusko), Belu Kuna (Maďarsko), Rosu Luxemburgovou (Německo) a Emmu Goldmanovou (Spojené státy) se tato celosvětová konspirace za svržení civilizace a přestavbu společnosti na základě zastaveného vývoje, závistivé zlovolnosti a nemožné rovnosti neustále rozrůstala. Jak tak výstižně ukázala moderní spisovatelka paní Websterová, sehrálo toto hnutí jednoznačně rozpoznatelnou roli v tragédii francouzské revoluce.[170] Bylo hnací silou každého podvratného hnutí v 19. století a nyní tato skupina mimořádných osobností z podsvětí

[169] V Brenner (2002: 25).
[170] Nesta Webster byla britská spisovatelka a historička. Mezi její knihy patří The French Revolution (1919) a The Cause of World Unrest (1920).

velkých měst Evropy a Ameriky uchopila ruský národ za vlasy a stala se prakticky nespornými pány tohoto obrovského impéria.

Není třeba přehánět roli, kterou tito mezinárodní a z větší části ateističtí Židé sehráli při vzniku bolševismu a při samotném uskutečnění ruské revoluce. Je to jistě role velmi významná, která pravděpodobně převyšuje všechny ostatní. S výjimkou Lenina jsou většina vedoucích osobností Židé.[171] Navíc hlavní inspirace a hnací síla pochází od židovských vůdců. Tak je Čičerin, čistokrevný Rus, zastíněn svým nominálním podřízeným Litvinovem a vliv Rusů jako Bucharina nebo Lunačarského nelze srovnávat s mocí Trockého, Zinovjeva, diktátora Rudé citadely (Petrohradu), Krassina nebo Radka – všichni jsou Židé. V sovětských institucích je převaha Židů ještě překvapivější. A významnou, ne-li přímo hlavní roli v systému teroru uplatňovaném mimořádnými komisemi pro boj proti kontrarevoluci hrají Židé a v některých významných případech i Židovky.

Stejnou zlou proslulost získali Židé v krátkém období teroru, během kterého vládl v Maďarsku Bela Kun. Stejný jev se objevil v Německu (zejména v Bavorsku), kde bylo tomuto šílenství dovoleno využít dočasného ochromení německého národa. Ačkoli ve všech těchto zemích žije mnoho nežidů, kteří jsou stejně zlí jako ti nejhorší židovští

[171] Lenin byl ve skutečnosti z jedné čtvrtiny Žid; viz Martin Gilbert (Churchill and the Jews, 2007, s. 37).

revolucionáři, role, kterou tito revolucionáři hrají v poměru k počtu obyvatel, je ohromující.

Židé jsou tedy agitátoři a podvratné živly, revolucionáři – „kvas rozkladu“ (Mommsen) a „plastičtí démoni rozkladu“ (Wagner).[172] Toto byl zjevně převládající názor v období po první světové válce. „Mezinárodní Žid“ byl skutečně vnímán jako hrozba pro civilizovanou vládu; Ford se příliš nemýlil.

I když přijímal pomoc od svých židovských přátel a spojenců, Churchill zjevně choval vůči nim znepokojení – a to až do předvečera druhé světové války. V nedávno objevené eseji z roku 1937 s názvem „Jak mohou Židé bojovat proti pronásledování“ tvrdí, že Židé jsou částečně zodpovědní za svou vlastní tíživou situaci. „Bylo by snadné,“ řekl, „připsat [antisemitismus] zlobě pronásledovatelů, ale to neodpovídá všem skutečnostem. ... Tyto skutečnosti... by měli zvážit zejména sami Židé. Je totiž možné, že nevědomky vyvolávají pronásledování – že jsou částečně zodpovědní za nepřátelství, kterým trpí.“ Pokračuje:

> Ústředním faktorem, který dominuje vztahům mezi Židy a nežidy, je to, že Židé jsou „jiní“. Vypadají jinak. Myslí jinak. Mají odlišné tradice a zázemí. Odmítají se asimilovat. V každé zemi tvoří Židé samostatnou a oddělenou komunitu – malý stát ve státě.
>
> Žid v Anglii je představitelem své rasy. Každý židovský lichvář připomíná Shylocka a představu Židů jako lichvářů. A nelze rozumně očekávat, že úředník nebo

[172] Viz kapitola 7.

obchodník, který se potýká s finančními problémy a platí 40 nebo 50 procent úroků z vypůjčených peněz „hebrejskému krvežíznivci“, bude uvažovat o tom, že po dlouhá staletí byl Židům uzavřen téměř každý jiný způsob života…[173]

Dosud bylo veřejnosti zpřístupněno pouze několik částí celého díla; zbytek je zřejmě pro lidi příliš těžko stravitelný.

Charles Lindbergh: americký hrdina

Jako blízký přítel Henryho Forda a stejně jako on zastánce míru, Charles Lindbergh také označil Židy za příčinu války. Po svém transatlantickém letu v roce 1927 ve věku 25 let a přestěhování do Evropy v roce 1935 Lindbergh podporoval mírový rozvoj leteckých technologií. V letech 1936 až 1938 několikrát navštívil Německo a právě v této době se poprvé setkal s chudými Židy směřujícími do Spojených států. Krátce po Křišťálové noci byl na nádraží v Paříži a do svého deníku zapsal následující:

Nástupiště nádraží je plné Židů odjíždějících do Ameriky. Celkově vypadali velmi chudě... Nikdy jsem nebyl proti Židům a mám velký respekt a obdiv k Židům, které znám. Někteří z nich patří mezi mé nejlepší přátele. Ale tato skupina na nástupišti ve mně vyvolala podivný pocit lítosti

[173] Citace převzaty z různých zpravodajských zpráv, např. The Telegraph (Velká Británie) ze dne 11. března 2007.

a znechucení. Tito lidé určitě způsobí potíže, pokud jich mnoho odejde do Ameriky.[174]

Méně než rok poté byla válka v Evropě na spadnutí – ačkoli USA v ní neměly žádný zjevný zájem a dokonce i Anglii by se pravděpodobně nejvíce vyplatilo se do ní nezapojovat. 30. června 1939 se Lindbergh krátce setkal s viceprezidentem Johnem Garnerem, aby projednali vývoj situace. Opět z jeho deníku:

> Oba jsme znepokojeni tím, aby tato země nebyla vtažena do evropské války britskou a židovskou propagandou, které je již tak dost. Je v sázce příliš mnoho, abychom se vrhli do evropské války bez nejopatrnějšího a nejchladnějšího zvážení. (1970: 218)

O dva měsíce později, při večeři s významným novinářem Fultonem Lewisem, Lindbergh diskutoval o reakci Ameriky v případě vypuknutí války:

> Jsme znepokojeni vlivem Židů v našem tisku, rozhlase a filmu. Může to mít velmi vážné následky. Obávám se, že v tomto ohledu nás čekají potíže. Kdykoli je podíl židovského obyvatelstva příliš vysoký, zdá se, že vždy dochází k reakci. Je to škoda, protože několik správných Židů je podle mého názoru přínosem pro každou zemi a spíše posiluje její sílu, než aby ji oslabovalo. Pokud v Spojených státech vznikne antisemitské hnutí, může dojít

[174] Zápis ze dne 19. listopadu 1938. Ve Wallace (2003: 382).

daleko. Určitě to ovlivní dobré Židy stejně jako ostatní. Když takové hnutí vznikne, skončí umírněnost.[175]

O týden později vypukla válka mezi Německem a Polskem. O dva dny později se z ní stal celoevropský konflikt, když Anglie a Francie vyhlásily Německu válku. Po celý rok 1940 Německo dobývalo území po celém kontinentu a v polovině června obsadilo Paříž. Tlak na zapojení Ameriky rostl a Lindbergh pokračoval ve své izolacionistické a protiválečné politice. V polovině roku 1941 se znovu vyjádřil k tématu neustálé „britsko-židovské propagandy“:

> Tlak na válku je silný a stále roste. Lidé jsou proti ní, ale [Rooseveltova] administrativa se zdá být „rozhodnutá“ a odhodlaná jít do války. Většina židovských zájmů v zemi válku podporuje a ovládá velkou část našeho tisku a rozhlasu a většinu našich filmů. Jsou tu také „intelektuálové“, „anglofilové“ a britští agenti, kterým je dovoleno volně jednat, mezinárodní finanční zájmy a mnoho dalších. (1970: 481)

O několik měsíců později došlo k významné události: Lindberghův projev v Des Moines v Iowě dne 11. září 1941.[176] Tam hovořil o „nadměrném úsilí“ tlačit USA do války, „vyvíjeném zahraničními zájmy a malou menšinou našeho vlastního národa“.[177] „Kdo je za to zodpovědný?“ zeptal se a pokračoval identifikací tří hlavních viníků: Britů, Židů a Rooseveltovy administrativy. Stojí za zmínku – i když

[175] Ve Wallace (2003: 199).
[176] Kupodivu přesně 60 let před tím druhým „11. zářím“.
[177] Plný text online na adrese: www.charleslindbergh.com.

Lindbergh to neudělal –, že ve skutečnosti stáli za činy Churchilla i Roosevelta právě Židé; v jistém smyslu by se tedy dalo říci, že oni byli hlavním důvodem zapojení USA do války.

Postupně se zabývá všemi třemi a dostává se k Židům:

Není těžké pochopit, proč Židé touží po svržení nacistického Německa. Pronásledování, kterému byli v Německu vystaveni, by stačilo k tomu, aby se z jakéhokoli národa stali zapřisáhlí nepřátelé.

Žádný člověk s citem pro lidskou důstojnost nemůže tolerovat pronásledování židovského národa v Německu. Ale žádný čestný a prozíravý člověk nemůže dnes sledovat jejich proválečnou politiku, aniž by viděl nebezpečí, které taková politika představuje jak pro nás, tak pro ně. Místo agitace za válku by židovské skupiny v této zemi měly válce všemi možnými způsoby odporovat, protože budou mezi prvními, kdo pocítí její důsledky.

Tolerance je ctnost, která závisí na míru a síle. Historie ukazuje, že nemůže přežít válku a devastaci. Několik prozíravých Židů si to uvědomuje a staví se proti intervenci. Ale většina stále ne. Jejich největší nebezpečí pro tuto zemi spočívá v jejich velkém vlastnictví a vlivu v našem filmovém průmyslu, tisku, rozhlase a vládě.

Neútočím ani na židovský, ani na britský národ. Obě rasy obdivuji. Ale říkám, že vůdci britské i židovské rasy, z důvodů, které jsou z jejich pohledu pochopitelné, ale z našeho pohledu nepřípustné, z důvodů, které nejsou americké, chtějí nás zapojit do války.

> Nemůžeme jim vyčítat, že hájí to, co považují za své vlastní zájmy, ale my musíme hájit také své. Nemůžeme dovolit, aby přirozené vášně a předsudky jiných národů vedly naši zemi ke zničení.

Lindbergh dále dodává, že žádný z těchto tří faktorů sám o sobě není schopen přimět USA k válce, pouze jejich kombinace. Popisuje třífázový proces, jehož první dvě fáze – prosazování amerických „obranných zájmů“ a postupné zapojení – již byly dokončeny. Zbýval pouze třetí krok: vytvoření „řady incidentů, které by nás donutily k skutečnému konfliktu“ – což je pozoruhodné prohlášení, vzhledem k tomu, že k útoku na Pearl Harbor došlo pouhé tři měsíce poté.

Ve svém deníku z toho dne Lindbergh (1970: 538) poznamenal: „Když jsem zmínil tři hlavní skupiny agitující za válku – Britové, Židé a Rooseveltova administrativa – celé publikum jako by povstalo a jásalo.“ Ale mezi americkým tiskem byla reakce předvídatelná. „New York Times přináší ostré útoky na můj projev ze strany židovských a jiných organizací,“ napsal 13. září.[178] A o dva dny později: „Měl jsem pocit, že jsem svůj projev v Des Moines formuloval opatrně a umírněně. Zdá se, že dnes se v Americe dá diskutovat téměř o

[178] Ten den ho napadly dva články. Významný socialista Norman Thomas sympatizoval s jeho protiválečným postojem, ale řekl: „Žádná rasa ani národ nemohou být učiněni obětními beránky...“ Jiný článek citoval kritiku vládního mluvčího (který přirovnal Lindberghova slova k nacistům), dvou newyorských výborů, soudce Nejvyššího soudu a předsedkyně Ženské sionistické organizace. Protestantský novinář je citován slovy: „Antisemitismus je protikřesťanství“ a „Tento Lindberghův projev je začátkem poslední fáze definitivního plánu na zničení demokratické vlády v této zemi.“

všem kromě židovské otázky. Samotná zmínka o slově „Žid“ vyvolává bouři.“ Opravdu.

18. září byl jeho poslední zápis v deníku na toto téma:

> [Výkonný ředitel America First] John Flynn přišel v 11:00 a hodinu jsme diskutovali o situaci. Flynn říká, že nezpochybňuje pravdivost toho, co jsem řekl v Des Moines, ale domnívá se, že nebylo vhodné zmiňovat židovskou otázku. Je pro mě těžké pochopit Flynnovo stanovisko. Stejně jako já je přesvědčen, že Židé patří mezi hlavní síly, které tlačí tuto zemi do války. Často to opakoval a říká to i nyní. Je ochoten o tom mluvit v úzkém kruhu lidí v soukromí. Ale zřejmě by raději viděl, abychom vstoupili do války, než aby veřejně zmínil, co Židé dělají, bez ohledu na to, jak tolerantně a umírněně by to bylo řečeno. Na druhou stranu mám pocit, že: (1) lidé v této zemi by měli vědět, jaký vliv mají Židé; a (2) Židé by měli být varováni před důsledky, které na sebe vezmou, pokud budou pokračovat ve svém současném kurzu.[179]

To byla zřejmě jeho poslední zmínka o Židech, ať už na veřejnosti, nebo v soukromí. V prosinci vstoupily Spojené státy do války a už nebylo cesty zpět.

Poválečné reflexe

Brzy po skončení druhé světové války americký prezident Harry Truman (1997: 41) zapsal do svého deníku následující

[179] Kombinováno z pasáží v Lindbergh (1970: 541) a Wallace (2003: 382).

postřeh: „Židé tvrdí, že je Všemohoucí Bůh vyvolil, aby jim udělil zvláštní privilegia. Jsem si jist, že měl lepší úsudek.“ O dva roky později, v deníkovém záznamu z 21. července 1947, byl Truman ještě výslovnější:

> Židé nemají smysl pro proporce ani žádný úsudek ohledně světových událostí. ... Židé jsou podle mého názoru velmi, velmi sobečtí. Je jim jedno, kolik Estonců, Lotyšů, Finů, Poláků, Jugoslávců nebo Řeků je zavražděno nebo týráno jako DP (vysídlené osoby), pokud Židé požívají zvláštního zacházení. Když však mají moc – fyzickou, finanční nebo politickou – ani Hitler ani Stalin se jim nevyrovnají v krutosti nebo týrání slabších.[180]

Konec války přinesl řadu problémů, z nichž nejméně důležitým bylo, jak naložit s masami vysídlených osob (DP), z nichž většina byli Židé. Američtí generálové, včetně Eisenhowera a George S. Pattona, museli tuto nepříjemnou situaci vyřešit. Patton tento úkol neměl rád, alespoň pokud šlo o Židy, které považoval za mnohem horší než ostatní DP. Nebylo to kvůli jejich krutému zacházení ze strany nacistů, které pro ty, kteří přežili, nebylo o moc horší než u jiných pronásledovaných etnik, ale spíše kvůli slabé konstituci samotného židovského národa. V jeho deníku ze dne 15. září 1945 je zaznamenáno následující:

> Harrison a jeho spolupracovníci naznačují, že podle nich by němečtí civilisté měli být vystěhováni ze svých domů,

[180] Celý zápis z deníku je k dispozici online na adrese: http://www.trumanlibrary.org/diary/page21.htm.

aby v nich mohli být ubytováni vysídlení lidé. ... Harrison a jemu podobní věří, že vysídlený člověk je lidská bytost, což není pravda, a to platí zejména pro Židy, kteří jsou nižší než zvířata. Vzpomínám si, jak jednou v Troině na Sicílii generál Gay řekl, že nejde o to, že lidé žijí se špinavými zvířaty, ale že zvířata žijí se špinavými lidmi. V té době ještě nikdy neviděl vysídleného Žida.

Navíc nechápu, proč by se s Židy mělo zacházet lépe nebo hůře než s katolíky, protestanty, muslimy nebo mormony. Zdá se však, že to budeme muset udělat. (1974: 751-752)

O pár dní později se situace pro Pattona ještě zhoršila:

Jeli jsme asi 45 minut do židovského tábora. Budovy byly v dobrém stavu, když Židé přijeli, ale když jsme přijeli my, byly v špatném stavu, protože tito židovští uprchlíci, nebo alespoň většina z nich, nemají žádný smysl pro mezilidské vztahy. Pokud je to možné, odmítají používat latríny a raději se vyprázdňují na podlahu...

Náhodou to byl svátek Jom Kipur, takže byli všichni shromážděni ve velké dřevěné budově, kterou nazývali synagogou. Generál Eisenhower jim měl pronést projev. Vstoupili jsme do synagogy, která byla zaplněna nejvíce páchnoucí skupinou lidí, jakou jsem kdy viděl. Když jsme se dostali asi do poloviny, přišel hlavní rabín, který měl na hlavě kožešinovou čepici podobnou té, kterou nosil anglický král Jindřich VIII., a na sobě silně vyšívanou a velmi špinavou rochetu, a pozdravil generála. Jeden z přítomných lékařů nesl také kopii Talmudu, jak se myslím

jmenuje, napsanou na listu papíru a svinutou kolem klacku.

Nejprve pronesl židovský civilista velmi dlouhý proslov, který nikdo nechtěl překládat. Potom generál Eisenhower vystoupil na pódium a já šel za ním. Pronášel krátký a vynikající proslov, který byl překládán odstavec po odstavci.

Ten zápach byl však tak strašný, že jsem málem omdlel a asi o tři hodiny později jsem vyzvracel oběd, když jsem si na něj vzpomněl. (753-754)

Nechvalně známý foetor Judaicus se vrací s pomstou! 21. září inspekci dalšího židovského tábora provedl generál Louis Craig; podle Pattona „řekl, že podmínky a špína byly nepopsatelné. ... Můj osobní názor je, že žádný národ nemohl klesnout na takovou úroveň degradace, jaké tito lidé dosáhli za pouhé čtyři roky“ (759).

Během 10 dnů armáda zahájila proces přesunu Židů do nových ubytoven: „Opět jsme narazili na podlidské vlastnosti těchto lidí, kteří nerozumí toaletám a odmítají je používat, kromě toho, že je využívají jako úložiště plechovek, odpadků a smetí“ (788). Patton koordinoval úsilí s Úřadem Spojených národů pro pomoc a obnovu (UNRRA), který se staral nejen o Židy, ale o všechny vysídlené osoby:

Žena z UNRRA mi bez vyzvání sdělila, že Estonci, kteří byli přiděleni k řezání dřeva pro tábor, nasekali za den čtyřikrát více dřeva než Židé. Domnívá se, a já si myslím, že s jistou dávkou pravdivosti, že Židé trpí

psychopatickým stavem, který lze podstatně zlepšit, i když já osobně o tom pochybuji. Nikdy jsem neviděl skupinu lidí, kteří by se zdáli být tak málo inteligentní a bezduší. Prakticky všichni měli ploché hnědošedé oči, které jsou běžné u Havajanů a které podle mého názoru svědčí o velmi nízké inteligenci.

Díky chladnějšímu počasí byl zápach obyvatel podprůměrný, ale pro západní nosy stále extrémně odporný. Je nešťastnou skutečností, že lidé doma, kteří tak hlasitě požadují zlepšení situace vysídlených Židů, nemají ponětí o nízké mentální, morální a fyzické úrovni objektů své péče...

„Hlasitost“ Američanů byla z velké části způsobena přítomností Židů v médiích: „V tisku je velmi zřejmý semitský vliv“ (766). Patton byl celou záležitostí zjevně deprimován: „Čím více od lidí vidím, tím více lituji, že jsem válku přežil.“

Ve skutečnosti Patton dlouho nepřežil. Dne 9. prosince 1945 se stal účastníkem velmi lehké dopravní nehody, byl převezen do vojenské nemocnice a 21. prosince ve věku 60 let záhadně zemřel. Konspirační teoretici se domnívají, že byl zavražděn kvůli svým politicky nekorektním názorům.

Ve svých protižidovských názorech nebyl Patton mezi vojenskými veliteli osamocený. Jiný generál z druhé světové války, George Moseley, byl ještě ostřejší. Ještě před válkou, na počátku roku 1939, Moseley prohlásil, že „válka, která se nyní navrhuje, má za cíl nastolit židovskou hegemonii po celém

světě“.[181] Dne 1. června 1939 vypovídal před Výborem pro neamerické aktivity, kde odsoudil „světové židovstvo“ a argumentoval, že američtí Židé by měli být zbaveni volebního práva, protože jejich primární loajalita patří globálnímu židovskému státu.[182]

[181] V Bendersky (2000: 255).
[182] Viz shrnutí v New York Times, 2. června (str. 8).

KAPITOLA 10: SOUČASNOST

„Jsou to špinaví, lživí, bastardi… Prostudujte si historii.“

Bobby Fischer (1999)

Po druhé světové válce a s nástupem globální hegemonie Spojených států se židovský vliv stal poprvé v historii skutečně dominantním. Byl rozvinut a propagován příběh o holocaustu, který poskytoval morální, politickou a finanční podporu židovským (nyní izraelským) aktivitám ve všech sférách.[183] Americká zahraniční pomoc Izraeli vzrostla na více než 6 miliard dolarů ročně, aniž by byla zpochybňována. Americká média, zábavní průmysl a finance se staly přímo či nepřímo ovládány židovskými zájmy. Americká politika byla hluboce zkorumpována židovskými penězi a mocí lobbistických skupin, jako je AIPAC.[184]

V roce 1974 se v tomto duchu vyjádřil i další americký generál a předseda Sboru náčelníků štábů George Brown. Během projevu 10. října řekl, že moc židovské lobby „byla tak silná, že byste tomu nevěřili“. Pokračoval:

> [Izraelci říkají]: „O Kongres se nebojte. O Kongres se postaráme.“ Jsou to sice lidé z jiné země, ale oni to dokážou. Vlastní banky v této zemi, noviny, stačí se podívat, kde jsou v této zemi židovské peníze.[185]

---

[183] Viz Dalton, Debating the Holocaust (2015) nebo, v stručnější podobě, The Holocaust: An Introduction (2016).

[184] Přehled najdete buď v Dalton (2015: 261-282) nebo v úvodu v Hitler (2019).

[185] V Bendersky (2000: 428). Citováno také v The Washington Post, 13. listopadu 1974 (s. A1).

Kdyby to Američané mysleli vážně, řekl Brown, pokusili by se „rozbít tuto lobby“. Ve stejném roce vyjádřil podobné obavy prezident Richard Nixon:

> Možná je na tom něco pravdy, že pokud mají Arabové nějaké stížnosti na mou politiku vůči Izraeli, musí si uvědomit, že Židé v USA ovládají celý informační a propagandistický aparát, velké noviny, film, rozhlas a televizi a velké společnosti. A to je síla, kterou musíme brát v úvahu.[186]

A tak dále, až do nedávné doby. Matematický génius John Nash řekl: „Kořenem všeho zla, pokud jde o můj osobní život, jsou Židé.“[187] Šachový génius a poloviční Žid Bobby Fischer je kritizoval celý svůj život, zejména v sérii rozhlasových rozhovorů od 90. let až do své smrti v roce 2008. V roce 1999 brojil proti „světovému židovstvu“:

> Vymysleli si příběh o holocaustu. Nic takového neexistuje.[188] Od nepaměti vytahují tuhle sračku o pronásledování. Jsou to špinaví, lživí bastardi. Prostudujte si historii.

Vskutku. Fischerova kritika se v roce 2001 po útocích z 11. září, které nazval „dobrou zprávou“, ještě zintenzivnila:

---

[186] V Dinnerstein (1994: 232-233).
[187] V Nasar (1998: 326).
[188] Ve skutečnosti holocaust doslova „nevymysleli“, ale malé prvky pravdy byly značně zveličeny, byly učiněny nesprávné závěry a nepohodlné detaily byly zamlčeny. Podrobnosti opět najdete v Dalton (2015).

Tleskám tomuto činu. USA a Izrael zabíjejí Palestince už léta. Léta je okrádají, zabíjejí a zacházejí s každým jako s kusem hadru. Teď se to vrací zpět USA.

Jeho návrh zněl „zatknout všechny Židy, popravit stovky tisíc židovských vůdců a omluvit se Arabům za zabíjení“.[189]

I v uplynulém desetiletí se významné osobnosti nadále vyjadřovaly – včetně Mela Gibsona, Helen Thomasové, Ricka Sancheze, Johna Galliana, Garyho Oldmana, Charlieho Sheena a Hanka Williamse Jr. – jen aby se ocitly bez práce nebo jinak potrestány. Díky médiím, vedení korporací a vládě mohou američtí Židé zasadit „knockoutový úder 1-2-3“ komukoli, kdo se odváží zpochybnit jejich dominanci. Lze jen doufat, že se budou i nadále objevovat zásadoví a silní jedinci, kteří budou i nadále vrhávat světlo pravdy na nejškodlivější aspekty angloamerického židovstva.

Jak jsem poznamenal na začátku této knihy, situace se nyní vyvinula do bodu, kdy malajský premiér Mahathir Mohamad mohl oprávněně říci: „Židé dnes nepřímo vládnou světu,“ prostřednictvím své dominance nad americkou politikou a americkou válečnou mašinérií. Díky obrovskému bohatství, kterým disponují, přístupu k nejvyšším vládním kruhům a praktickému monopolu nad západními médii mají Židé obrovskou (i když ne neomezenou) schopnost formovat události podle svých představ. Od první války v Iráku v roce 1990 přes jejich pravděpodobnou roli v útocích z 11. září 2001

[189] Přepis převzat z online zdroje: http://www.anusha.com/fischer1.htm.

až po válku v Iráku v roce 2003 a pokračující válku v Afghánistánu má židovský vliv negativní dopad na miliony lidí.

Posouzení celkové situace

Obrázek zde znázorňuje přetrvávající zlovolný charakter Židů v průběhu času a v celé západní civilizaci. Samozřejmě existuje mnoho dalších významných historických osobností, které by bylo možné zmínit. Například v roce 1584 italský renesanční filozof Giordano Bruno nazval Židy „takovou morovou a malomocnou rasou, která je pro veřejnost tak nebezpečná, že si zaslouží být vyhubena ještě před narozením“; „Židé se skutečně ukázali být exkrementy Egypta“.[190] V roce 1858 francouzský socialista Pierre Proudhon popsal židovství jako „merkantilní a lichvářský parazitismus“ a dodal: „Žid zůstává Židem, parazitickou rasou, nepřítelem práce“.[191] V roce 1871 ruský anarchista Michail Bakunin řekl:

> Celý židovský svět, který tvoří jedinou vykořisťovatelskou sektu, jakýsi lid krvežíznivců (ein Blutegelvolk), kolektivní parazit (einzigen fressenden Parasiten), nenasytný, organizovaný sám v sobě, nejen přes hranice států, ale dokonce i přes všechny rozdíly v politických názorech – tento svět je v současné době, alespoň z velké části, k dispozici Marxovi na jedné straně a Rothschildům na straně druhé. ... Židovská solidarita, ta mocná solidarita,

[190] První citát v Bein (1990: 713); také v Bruno (2004: 196). Druhý citát je z Bruno (2004: 251).
[191] V Hart (2007: 69).

která se udržela po celou historii, je [obě strany] sjednotila.[192]

I těch pár skutečně upřímných Židů v sobě tyto neřesti uznává. Kolem roku 1900 sionistický vůdce Aaron David Gordon poznamenal, že „židovský národ je... nemocný a zkažený na těle i na duši“. Přisuzoval to skutečnosti, že „jsme parazitický národ. Nemáme kořeny v půdě, nemáme pevnou půdu pod nohama. A jsme paraziti nejen v ekonomickém smyslu, ale i v duchu, v myšlení, v poezii, v literatuře a v našich ctnostech, ideálech a vyšších lidských aspiracích.“[193]

Další slavný Rus, Pjotr Stolypin, napsal někdy v roce 1911, v tom samém roce, kdy byl zavražděn židovským radikálem Dimitrijem Bogrovem, následující slova:

> Je důležité, že rasové charakteristiky tak drasticky odlišují židovský národ od zbytku lidstva, že z nich činí zcela odlišné bytosti, které nelze zahrnout do našeho pojetí lidské přirozenosti. Můžeme je pozorovat tak, jak pozorujeme a studujeme zvířata, můžeme k nim cítit odpor nebo nepřátelství, tak jako k hyenám, šakalům nebo pavoukům, ale mluvit o nenávisti k nim by je povýšilo na naši úroveň. Pouze šířením v povědomí veřejnosti představy, že bytost židovské rasy není stejná jako ostatní lidé, ale napodobenina člověka, s níž nelze jednat, lze postupně uzdravit národní organismus a oslabit židovský národ, aby již nemohl škodit, nebo aby zcela vymřel.

[192] Ve Wheen (1999: 340).
[193] V Sternhell (1998: 47-48).

> Historie zná mnoho vyhynulých kmenů. Věda musí přivést nikoli židovskou rasu, ale povahu židovství do takového stavu, který povede k jejímu zániku. (Vaksberg 1994: 6)

Takové komentáře jsou opět ozvěnou nesčetných minulých výtek. Ty nejostřejší z nich nám stále znějí v uších: „mor, který sužuje celý svět“ (Claudius); „prokletá rasa“ (Seneca); „nenávist k lidstvu“ (Tacitus); „doupě ďáblů“ (Luther); „republika lstivých lichvářů“ (Herder); „pokorný v neštěstí, drzý v prosperitě“ (Voltaire); „půjčují si podvodem a splácejí důvěru krádeží“ (Hegel); „prosperující paraziti“ (Ross); „plastičtí démoni rozkladu“ (Wagner); „planetární mistři zločinu“ (Heidegger). A snad nejhorší ze všeho je Voltairovo varování: „smrtící pro lidské pokolení“.

A přes to všechno Židé stále považují za nepochopitelné, že jsou neoblíbení. Zdá se, že mají téměř vrozenou neschopnost pochopit, proč je nežidé po tisíciletí vnímají s takovým opovržením. Když jsou nuceni k vysvětlení, přisuzují to duševní nemoci, psychické poruše nebo přímo zlu. Židovští komentátoři označují kritiky za „rigidní, potlačené, infantilní, narcistické, nepřátelské, ... paranoidní, iracionální, agresivní a náchylné k násilí“.[194] Kéž by to bylo tak jednoduché.

Židovský ultra-sionista Alan Dershowitz má ve své knize Chutzpah (1991) podobnou analýzu. Na jedné či dvou stránkách se zamýšlí nad naší ústřední otázkou: „Jak lze pochopit jedovaté protěžidovské výroky intelektuálů v průběhu dějin?“ Poté cituje žalostně krátký seznam jmen, včetně

[194] Jaher (1994: 12); připomeňte si delší pasáž citovanou v kapitole 1.

některých – jako Edgar Degas, Alexander Puškin, Thomas Edison a Pierre Renoir –, kteří si zde nezaslouží ani jedinou zmínku.[195] Ano, jak to vysvětlit? Dershowitz má svou odpověď:

> Odpověď na otázku „proč?“ pravděpodobně leží spíše v oblasti abnormální psychologie než v jakýchkoli racionálních pokusech najít srozumitelnou příčinu v historii nebo ekonomii. Antisemitismus je nemocí duše a nemoci se nejlépe diagnostikují vyšetřením těch, kteří jimi jsou nakaženi. (113)

Jaký to pobuřující závěr. Všechny ty velké myslitele historie – mnohem více, než kolik jich jmenuje nebo si vůbec uvědomuje – jsou jen mentálně nemocní, „nemocní na duši“, jednoduše proto, že nacházejí důvody ke kritice Židů. Jediným racionálním bodem shody zde může být prozkoumání těchto jednotlivců. Ano, jejich skutečných slov, v plném znění, v kontextu a ve světle širších a trvalejších historických trendů. Možná pak lépe pochopíme tento přetrvávající fenomén protižidovského myšlení.

Snad nejvýstižnější přiznání pochází od židovského novináře Neila Baldwina. Ve své práci z roku 2001 Henry Ford and the Jews popisuje v doslovu svůj šok – šok! – z objevu, že tolik slavných mužů historie skutečně nenávidělo jeho rasu:

[195] Abych byl spravedlivý, zmínil také jména několika osobností – Tacita, Diderota, Kanta, Wagnera, Menckena, Dreisera, Shawa, Adamse, Wellse, Forda –, které jsem skutečně zkoumal. Ale s tak malým množstvím podrobností a téměř žádnými přímými citacemi se od nás očekává, že mu uvěříme, že citované osobnosti byly patologickými antisemity.

> Vyrůstal jsem v New Yorku v 50. letech, navštěvoval elitní přípravnou školu a poté v 60. letech vysokou školu na východním pobřeží, a jako Žid jsem se nikdy necítil „jiný“... Psaní knihy Henry Ford and the Jews mě proto uvrhlo do intelektuálního šoku. Poprvé ve svém dospělém životě spisovatele jsem byl nucen seznámit se s co největším množstvím dokumentovaných záznamů o dvou tisíciletích nenávisti vůči Židům, kolik jsem jen dokázal snést. Bylo mi trapné si uvědomit, že jsem měl potíže uvěřit tomu, co jsem četl o extrémních stupních, do jakých byli Židé od středověku v evropské společnosti běžně hanobeni a marginalizováni. Když se stránky raných verzí mého rukopisu valily z laserové tiskárny, nevěřícně jsem kroutil hlavou, nemohl uvěřit tomu, co jsem právě napsal, a říkal si: „To nemůže být pravda. To prostě nemůže být pravda.“ (2001: 325)

Pro nebohého Baldwina tato šokující skutečnost „podkopává mou víru v behaviorální logiku“, protože je pro něj tak nepochopitelná. My ostatní můžeme jen kroutit hlavou nad takovou slepotou – zatímco uvažujeme o světě, ve kterém tito muži nemají nad lidstvem takovou moc.

Vyvozování závěrů

Po seznámení se s dlouhou historií protěžidovské kritiky může čtenář odmítat širší závěry. Může říci: „U Židů, které znám, tyto vlastnosti nevidím. Nebo alespoň ne ve větší míře než u ostatních lidí. Dnešní Židé takoví nejsou; znám dokonce dva

nebo tři, kteří jsou velmi čestní, přátelští a milí.“ Tato reakce je pochopitelná, ale z několika důvodů mylná. Prvním je zřejmý fakt, že může být obtížné vůbec poznat, že máte co do činění s Židem. To platí zejména vzhledem k tomu, že Židé po staletí vynakládali velké úsilí, aby skryli svou etnickou příslušnost. Příjmení jsou hrubým vodítkem, ale mohou se měnit a v mnoha případech jsou nejednoznačná. Také lze snadno přehlédnout Židy smíšeného původu nebo ty, kteří mají silné rodinné vazby, například židovského manžela nebo manželku. Vzhled může klamat; mnoho Židů vypadají jako běloši, ale nejsou jimi.[196] A tento problém se v posledních letech ještě zhoršil díky rozšíření plastické chirurgie – zejména kvůli ošklivému „židovskému nosu“. Židé navíc využívají starou taktiku náboženství/etnicity ve svůj prospěch; sekulární Židé řeknou „nejsem Žid“, čímž myslí náboženství, i když ve skutečnosti je tato skutečnost irelevantní.

Zadruhé, všechny podskupiny populace vykazují velkou variabilitu vlastností, a to i těch, které mají silnou genetickou složku. Skutečnost, že existují někteří „slušní“ Židé, je očekávatelná. Historie však ukazuje, že těch pár slušných je v menšině oproti škodlivé většině.

Za třetí, Židé, které „znáte“, pravděpodobně nepatří k těm nejzlovolnějším – k těm, kteří stojí na vrcholu židovské hierarchie bohatství a moci. Prožijte nějaký čas s Harveyem

[196] Úplné rozebrání tohoto tématu by mě zavedlo příliš daleko. Stačí zde říci, že „bílý“ lze věrohodně definovat jako bělocha evropského původu. Mnoho Židů se však prohlásí za bílé pouze proto, aby skryli pravdu.

Weinsteinem, Chuckem Schumerem nebo Rahmem Emanuelem a pochopíte, o čem mluvím.

Za čtvrté, většina lidí se v každodenním životě nedostává do konfliktu s židovskými postoji nebo hodnotami, a proto nepocítí plnou sílu židovského jednání. Čtenář, který se snaží o apologetiku, by měl nejprve veřejně vystoupit proti izraelskému apartheidu nebo proti zahraniční pomoci Izraeli, případně zpochybnit příběh o holocaustu, než začne prohlašovat, jak jsou Židé dobrodinní.

A konečně, a možná nejvýznamnější, Židé si dnes mohou dovolit být velkorysí. Alespoň v hlavních západních zemích mají Židé dominantní vliv; jak se říká, „drží otěže v rukou“, a proto v současné době nemají potřebu agitovat, jako tomu bylo v minulosti. Jejich negativní vlastnosti se tedy projevují pod viditelnou hladinou společenského života. To platí rozhodně pro Spojené státy a v menší míře také pro Velkou Británii, Francii, Kanadu a Austrálii. Jiné země mají specifické, ale přesto podobné situace. Německo je v zajetí ideologie pocitu viny za holocaust, a je tak podřízeno židovským zájmům. Indie sdílí společnou věc s Izraelem v opozici proti islámu. A v Rusku je mnoho takzvaných „oligarchů“ – miliardářů, novodobých kapitalistů, kteří ovládají velkou část ekonomiky – židovského původu.[197] V celém západním světě a ve velké části zbytku světa stačí Židům pouze udržovat status quo. Stačí jeden „drzý“

[197] Ze „sedmi bankéřů“, kteří ovládali Rusko před rokem 2000, bylo šest Židů; viz „The richer they come…“ (Guardian, 2. července 2007). V poslední době je z deseti ruských oligarchů, kteří mají finanční vazby na Donalda Trumpa, nejméně pět Židů („Know your oligarch“, Ha’aretz, 23. května 2018).

Žid, aby stanovil politiku, a ostatní ho pak jednoduše následují s implicitní podporou. Když mají Židé navrch, je pro ně snadné „vycházet s ostatními a přizpůsobit se“. A přitom pravda o židovských činech zůstává bezpečně skryta před zraky ostatních.

Nakonec byla velká část americké (a tedy západní) veřejnosti v podstatě zmanipulována židovsky inspirovanými médii, aby přijala židovskou agendu. Multikulturalismus, kapitalismus volného trhu, zastupitelská demokracie, neomezená imigrace, rovnost lidí, nemilosrdná ekonomická konkurence – to vše hraje ve prospěch Židů a téměř všichni obyvatelé Západu to přijímají jako dobré a žádoucí. A to navzdory skutečnosti, že žádná z těchto věcí nemá kořeny v klasické západní civilizaci. Dokonce i naše židovsko-křesťanské pozadí – které je ve skutečnosti zcela židovským výtvorem – vytváří sympatie k židovské straně. Když jsou tedy židovské hodnoty nebo charakteristiky propagovány v médiích, filmech, televizi nebo vládní politice, většina lidí je jako takové nepoznává, natož aby si uvědomovala jejich zhoubné důsledky. Většina z nás je více či méně podrobena vymývání mozku, aby myslela židovsky, a proto nevidíme věci tak, jaké skutečně jsou. To je jedna z velkých tragédií 21. století.

Ano – ale co dělat?

Tento přehled nemohu dokončit, aniž bych se alespoň letmo zmínil o praktických důsledcích. To je samozřejmě důležité, protože apologeta Židů by v tomto bodě mohl říci: „No

a co? Celá tato historie a kritika je bezvýznamná. Faktem je, že dnes máme v naší zemi tisíce nebo miliony Židů. Jsou tady. Musíme s nimi prostě žít. Nemůžeme s tím nic dělat.“ Ve skutečnosti to tak úplně není. Existuje nejméně sedm fází opatření, která by bylo rozumné podniknout, pokud by někdo byl ochoten brát židovskou otázku vážně. Těchto sedm fází je: vzdělávat, identifikovat, izolovat, kvótovat, penalizovat, zdanit a vyhostit. Podívejme se stručně na každou z nich.

Vzdělávat: Veřejnost je v otázce Židů velmi neznalá. A to záměrně. Média, vláda, školy a univerzity se shodně snaží neříkat o Židech nic negativního a zcela se vyhýbají jakékoli kritické historii. Musíme se tedy snažit vzdělávat veřejnost. Musíme o těchto tématech diskutovat při každé příležitosti a využívat internet a sociální média k šíření pravdy. A tato pravda je následující: Neexistuje zde žádná nejednoznačnost, žádné „dvě strany“, žádný spor. Kritická slova jsou zdokumentovaná a nesporná fakta. Dominantní role Židů v médiích, Hollywoodu, financích a vládě je nespornou pravdou. Jako první krok musíme pouze tyto pravdy zpřístupnit veřejnosti.

Identifikace: Jen málokdo rozpozná významné židovské osobnosti jako Židy. Někteří jsou relativně zřejmí, ať už díky svému povolání nebo společenské roli, životnímu příběhu nebo jménu. Ale drtivá většina vlivných Židů uniká pozornosti veřejnosti, a to z velké části vysvětluje jejich schopnost dominovat v různých aspektech moderní společnosti. Druhým úkolem by proto bylo je odhalit. Židé by měli být „odhaleni“ při každé příležitosti. Každý příběh, článek, zpráva nebo sdělení o nich by mělo obsahovat nějakou takovou identifikaci.

Zde je jeden způsob. Stejně jako jsou američtí kongresmani identifikováni podle strany a státu – například Paul Ryan (R-WI) – mohli bychom přijmout paralelní nomenklaturu. Například: Bernie Sanders (Ž-VT); nebo stručněji Jake Tapper (Ž), Wolf Blitzer (Ž). Poloviční Židé by mohli mít toto: Rachel Maddow (Ž/2) nebo Matt Lauer (Ž/2). Ti, kteří mají židovského manželského partnera nebo dítě, by mohli být identifikováni takto: Cokie Roberts (Ž/p), Paul McCartney (Ž/p), Donald Trump (Ž/d). Nemusí to být příliš komplikované; i těchto několik označení by pokrylo drtivou většinu Židů a přineslo by bezprecedentní úroveň jasnosti do situace.

Izolace: Významní Židé a průmyslová odvětví ovládaná Židy by mohli být sankcionováni prostřednictvím přerušení obchodních vztahů, spotřebitelských bojkotů a odepření práv k provádění nebo rozšiřování svých aktivit. Mohly by být koordinovány snahy odepřít jim zisky, publicitu a moc. To by mohlo začít oslabovat židovskou nadvládu nad většinou dnešních západních národů. „Čisté“ instituce a podniky by se mohly jako takové prohlásit a měly by z toho prospěch. Nemuselo by to být absolutní; důkaz o tom, že nejsou pod židovskou dominancí, by měl stačit. Možná by bylo potřeba zavést nějaký certifikační proces, ale to už dnes děláme v jiných odvětvích, takže by to nemělo být příliš zatěžující.

Kvóta: Je přinejmenším hrubě nespravedlivé, aby malá menšina jakéhokoli druhu měla v jakékoli zemi neúměrně velké bohatství a moc. I kdybychom chtěli říci, že si to nějak „zasloužili“, stále to nevyrovnává mnoho nespravedlností

spojených s takovou situací. Pokud jsou Židé nadměrně zastoupeni, pak mnoho jiných skupin je zastoupeno nedostatečně. Rozumným opatřením by tedy bylo zavést židovské kvóty ve všech oblastech, a to nejen z důvodu spravedlnosti, ale také proto, aby se omezila pokušení a schopnost škodit. Například v USA, kde Židé tvoří méně než 2 % menšinu, by jejich zastoupení v médiích, Hollywoodu, vládě, akademické sféře a podnikání mohlo být omezeno například na 4 % nebo 6 %. To stále umožňuje dvojnásobné nebo trojnásobné nadměrné zastoupení, takže to lze stěží považovat za nespravedlivé. Představte si, že by pouze jeden z dvaceti filmů byl produkován nebo režírován Židy; nebo že by pouze jeden z dvaceti komentátorů na CNN nebo MSNBC byl Žid; nebo že by pouze jeden z dvaceti univerzitních profesorů byl Žid; nebo že by Židé ovládali pouze 5 % amerického bohatství namísto 50 % (viz níže). Americká společnost by byla velmi odlišná od té dnešní.

Penalizace: Náklady, které židovské aktivity v minulých stoletích způsobily celému lidstvu, jsou nevyčíslitelné. Sotva bychom mohli začít tyto náklady kompenzovat. Židé však disponují obrovským finančním majetkem, který by mohl být zabaven, a to by byl začátek. Například jen v USA existuje důvod se domnívat, že šest milionů amerických Židů vlastní nebo kontroluje ohromujících 50 bilionů dolarů v aktivech.[198] Tři čtvrtiny z této částky by mohly být okamžitě zabaveny, aniž

[198] USA mají osobní majetek v hodnotě přibližně 100 bilionů dolarů a na základě skutečnosti, že Židé tvoří přibližně polovinu nejbohatších Američanů, můžeme usoudit, že vlastní nebo kontrolují přibližně polovinu celkového bohatství.

by to vedlo k jejich chudobě. Tyto prostředky by pak mohly být použity k splacení 20 bilionů dolarů státního dluhu a následně k vyplacení kompenzace ve výši přibližně 50 000 dolarů každému americkému muži, ženě a dítěti. Podobné výpočty by mohly být provedeny v každé zemi, kde převládají Židé.

Daň: Majetek je jedna věc, příjem je něco jiného. Aby se zabránilo návratu k masivnímu židovskému bohatství a pokryly se průběžné výdaje na ubytování Židů, mohla by být zavedena daň. Jak víme, jedná se o starodávný nápad, který má původ ve fiscus Judaicus Římské říše.[199] Kdyby se například na židovské příjmy uvalila přírůstková daň ve výši 20 % nebo 30 %, jistě by to zabránilo obscénnímu hromadění bohatství. A poskytlo by to podstatný dodatečný příjem pro veřejné práce.

Vyhoštění: Snad nejkontroverznější je, že národy možná budou muset zvážit zrušení občanství a vyhoštění svých Židů. Pokud jsou škodlivé vlastnosti uvedené v této knize skutečně endemické, jak se zdá, pak neexistuje žádné jiné dlouhodobé řešení. Poučení z tisíciletí je následující: Kdekoli Židé tvoří více než zlomek procenta populace, projevují se tyto zhoubné tendence. Stejně jako nenapravitelní zločinci si prostě nemohou pomoci. A tak, stejně jako zločinci, možná budou muset být vyloučeni z občanské společnosti.

Naštěstí od roku 1947 máme pro ně alternativu: Izrael. Židé z celého světa by mohli být nejprve motivováni, aby se tam přestěhovali, poté na ně mohl být vyvíjen silný tlak a nakonec by k tomu mohli být donuceni. To rozhodně není krutý

[199] Viz kapitola 2.

osud. Izrael je bohatá a prosperující země, která by snadno mohla pojmout 14 milionů Židů z celého světa. Tento stát vítá všechny Židy jako okamžité občany, tak ať si je vezme. S takovým bohatstvím židovských dovedností, talentu a schopností by izraelská společnost jistě vzkvétala.

Jiné národy, nyní zbavené svých Židů, by pravděpodobně také vzkvétaly. Máme mnoho historických příkladů pozitivních výsledků. Anglie vyhnala své Židy v roce 1290 a zůstala bez Židů po více než 350 let, během nichž zažila zlatý věk alžbětinské éry a vzestup Anglie do pozice globální dominance. Ještě dramatičtější byl případ nacistického Německa, které v roce 1933 začalo podporovat židovskou emigraci a za pouhých šest let, do roku 1939, se z chudoby vypracovalo na světovou velmoc. Stalo se to již dříve, více než jednou; může se to stát znovu.

V této chvíli můžeme očekávat několik námitek. Za prvé: „To je čistá nenávistná řeč. Jste nenávistný člověk a všichni nenávidí nenávistné lidi.“ Nechme stranou nelogičnost „nenávidět nenávistného člověka“ a nejprve bych rád poukázal na to, že nenávidět nespravedlnost není nic špatného. Pouze nespravedliví nenávidí ty, kteří bojují proti nespravedlnosti. Navíc je zde velká ironie v tom, že Židé sami jsou nenávistníci světové třídy – ve skutečnosti jsou to šampioni nenávisti všech dob. Je to typická židovská taktika, vzít své vlastní nedostatky a projektovat je na ostatní. Takže pokud nemáte rádi nenávistné projevy, můžete začít u Židů.

Ale k věci: „nenávistné projevy“ jsou oblíbenou nálepkou, kterou židovské skupiny používají proti svým oponentům. Tato

nálepka a „antisemitismus“ jsou jejich dvě oblíbené pomluvy. Ta druhá se snaží vykreslit danou osobu jako morálně nedostatečnou, ale také upozorňuje ostatní Židy a nežidovské přisluhovače, že daná osoba je ochotna postavit se židovské hegemonii, a proto by měli podniknout příslušné kroky. Označení „nenávistník“ je však účinnější, protože je (nyní) podpořeno silou zákona. Židé nemohou zakázat antisemitismus, protože je to příliš úzké; ale mohou zakázat nenávistné projevy, protože to zní obecněji. A mohou k tomu přimět i černochy, muslimy a Hispánce. Je to docela trik: přimět jiné menšiny, které Židé hluboce nenávidí, aby bojovaly za židovské zájmy. V každém případě musíme být ostražití – kdekoli slyšíme mluvit o zlu „nenávistných projevů“, Židé nejsou daleko.

Existuje ještě druhá námitka: „Vy nemáte rádi Židy, ale jiní nemají rádi Hispánce, další muslimy a další černochy. Pokud povolíme tyto akce proti Židům, co zabrání ostatním, aby podnikli podobné akce proti prakticky jakékoli jiné skupině? Pak nastane totální chaos.“ Pokud z této knihy vyplývá nějaké hlavní ponaučení, pak je to to, že Židé jsou jiní: eticky, rasově, sociálně, nábožensky. Již více než 2000 let komentátoři pozorují, že Židé se liší od všech ostatních národů. Jen oni nenávidí lidstvo; jen oni jsou „vyvolení“; jen oni si osobují právo vládnout nad národy; a jako národ převyšují všechny ostatní v chamtivosti, lsti, aroganci, zlovolnosti a kriminalitě. Podle jejich vlastního vyznání jsou jiní. Říkám: Věřte jim. Národ, který je tak jedinečně odlišný jako Židé, vyžaduje odlišná pravidla; jsou zvláštním případem ve světových

dějinách. Neexistuje žádný srovnatelný argument a rozhodně žádný historický základ pro zavedení podobných opatření proti jiným etnikům.

Za třetí: „Proč trestat všechny Židy, když jen hrstka z nich, nanejvýš, je skutečně vinna určitými zločiny? Proč netrestat jen ‚vůdce', jak řekl Fischer?" To je možná nejtěžší přijmout. Samozřejmě bychom mohli tvrdě postupovat jen proti těm nejbohatším, nejzkorumpovanějším nebo nejzlovolnějším. Ale vzhledem ke složitosti lidského jednání je velmi těžké určit, kdo z nich je skutečně nejhorší. I anonymní Židé ze střední vrstvy způsobují značné škody. Jistě bychom mohli zdanit nebo finančně penalizovat pouze ty nejbohatší nebo vyhnat pouze odsouzené zločince. Ale to neřeší podstatu problému. Kdybychom například uvěznili nebo vyhnali nejhorších 20 %, situace by se možná na chvíli zlepšila. Brzy by se však objevila nová skupina dominantních Židů a problémy by začaly znovu. To je poučení z historie. Žádné prosby, argumenty ani přemlouvání na tento „vyvolený" národ nefungují. Je třeba je identifikovat, izolovat, potrestat a v nejhorším případě vyhnat. Dva tisíce let problémů a sporů nevedou k žádnému jinému závěru.

Poslední námitka, tentokrát promyšlenější a pronikavější: „Židé nejsou příčinou našeho úpadku, jsou jeho příznakem. Pouze zkorumpovaný a oslabený národ by vůbec dovolil Židům dominovat. Je to jako když někdo zneužívá své tělo a pak se diví, že ho napadají bakterie. Židovská dominance je ukazatelem toho, že jsme sociálně a politicky nemocní a že musíme podniknout kroky k obnovení zdraví." To je patrně

pravda. Bezpochyby každá společnost, která byla ovládnuta cizí menšinou, musí důkladně přehodnotit své základní zákony a politiky. Pokud to daný národ nedokáže a zůstává chronicky nefunkční, pak si možná zaslouží svůj osud. Národy, které nejsou schopny najít vůli potrestat nebo vyhnat ty, kteří jim škodí, si nezaslouží existovat. Dalo by se argumentovat, že každý národ ovládaný Židy by měl prostě zaniknout, rozpadnout se, rozpustit se. Pak by většina obyvatel měla šanci začít znovu, v menším měřítku, a poučit se z bolestných lekcí historie.

To je můj stručný nástin některých možností, které máme k dispozici. Upozorňuji, že nejde o postupné kroky; každý z nich může proběhnout současně. Zainteresovaná společnost by mohla okamžitě podniknout kroky v některé nebo ve všech těchto fázích, v různé míře. Měli jsme staletí židovského vlivu a nadvlády; je čas zkusit jedno nebo dvě století bez nich.

Závěrečné myšlenky

Pokud bych měl zde vyslovit nějaké závěrečné závěry, napadají mě tři. Za prvé, zjevná vytrvalost těchto stížností proti Židům, trvající po tisíciletí a napříč různými národy a společnostmi, svědčí o skutečné, objektivní a základní příčině – konkrétně o osobních a sociologických židovských rysech, které nepochybně mají velkou genetickou složku. Tam, kde se objevují Židé, se objevují i tyto problémy. Forma a intenzita jejich projevů může být kulturní nebo environmentální, ale

existence problematických charakteristik je do značné míry neměnná, což naznačuje rasový nebo genetický základ.

Za druhé, překvapivě nepřiměřená moc a vliv Židů se zdá být z velké části způsobena zkorumpovatelností těch nežidů, kteří jsou u moci. Morální omylnost ostatních známe až příliš dobře, ale nikdy nepřestává překvapovat, jak snadno a jak úplně jsou lidé ochotni se kompromitovat kvůli bohatství a moci, které jim Židé nabízejí. A nejde jen o něco jako například prostituci, která je na úkor sebe sama; jde spíše o hluboce kriminální druh korupce, jako když někdo prodá svůj vlastní lid nebo celý národ, zničí celé ekonomiky, poškodí globální životní prostředí, spáchá masovou vraždu nebo jakýkoli jiný stejně ohavný zločin. Judenknechte musí být odhaleni a hnáni k odpovědnosti.

Třetím faktorem je úžasná poddajnost široké veřejnosti a relativní snadnost, s jakou lze „demokratické masy“ manipulovat a, jak jsem již řekl, vymývat jim mozky. K dosažení tohoto cíle je nezbytná dominantní kontrola médií. Od 70. let 19. století v Evropě a od 90. let 19. století v Americe zastávají Židé stále vlivnější pozice v tisku, rozhlase, divadle a televizi – buď jako majitelé, nebo manažeři (nebo obojí).[200] V posledních čtyřech desetiletích je tato kontrola téměř úplná. A veřejnost o tom buď neví, nebo jí to nevadí. Možná jsou masy spokojené s tím, že Židé řídí jejich životy. Nebo možná popírají moderní Judenfrage – „nejsou to Židé, jsou to republikáni/demokraté, nebo liberálové/konzervativci, nebo

[200] Opět viz Dalton (2015: 261-282).

odbory, nebo muslimové, nebo chudí...“. Těch pár, kteří se touto záležitostí zabývají, ví své, ale nemohou s tím téměř nic dělat. Je zřejmé, že situace se bude muset ještě výrazně zhoršit, než se masy „probudí“ (jak říkali Němci).

To také vysvětluje, proč jsme v Spojených státech tak dychtiví prosazovat naši jedinečnou židovsko-americkou formu „demokracie“ ve zbytku světa – obzvláště toxickou směs globalismu, laissez-faire kapitalismu, multikulturalismu, inkluzivismu a morálního relativismu, to vše podpořené high-tech infrastrukturou. Právě tyto podmínky jsou nejvýhodnější pro židovsko-americké zájmy a právě tyto podmínky umožňují optimální manipulaci s národy a státy.

Proto bude muset stačit moje stručná analýza. Vyvozovat závěry z historie je vždy riskantní a spekulativní záležitost. Jedno je však jisté. Pokud byste náhodou, milí čtenáři, měli kritický postoj k Židům, věžte, že jste v dobré situaci.

Bibliografie

Adams, Henry. 1905. Mont-Saint-Michel and Chartres. Houghton Mifflin.

Adams, Henry. 1969. Letters of Henry Adams, vol. 2. Houghton Mifflin.

Atzmon, Gilad. et al. 2010. “Abraham’s children in the genome era.” American Journal of Human Genetics 86: 850-859.

Bachrach, Bernard. 1977. Early Medieval Jewish Policy and Western Europe. University of Minnesota Press.

Baldwin, Neal. 2001. Henry Ford and the Jews. PublicAffairs.

Barzilay, Isaac. 1956. “The Jew in the literature of the Enlightenment.” Jewish Social Studies 18.

Bauer, Bruno. 1852. “The present position of the Jews.” New York Daily Tribune (7. června).

Bauer, Bruno. 1958. The Jewish Problem (H. Lederer, překl.). Hebrew Union College.

Bauer, Bruno. 1978. “The capacity of present-day Jews and Christians to become free” (M. Malloy, trans.). Philosophical Forum 8(2-4).

Bein, Alex. 1990. The Jewish Question. Basic Books.

Bendersky, Joseph. 2000. The Jewish Threat. Basic Books.

Blake, William. 1982. The Complete Poetry and Prose of William Blake. University of California Press.

Boatwright, Mary. 2008. “Hadrian,” in Lives of the Caesars (A. Barrett, ed.). Blackwell.

Bonaparte, Napoleon. 1898. New Letters of Napoleon I (M. Lecestre, ed.). D. Appleton.

Brenner, Lenni. (ed.). 2002. 51 Documents: Zionist Collaboration with the Nazis. Barricade.

Bruno, Giordano. 2004. Expulsion of the Triumphant Beast. University of Nebraska Press.

Carmi, Shai. et al. 2014. "Sequencing an Ashkenazi reference panel supports population-targeted personal genomics." Nature Communications 5:4835.

Carroll, James. 2001. Constantine's Sword. Houghton Mifflin.

Cavadini, John. 1999. Augustine through the Ages. W. Eerdmanns.

Chamberlain, Houston. 1899/1968. Foundations of the 19th Century, sv. 1. H. Fertig.

Cunningham, William. 1896. The Growth of English Industry and Commerce. McMaster.

Dalton, Thomas. 2009. "Nietzsche on the Jews." On-line: www.theoccidentalobserver.net.

Dalton, Thomas. 2010. "Nietzsche and the origins of Christianity." On-line: www.theoccidentalobserver.net.

Dalton, Thomas. 2015. Debating the Holocaust (2nd ed.). Castle Hill.

Dalton, Thomas. 2016. The Holocaust: An Introduction. Castle Hill.

Daniel, Jerry. 1979. “Anti-Semitism in the Hellenistic-Roman period.” Journal of Biblical Literature 98(1): 45-65.

Dershowitz, Alan. 1991. Chutzpah. Little, Brown.

d’Holbach, Baron. 1770/1813. Ecce Homo! D. I. Eaton.

d’Holbach, Baron. 1772. Good Sense. W. Stewart.

d’Holbach, Baron. 1771/1920. Superstition in All Ages. P. Eckler.

Dinnerstein, Leonard. 1994. Anti-Semitism in America. Oxford University Press.

Disraeli, Benjamin. 1852/1969. Lord George Bentinck,. Gregg.

Dreiser, Theodore. 1933a. “Letter to Hutchins Hapgood.” The American Spectator (10. října).

Dreiser, Theodore. 1933b. “Letter to Hutchins Hapgood.” The American Spectator (28. prosince).

Dreiser, Theodore. 1959. Letters of Theodore Dreiser, sv. 2. University of Pennsylvania Press.

Duffy, Michael. and Mittelman, Willard. 1988. “Nietzsche’s attitudes toward the Jews.” Journal of the History of Ideas 49.

Eliot, Thomas Stearns (“T. S.”). 1934. After Strange Gods. Harcourt, Brace.

Emerson, Ralph. 1929. Complete Works. Houghton Mifflin.

Entine, Jon. 2012. “Jews are a ‘race,’ genes reveal.” Forward (11. května).

Ford, Henry. 1922/1998. My Life and Work. Ayer.

Gabba, Emilio. 1984. “The growth of anti-Judaism or the Greek attitude toward the Jews,” in W. Davies and L. Finkelstein, (eds.), Cambridge History of Judaism, sv. 2. Cambridge University Press.

Gibbon, Edward. 1788/1974. The History of the Decline and Fall of the Roman Empire, sv. 2. AMS Press.

Gilbert, Martin. 2007. Churchill and the Jews. Henry Holt.

Ginsberg, Benjamin. 1993. The Fatal Embrace. University of Chicago Press.

Goebbels, Joseph. 1948. The Goebbels Diaries: 1942-1943 (L. Lochner, překl.). Doubleday.

Goebbels, Joseph. 2019. Goebbels on the Jews (T. Dalton, ed.). Castle Hill.

Gruen, Erich. 2011. Rethinking the Other in Antiquity. Princeton University Press.

Hapgood, Hutchins. 1935. “Is Dreiser anti-Semitic?” In Nation (17. dubna): 436-438.

Hart, Mitchell. 2007. The Healthy Jew. Cambridge University Press.

Hawthorne, Nathaniel. 1856/1962. English Notebooks. Russell and Russell.

Hegel, Georg. 1975. Early Theological Writings (T. Knox, překl.). University of Pennsylvania Press.

Herder, Johann. 1968. Reflections on the Philosophy of the History of Mankind. University of Chicago Press.

Hertzberg, Arthur. 1968. The French Enlightenment and the Jews. Columbia University Press.

Hitler, Adolf. 2018. Mein Kampf (T. Dalton, překl.). Clemens & Blair.

Hitler, Adolf. 2019. Hitler on the Jews (T. Dalton, ed.). Clemens & Blair.

Hood, John. 1995. Aquinas and the Jews. University of Pennsylvania Press.

Jaher, Frederick. 1994. A Scapegoat in the New Wilderness. Harvard University Press.

James, Henry. 1968. The American Scene. Indiana University Press.

James, Henry. 1996. Complete Stories, 1892-1898. Library of America.

Jefferson, Thomas. 1905. The Writings of Thomas Jefferson, sv. 10. Thomas Jefferson Memorial Association.

Johnson, Paul. 1987. A History of the Jews. Harper.

Kant, Immanuel. 1960. Religion within the Limits of Reason Alone (T. Greene, překl.). Harper.

Kant, Immanuel. 1967. Philosophical Correspondence (A. Zweig, překl.). University of Chicago Press.

Kant, Immanuel. 1978. Anthropology (V. Dowdell, překl.). Southern Illinois University Press.

Kant, Immanuel. 1979. Conflict of the Faculties (M. Gregor, překl.). Abaris.

Kant, Immanuel. 1997. Lectures on Ethics (P. Heath, překl.). Cambridge University Press.

Katz, Jacob. 1980. From Prejudice to Destruction. Harvard University Press.

Leopold, David. 1999. “The Hegelian anti-Semitism of Bruno Bauer.” History of European Ideas, 25.

Levy, Richard. 1991. Anti-Semitism in the Modern World. D. C. Heath.

Lindbergh, Charles. 1970. The Wartime Journals of Charles A. Lindbergh. Harcourt, Brace.

Lindemann, Albert. 1997. Esau’s Tears: Modern Anti-Semitism and the Rise of the Jews. Cambridge University Press.

Linder, Amnon. 1987. The Jews in Roman Imperial Legislation. Wayne State University Press.

Luther, Martin. 1902. The Table Talk of Martin Luther (W. Hazlitt, překl.). G. Bell and Sons.

Luther, Martin. 1955a. Luther’s Works, sv. 47. Concordia.

Luther, Martin. 1955b. Luther’s Works, sv. 54. Concordia.

Luther, Martin. 2020. On the Jews and Their Lies (T. Dalton, ed.). Clemens & Blair.

Martial. 1897. Epigrams of Martial (G. Bohn, překl.). G. Bell.

Marx, Karl. 1976. Capital, sv. 1 (B. Fowkes, překl.). Penguin.

Marx, Karl. 1978. “On the Jewish Question.” In The Marx-Engels Reader. Norton.

Mencken, Henry Louis (“H. L.”). 1930. Treatise on the Gods. Knopf.

Mencken, Henry Louis (“H. L.”). 1956. Minority Report. Knopf.

Mendes-Flohr, Paul; and Reinharz, Jehuda, eds. 2011. The Jew in the Modern World. Oxford University Press.

Michael, Robert. 2008. A History of Catholic Antisemitism. Palgrave.

Moran, William. (ed.) 1987/1992. The Amarna Letters. Johns Hopkins University Press.

Muller, Jerry. 2002. The Mind and the Market. Knopf.

Nasar, Sylvia. 1998. A Beautiful Mind. Simon and Schuster.

Nation of Islam. 1991. The Secret Relationship between Blacks and Jews. Latimer Associates.

Nechvolodov, Alexandr. 1924. L’EmpereurNicolas II et les Juifs. Etienne Chiron.

Oliphant, Laurent. 1880. The Land of Gilead. William Blackwood and Sons.

Olmstead, Friedrich. 1861. Journeys and Explorations in the Cotton Kingdom, sv. 1. Sampson Low.

Ostrer, Harry. 2012. Legacy: A Genetic History of the Jewish People. Oxford University Press.

Patton, George. 1974. The Patton Papers, sv. 2. Houghton-Mifflin.

Poliakov, Leon. 1965. The History of Anti-Semitism, sv. 3. Vanguard.

Rather, Lelland J. 1990. Reading Wagner. Louisiana State University Press.

Rosenberg, Alfred. 1970. Alfred Rosenberg: Selected Writings. Cape.

Rosenberg, Alfred. 1982. The Myth of the Twentieth Century (V. Bird, překl.). Noontide.

Samuels, Ernest. 1964. Henry Adams: The Major Phase. Belknap Press.

Schafer, Paul. 1997. Judeophobia: Attitudes toward the Jews in the Ancient World. Harvard University Press.

Schopenhauer, Arthur. 1969. World as Will and Representation, vol. 1 (E. Payne, překl.). Dover.

Schopenhauer, Arthur. 1974. Parerga andParalipomena (E. Payne, překl.). Oxford University Press.

Seldin, Michael. et al. 2006. “European population substructure.” PLoS Genetics 2(9): e143.

Shabetai, Karen. 1995. “The question of Blake’s hostility toward the Jews.” ELH 62.

Shaw, George. 1932. “Shaw’s ‘Shofar-Blast’.” The Literary Digest (22. října).

Simon, Marcel. 1996. Verus Israel. Vallentine Mitchell.

Smith, Goldwin. 1893/1894. Essays on Questions of the Day. Macmillan.

Sombart, Werner. 1911/1982. The Jews and Modern Capitalism. Transaction.

Stern, Menahem. 1974. Greek and Latin Authors on Jews and Judaism, sv. 1. Israel Academy of Sciences and Humanities.

Stern, Menahem. 1980. Greek and Latin Authors on Jews and Judaism, sv. 2. Israel Academy of Sciences and Humanities.

Sternhell, Zeev. 1998. The Founding Myths of Israel. Princeton University Press.

Stevenson, Robert. 1892/1906. Across the Plains. Scribner.

Teachout, Terry. 2002. The Skeptic: The Life of H. L. Mencken. HarperCollins.

Trawny, Peter. 2015. Heidegger and the Myth of a Jewish World Conspiracy. University of Chicago Press.

Truman, Harry. 1997. Off the Record. University of Missouri Press.

Twain, Mark. 1898. “Stirring times in Austria.” Harper’s New Monthly Magazine (březen).

Twain, Mark. 1899. “Concerning the Jews.” Harper’s New Monthly Magazine (září).

Vaksberg, Arkady. 1994. Stalin against the Jews. Knopf.

Wallace, Max. 2003. American Axis. St. Martin’s Press.

Washington, George. 1894. Maxims of Washington. Appleton.

Wells, Herbert George (“H. G.”). 1933/1945. The Shape of Things to Come. Macmillan.

Wells, Herbert George (“H. G.”). 1936. Anatomy of Frustration. Macmillan.

Wells, Herbert George (“H. G.”). 1939. Travels of a Republican Radical in Search of Hot Water. Penguin.

Wells, Herbert George (“H. G.”). 1971. The Outline of History. Doubleday.

Wells, Herbert George (“H. G.”). 2005. Tono-Bungay. Penguin.

Wheen, Francis. 1999. Karl Marx: A Life. Norton.

White, Arnold. 1892. “The truth about the Russian Jew.” Contemporary Review (květen).

Williams, Margaret. 1998. The Jews among the Greeks and Romans. Johns Hopkins University Press.

Wilson, Hugh. 1941. Diplomat Between Wars. Longmans, Green.

Wistrich, Robert. 2010. A Lethal Obsession. Random House.

Zimmern, Helen and Alice. 1882. Half-Hours with Foreign Novelists, sv. 2. Chatto & Windus.